

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-5116

Chișinău

„29” 06. 2017

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 73 și art. 74 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare, *în mod prioritar*, proiectul de lege privind activitatea băncilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 468 din 27 iunie 2017.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Banca Națională a Moldovei.

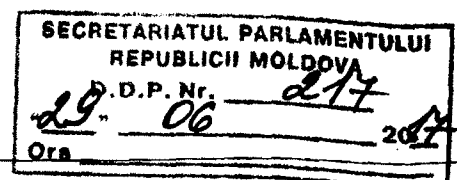
Anexe:

1. Hotărîrea Guvernului „Pentru aprobarea proiectului de lege privind activitatea băncilor” (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege privind activitatea băncilor (în limba română – 100 file, în limba rusă – 114 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (3 file);
4. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (6 file);
5. Avizul Ministerului Justiției (4 file).

Prim-ministru

Pavel FILIP

Ex.: Silvia Muntean;
Tel.: 022250201.

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.468

din 27 iunie 2017

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege
privind activitatea băncilor**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind activitatea băncilor.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

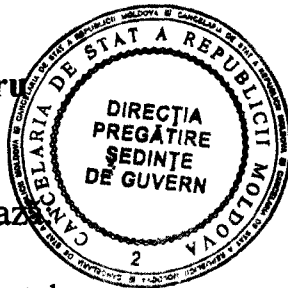
Contrasemnează

Ministrul finanțelor

Octavian Armașu

Ministrul justiției

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGEA
privind activitatea băncilor**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial următoarele acte ale Uniunii Europene:

Directiva 2013/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudentială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L176 din 27 iunie 2013

Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudenciale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L176 din 27 iunie 2013, cu modificările ulterioare

**Titlul I
DISPOZIȚII GENERALE****Capitolul I
OBIECT, DEFINIȚII, DOMENIU DE APLICARE ȘI ALTE PREVEDERI
GENERALE****Articolul 1. Obiectul**

Prezenta lege reglementează:

- a) condițiile de acces la activitatea băncilor și de desfășurare a acesteia pe teritoriul Republicii Moldova;
- b) cerințele prudenciale stabilite pentru bănci în conformitate cu prezenta lege și actele normative emise în aplicarea acesteia;
- c) competențele, instrumentele și procedurile pentru supravegherea prudentială a băncilor de către Banca Națională a Moldovei;
- d) supravegherea prudentială a băncilor de către Banca Națională a Moldovei într-o manieră care să corespundă cu regulile stabilite de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia;
- e) cerințele de publicare pentru Banca Națională a Moldovei în domeniul reglementării și supravegherii prudenciale a băncilor;
- f) prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului de către bănci.

Articolul 2. Domeniul de aplicare și alte prevederi generale

(1) Prezenta lege se aplică:

a) băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, inclusiv sucursalelor din străinătate ale acestora;

b) sucursalelor băncilor din alte state, în ceea ce privește activitatea acestora desfășurată în Republica Moldova;

(2) În scopul realizării supravegherii prudențiale a băncilor, dispozițiile prezentei legi se aplică și altor categorii de persoane, după cum urmează:

a) capitolul II titlul V se aplică societăților financiare holding, societăților financiare holding mixte și societăților holding cu activitate mixtă, persoane juridice din Republica Moldova;

b) capitolul V titlul III se aplică societăților de audit ale băncilor și societăților de audit ale societăților financiare holding, societăților financiare holding mixte și societăților holding cu activitate mixtă, persoane juridice din Republica Moldova;

(3) În procesele de licențiere, notificare și aprobare prevăzute de prezenta lege, prevederile Legii nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nu se aplică.

Articolul 3. Definiții

În sensul prezentei legi, se aplică următoarele definiții:

achizitor potențial – orice persoană fizică sau juridică ori grupul de astfel de persoane care acționează concertat, care intenționează să dobândească, prin orice modalitate, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, acțiuni în capitalul unei bănci în legătură cu o achiziție propusă;

achiziție propusă – decizia luată de un achizitor potențial de a dobândi, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, prin orice modalitate, o deținere calificată într-o bancă ori de a își majora deținerea calificată, astfel încât proporția drepturilor sale de vot sau a deținerii în capitalul social să atingă ori să depășească nivelul de 5%, 10%, 20%, 33% sau 50%, ori astfel încât banca să devină o filială a sa;

afiliată a unei alte persoane se consideră persoana:

a) membrii organului de conducere, iar în cazul băncii, și unele categorii de persoane care dețin funcții-cheie astfel cum este prevăzut în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

b) persoanele juridice și/sau fizice care, direct sau indirect, individual sau concertat dețin sau controlează 1% și mai mult din capitalul băncii, inclusiv beneficiarii lor efectivi. Dacă soțul (soția) unei astfel de persoane sau o rudă de gradul întâi deține ori controlează o deținere în capitalul social al băncii, indiferent de mărimea acesteia, atunci se consideră că respectiva deținere este deținută și controlată de această persoană;

c) orice persoană care controlează persoana sau se află sub controlul persoanei, sau împreună cu persoana se află sub controlul unei alte persoane;

d) orice entitate asociată persoanei sau orice entitate, parte în asocieri în participație, orice entitate asociată sau orice entitate, parte în asocieri în participație a unui membru al grupului de persoane care acționează concertat cu

persoana, sau entitățile și persoana, părți în asocieri în participație ale unei alte persoane;

e) persoanele afiliate persoanelor specificate la lit.a)-d);

f) persoana afiliată persoanei fizice – soții, rudele și afinii de gradul întâi și doi a persoanei fizice, soții rudelor și afinelor menționați, precum și persoana juridică asupra căreia persoana fizică și/sau persoanele afiliate acesteia dețin controlul sau dețin parte în asocieri în participație sau exercită influență semnificativă sau sînt administratori;

g) persoana prin al cărei intermediu este efectuată o tranzacție cu banca în interesul persoanei prevăzute la lit.a)-f) și care este considerată a fi influențată de persoana prevăzută la lit.a)-f) în cadrul tranzacției respective din cauza existenței unor relații de muncă, civile sau de alt gen dintre aceste persoane, determinate conform reglementărilor Băncii Naționale;

h) alte persoane determinate de Banca Națională prin actele sale normative;

asigurător/reasigurător – societate care desfășoară activitate de asigurare/reasigurare astfel cum este definit în Legea nr.407-XVI din 21 decembrie 2006cu privire la asigurări;

asociere în participație – angajament contractual sau alt angajament similar prin care două sau mai multe persoane întreprind o activitate economică supusă controlului comun;

autoritate competentă – autoritate publică sau organism recunoscut oficial în dreptul intern, care este împuternicită, în temeiul legislației, să supravegheze băncile, după caz, societățile de investiții, ca parte a sistemului de supraveghere existent într-un stat;

bancă – persoană juridică a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu;

beneficiar efectiv – persoană fizică care deține sau controlează în ultimă instanță, direct sau indirect, achizitorul potențial ori deținătorul direct sau indirect al unei dețineri în capitalul social al băncii sau din drepturile de vot;

client – client al băncii este considerată orice persoană care beneficiază sau a beneficiat de serviciile unei bănci ori persoana cu care banca a negociat o tranzacție, chiar dacă tranzacția respectivă nu s-a finalizat.

control – relația dintre o întreprindere-mamă și o filială a acesteia, conform definițiilor din prezentul articol, sau o relație similară dintre o persoană și o întreprindere, de jure sau de facto;

credit – orice angajament de a acorda bani ca împrumut cu condiția rambursării lor, a plății dobînzii și a altor plăți aferente; orice prelungire a termenului de rambursare a datoriei; orice garanție emisă, precum și orice angajament de a achiziționa o creanță sau alte drepturi de a efectua o plată;

depozit – sumă de bani depusă, care cumulativ satisface următoarele cerințe:

(a) urmează să fie rambursată fie la vedere, fie la termen, cu sau fără dobîndă ori cu orice alt beneficiu, fie în condițiile convenite în comun de către

deponent (persoana care depune banii) sau de împuternicitul acestuia și de banca ce acceptă banii;

(b) nu se raportează la datorii subordonate, la dreptul de proprietate ori la servicii, inclusiv la serviciile de asigurare;

(c) este atestată sau nu de orice evidență scrisă ori de orice chitanță, certificat, notă sau de un alt document al băncii care acceptă banii.

deținere calificată – o deținere directă sau indirectă într-o întreprindere care reprezintă cel puțin 1% din capitalul social sau din drepturile de vot, sau care face posibilă exercitarea unei influențe asupra administrării întreprinderii la luarea deciziilor în adunarea generală sau în organul de conducere, reprezentând mai puțin de 1% din capitalul social ori din drepturile de vot;

deținător/dobânditor indirect – persoana, inclusiv beneficiarul efectiv, care deține/dobândește o deținere în capitalul social al băncii prin intermediul unei alte persoane asupra căreia aceasta exercită controlul;

entitate asociată – entitate în care persoana dispune de capacitatea de a participa la luarea deciziilor privind politicile financiare și de gestionare a activității entității în care această persoană deține, direct sau indirect, 20% sau mai mult din drepturile de vot, fără a exercita un control sau un control comun asupra politicilor respective;

entitate din sectorul financiar – oricare dintre următoarele:

- a) o bancă;
- b) o societate de investiții;
- c) o societate financiară non-bancară;
- d) o întreprindere prestatoare de servicii auxiliare inclusă în situația financiară consolidată a unei bănci sau societăți de investiții;
- e) un asigurător;
- f) un reasigurător;
- g) o societate holding cu activitate mixtă;
- h) societățile holding de asigurare și societățile holding de asigurare cu activitate mixtă;
- i) o întreprindere dintr-un alt stat cu activitate principală comparabilă cu a oricărei dintre entitățile menționate în cadrul definiției respective.

entitate reglementată – bancă, un asigurător sau o societate de investiții;

externalizare – utilizarea de către o bancă a unui furnizor de bunuri și servicii, care poate fi și o entitate afiliată în cadrul unui grup ori o entitate în afara grupului, în vederea desfășurării de către acesta, pe bază contractuală și în mod continuu, a unor activități/operațiuni efectuate în mod obișnuit de către banca în cauză;

filială – persoană juridică aflată în relație cu o întreprindere-mamă, în una din situațiile prevăzute la noțiunea „întreprindere-mamă”. Filialele unei filiale se consideră filiale ale întreprinderii care este întreprinderea-mamă inițială.

întreprindere prestatoare de servicii auxiliare – întreprindere a cărei activitate principală constă în deținerea sau administrarea de bunuri, administrarea de servicii de prelucrare a datelor sau o activitate similară care este

auxiliară activității principale a uneia sau mai multor bănci și / sau societăți de investiții;

întreprindere-mamă – persoana care se află în oricare din următoarele situații:

- a) are majoritatea drepturilor de vot într-o altă persoană (filială);
- b) are dreptul de a numi sau de a înlocui majoritatea membrilor organului de conducere ale altei persoane (filiale) și este în același timp acționar/asociat sau membru al acelei persoane (filiale);
- c) are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra unei persoane (filiale), fiind sau nefiind acționar/asociat ori membru al acesteia, în virtutea unui contract încheiat cu acea persoană (filiale) sau a unor prevederi din actul de constituire al persoanei (filiale), în cazul în care legislația aplicabilă persoanei (filiale) îi permite acesteia să fie supusă unor astfel de contracte sau prevederi;
- d) este acționar/asociat sau membru al unei persoane (filiale) și majoritatea membrilor organului de conducere ale acelei persoane (filiale), aflați în funcție în exercițiul financiar în curs, în exercițiul financiar anterior și pînă la data în care sînt întocmite situațiile financiare anuale consolidate, au fost numiți ca rezultat al exercitării drepturilor lor de vot; această prevedere nu se aplică în situația în care o altă persoană are față de filială drepturile prevăzute la lit.a), b) sau c);
- e) este acționar/asociat sau membru al unei persoane (filiale) și controlează singură, în baza unui acord încheiat cu alți acționari/asociați sau membri ai acelei persoane (filiale), majoritatea drepturilor de vot în acea filială;
- f) exercită efectiv influență dominantă asupra altei persoane (filiale), conform criteriilor prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

legături strînse – situație în care două sau mai multe persoane fizice ori juridice sînt legate între ele în oricare dintre următoarele modalități:

- (a) printr-o deținere directă sau prin intermediul controlului, a cel puțin 20% din drepturile de vot sau din capitalul unei întreprinderi;
- (b) prin control;
- (c) printr-o legătură permanentă între ambele sau toate aceste persoane și aceeași persoană terță printr-o relație de control;

organ de conducere – organe ale unei bănci care sînt numite în conformitate cu legislația aplicabilă și sînt împuternicite să stabilească strategia, obiectivele și orientarea generală a băncii și care supraveghează și monitorizează procesul decizional de conducere și persoane fizice care conduc în mod efectiv activitatea băncii;

persoană – persoană fizică sau juridică, grupare de persoane fizice și/sau juridice, înregistrată ca atare sau nu;

persoane care acționează concertat – persoanele aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să-și exercite drepturile legate de o deținere dobîndită sau pe care urmează să o dobîndească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între persoanele respective. Pînă la proba contrară, următoarele persoane se prezumă că acționează concertat:

a) persoanele care au achiziționat acțiuni ale băncii în circumstanțe care denotă achiziția coordonată sau intenția comună a acestor persoane de a achiziționa acțiunile băncii;

b) persoanele implicate:

persoanele care controlează sau sînt controlate de către altă persoană sau care se găsesc sub un control comun;

persoanele care sînt parte directă sau indirectă la acorduri în vederea obținerii sau exercitării în comun a drepturilor de vot, dacă acțiunile, care sînt obiect al acordului, pot conferi o poziție de control;

persoanele fizice din cadrul persoanei care au atribuții de conducere sau control;

persoanele care pot numi majoritatea membrilor organelor de conducere în cadrul unei persoane;

orice persoană care, conform legislației civile, este legată de persoana fizică, menționată mai sus, printr-un raport de rudenie de gradul întâi și doi, soții persoanei și rudelor persoanei, afinii persoanei și soții afinelor, precum și societățile aflate sub controlul acestora;

c) întreprinderea-mamă împreună cu filialele sale, precum și oricare dintre filialele aceleiași întreprinderi-mamă între ele;

d) o persoană cu membrii organul de conducere și cu persoanele implicate, precum și aceste persoane între ele;

e) o persoană cu fondurile ei de pensii și cu persoana ce administrează aceste fonduri;

f) persoanele care, în derularea unor operațiuni economice, utilizează resurse financiare avînd aceeași sursă sau provenind de la entități diferite care sînt persoane implicate;

g) persoanele care, în derularea unor operațiuni economice, direcționează beneficiile astfel obținute către același destinatar sau către destinatari care sînt persoane implicate;

h) persoanele juridice ale căror structuri de proprietate sau organ de conducere au preponderent aceeași componență;

i) persoanele care au adoptat sau adoptă o politică investițională similară, prin achiziția de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent și/sau prin înstrăinarea de instrumente financiare emise de același emitent sau de persoane implicate cu același emitent;

j) persoanele al căror exercițiu identic al drepturilor conferite de valorile mobiliare emise de bancă denotă o politică comună de durată cu referire la această bancă;

k) persoanele care, pentru derularea unor operațiuni economice, de reprezentare a intereselor sau pentru exercitarea drepturilor de vot conferite de instrumentele financiare deținute, au desemnat sau desemnează ca mandatar, respectiv mandatar, aceeași persoană, respectiv persoane, care sînt persoane implicate;

l) persoanele care s-au asociat în orice formă juridică recunoscută de lege, iar scopul sau obiectivul asocierii sînt operațiunile aflate în legătură cu banca;

m) persoanele care au deținut sau dețin în același timp dețineri la una sau la mai multe persoane juridice, exercitând controlul asupra acestora și desfășurând o politică comună;

n) persoanele care au derulat sau derulează operațiuni economice împreună;

o) alte persoane determinate de Banca Națională a Moldovei, conform criteriilor stabilite în actele normative;

persoane care dețin funcții cheie – membri ai personalului ale căror funcții le conferă o influență semnificativă asupra orientării băncii, însă care nu sînt membri ai organului de conducere. Printre persoanele care dețin funcții-cheie se pot număra conducătorii unor linii de activitate importante, ai sucursalelor, ai funcțiilor suport și de control, membrii comitetului de audit în cazul în care nu sînt membri ai consiliului băncii. Categoriile de persoane fizice care deține funcții-cheie sînt determinate prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

public – orice persoană fizică sau persoană juridică care nu are cunoștințele și experiența necesare pentru evaluarea riscului de nerambursare a plasamentelor efectuate. Nu intră în această categorie: statul, autoritățile administrației publice centrale, regionale și locale, agențiile guvernamentale, băncile, societățile financiare non-bancare, alte societăți similare și orice altă persoană considerată investitor calificat în înțelesul legislației privind piața de capital;

risc sistemic – un risc de perturbare a sistemului financiar care poate avea consecințe negative foarte grave pentru sistemul financiar și economia reală;

situație consolidată – situația care rezultă din aplicarea cerințelor capitolului II titlul V din prezenta lege în cazul unei bănci sau societăți de investiții, ca și cum respectivele societăți formează împreună cu una sau mai multe entități o singură bancă sau societate de investiții;

societate de administrare fiduciară a investițiilor – societate de administrare fiduciară a investițiilor astfel cum este definită în Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital;

societate de importanță sistemică – bancă-mamă/societate de investiții-mamă, o societate financiară holding-mamă, o societate financiară holding mixtă-mamă sau o bancă/societate de investiții al cărei faliment sau a cărei funcționare defectuoasă ar putea declanșa un risc sistemic;

societate de investiții – societate de investiții astfel cum este definită la art. 6 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital, cu excepția:

a) băncilor;

b) societăților de investiții care nu sînt licențiate să presteze serviciile auxiliare menționate la art. 33 alin. (2) din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital;

c) societăților de investiții care prestează numai unul sau mai multe dintre serviciile și activitățile de investiții prevăzute la art. 33 alin. (1), lit. a), b), d) și e) din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital și care nu au voie să

dețină bani sau valori mobiliare aparținând clienților, din acest motiv, nu pot deveni în niciun moment debitoare față de respectivii clienți;

societate financiară holding – societate financiară non-bancară ale cărei filiale sînt, în exclusivitate sau în principal bănci, societăți de investiții sau societăți financiare non-bancare, cel puțin una dintre aceste filiale fiind o bancă sau o societate de investiții, și care nu este o societate financiară holding mixtă;

societate financiară holding mixtă – întreprindere-mamă diferită de o entitate reglementată, care, împreună cu filialele sale, dintre care cel puțin una este o entitate reglementată cu sediul pe teritoriul Republicii Moldova, și cu alte entități, constituie un conglomerat financiar;

societate financiară non-bancară – întreprindere, alta decît o bancă sau societate de investiții, a cărei activitate principală constă în dobîndirea de dețineri sau în desfășurarea uneia sau mai multor activități menționate la art. 14 alin. (1) lit. b)-p), inclusiv o societate financiară holding, o societate financiară holding mixtă și o societate de administrare fiduciară a investițiilor, dar cu excluderea societăților holding de asigurare și a societăților holding de asigurare cu activitate mixtă.

societate holding cu activitate mixtă – întreprindere-mamă, alta decît o societate financiară holding, o bancă, o societate de investiții sau o societate financiară holding mixtă, ale cărei filiale includ cel puțin o bancă sau o societate de investiții;

stat de origine – statul în care o bancă este înființată și a fost licențiată;

stat gazdă – statul în care o bancă are o sucursală;

sucursală – subdiviziune separată a băncii care este o parte dependentă din punct de vedere juridic de banca respectivă și care desfășoară direct toate sau unele dintre tranzacțiile specifice activității băncilor;

supraveghetor consolidant – autoritate competentă responsabilă cu realizarea supravegherii pe bază consolidată (pe baza situației consolidate) a băncii-mamă sau a societății de investiții-mamă și a băncilor sau societăților de investiții controlate de societăți financiare holding-mamă sau de societăți financiare holding mixte-mamă, unde aceste societăți sînt de cel mai înalt rang în cadrul unui grup.

Capitolul II

TRIBUȚIILE AUTORITĂȚII COMPETENTE

Articolul 4. Autoritatea competentă în Republica Moldova pentru bănci

(1) Banca Națională a Moldovei este autoritatea competentă pentru bănci. În acest sens, Banca Națională a Moldovei exercită atribuțiile de licențiere, reglementare și supraveghere prudențială, potrivit prevederilor prezentei legi și Legii nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

(2) Competențele de intervenție și rezoluție ale Băncii Naționale a Moldovei se exercită potrivit Legii nr. 232 din 4 octombrie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor.

(3) Banca Națională a Moldovei se asigură că, în cadrul realizării atribuțiilor sale, funcția de supraveghere în temeiul prezentei legi și orice alte funcții ale acesteia prevăzute în Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei sînt separate și independente de funcțiile exercitate potrivit Legii nr. 232 din 4 octombrie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor.

Articolul 5. Atribuțiile de supraveghere ale autorității competente

(1) Banca Națională a Moldovei realizează supravegherea prudențială a băncilor care își desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova prin instrumentele, măsurile și procedurile prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia.

(2) Banca Națională a Moldovei monitorizează activitățile băncilor, precum și, în cazul în care este autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, activitățile societăților financiare holding și societăților financiare holding mixte, pentru prevederile aplicabile acestora, în scopul evaluării conformării la cerințele prudențiale prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia.

(3) În exercitarea competențelor sale prevăzute de lege, Banca Națională a Moldovei colectează și procesează orice date și informații relevante, inclusiv de natura datelor cu caracter personal, necesare pentru evaluarea conformării băncilor, precum și, în cazul în care este autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, a societăților financiare holding și a societăților financiare holding mixte la cerințele prudențiale prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia și pentru investigarea posibilelor încălcări ale acestor cerințe.

(4) În îndeplinirea funcției de supraveghere prudențială, de investigație și de aplicare a sancțiunilor prevăzute de prezenta lege, Banca Națională a Moldovei dispune de competențele necesare și acționează în mod independent. În acest sens, Banca Națională a Moldovei trebuie să dispună de cunoștințele de specialitate, de resursele și de capacitatea operațională necesare.

(5) Pentru a facilita o supraveghere prudențială eficientă a băncilor licențiate, Banca Națională a Moldovei încheie acorduri scrise de coordonare și cooperare cu alte autorități competente din Republica Moldova.

Capitolul III INTERDICȚII

Articolul 6. Interdicția de a desfășura activitatea de atragere de depozite

(1) Se interzice oricărei persoane care nu este bancă să se angajeze într-o activitate de atragere de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public.

(2) Interdicția prevăzută la alin. (1) nu se aplică în cazul atragerii de depozite sau de alte fonduri rambursabile de către Guvernul Republicii Moldova ori de către autoritățile administrației publice locale ale Republicii Moldova, de către organisme publice internaționale la care Republica Moldova este parte, sau

în cazurile expres prevăzute de legislația Republicii Moldova, cu condiția ca aceste activități să fie supuse unor reglementări și supravegheri aplicabile acestor cazuri în scopul protejării drepturilor deponenților și investitorilor.

(3) Nicio bancă din alt stat nu poate desfășura în Republica Moldova activități permise băncilor prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. a), decât prin sucursale pentru care Banca Națională a Moldovei a acordat licența în condițiile prezentei legi.

(4) Banca din alt stat poate deschide reprezentanțe pe teritoriul Republicii Moldova numai după notificarea Băncii Naționale, în conformitate cu actele normative adoptate de aceasta. Reprezentanțele băncilor din alt stat își vor limita activitatea la acte de informare, de legătură sau de reprezentare și nu vor efectua niciuna din activitățile permise băncilor.

Articolul 7. Denumirea băncii

(1) Se interzice oricărei persoane, alta decât o bancă licențiată sau sucursală licențiată a unei bănci din alt stat, să utilizeze denumirea de „bancă” sau derivate ale acestei denumiri, în legătură cu o activitate, un produs sau un serviciu, cu excepția cazului în care această utilizare este stabilită sau recunoscută prin lege ori printr-un acord internațional sau când din contextul în care este utilizată denumirea respectivă rezultă neîndoielnic că nu este vorba despre desfășurarea unei activități specifice unei bănci.

(2) Fără a se aduce atingere prevederilor alin. (1), entitățile sau sucursalele, din grupul din care face parte o bancă, pot utiliza în denumirea acestora inițialele, sigla, emblema, denumirea ori alte elemente de identificare utilizate la nivel de grup.

Titlul II

CERINȚE PRIVIND ACCESUL LA ACTIVITATEA BĂNCILOR

Capitolul I

CERINȚE MINIME DE ACCES LA ACTIVITATE

Articolul 8. Licența și competența de acordare a licenței

(1) În vederea desfășurării activității în Republica Moldova, fiecare bancă trebuie să dispună de o licență eliberată de Banca Națională a Moldovei, în condițiile prezentei legi.

(2) Banca Națională a Moldovei este învestită cu dreptul exclusiv de a elibera licențe băncilor.

(3) Fără a se aduce atingere dispozițiilor din prezentul capitol, Banca Națională a Moldovei stabilește prin acte normative condițiile în care poate acorda licențe și lista documentelor și informațiilor care trebuie să însoțească cererea pentru obținerea licenței.

(4) Banca Națională a Moldovei acordă licența unei bănci numai dacă este pe deplin convinsă că banca respectivă poate asigura desfășurarea unei activități în condiții de siguranță și de respectare a cerințelor unei administrări prudente și

sănătoase, care să asigure protejarea intereselor deponenților și ale altor creditori și buna funcționare a sistemului bancar, sens în care trebuie să fie respectate dispozițiile prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia.

Articolul 9. Capitalul inițial

(1) Banca Națională a Moldovei refuză acordarea licenței unei bănci, dacă aceasta nu dispune de un nivel al capitalului inițial cel puțin egal cu nivelul minim stabilit prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Acest nivel nu poate fi mai mic decât 100 (o sută) milioane lei.

(2) La constituirea unei bănci, capitalul inițial este reprezentat de capitalul social minus cheltuielile organizatorice necesare pentru constituirea băncii, cu excepția cazurilor în care banca care se constituie este rezultată dintr-un proces de reorganizare prin fuziune sau dezmembrare.

(3) Capitalul social al unei bănci trebuie vărsat integral în mijloace bănești la momentul subscrierii sau cu valori mobiliare de stat, în cazul capitalului inițial al băncii-punte, inclusiv în cazul majorării acestuia. Capitalul social se constituie din valoarea aporturilor primite în contul achitării acțiunilor.

(4) Acțiunile pot fi achitate integral sau parțial, cu valori mobiliare de stat emise în acest scop de Guvern, în persoana Ministerului Finanțelor, în situații de criză financiară sistemică, definite astfel de organul național instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice, precum și în cazurile prevăzute în art.111 și art.217 din Legea nr. 232 din 04 octombrie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor.

Articolul 10. Sediul

Sediul băncii, persoană juridică din Republica Moldova, trebuie să fie situat pe teritoriul Republicii Moldova și indicat în statutul băncii. Sediul reprezintă locația în care se situează organul său de conducere.

Articolul 11. Conducerea efectivă a activității

(1) Banca Națională a Moldovei acordă licența unei bănci numai dacă cel puțin trei persoane fizice conduc activitatea curentă a băncii solicitante.

(2) Persoanele fizice cărora le sînt încredințate responsabilități, în calitate de membri ai organului de conducere al băncii pentru care se solicită licențierea, trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute la art. 43 din prezenta lege.

Articolul 12. Acționari

(1) Banca Națională a Moldovei acordă licența unei bănci solicitante, doar dacă banca respectivă a prezentat informația cu privire la identitatea acționarilor, direcți și indirecti, inclusiv beneficiari efectivi, persoane fizice sau juridice, care vor avea dețineri calificate, precum și cu privire la quantumul deținerilor acestora, iar în cazul în care nu există dețineri calificate, banca solicitantă va prezenta informația cu privire la identitatea celor mai mari 20 de acționari, direcți și indirecti, inclusiv beneficiari efectivi, persoane fizice sau juridice.

(2) Banca Națională a Moldovei poate acorda licența numai dacă este pe deplin convinsă că, din perspectiva necesității asigurării unui management prudent și sănătos al băncii, calitatea persoanelor prevăzute la alin. (1) este adecvată. La evaluarea persoanelor respective se au în vedere prevederile art. 48.

(3) În aplicarea prevederilor alin. (1), modalitatea de determinare a drepturilor de vot se stabilește conform prevederilor art. 45 alin. (7).

(4) În cazul în care există legături strânse între bancă și orice alte persoane fizice sau juridice, Banca Națională a Moldovei acordă licența numai în cazul în care legăturile respective nu împiedică exercitarea efectivă a funcției sale de supraveghere.

(5) Banca Națională a Moldovei refuză unei bănci acordarea licenței în cazul în care actele cu putere de lege sau actele autorităților publice din alt stat, care reglementează activitatea uneia sau mai multor persoane fizice sau juridice cu care banca respectivă are legături strânse, sau dificultățile prezentate de punerea în aplicare a respectivelor acte împiedică exercitarea efectivă a funcției de supraveghere a Băncii Naționale a Moldovei.

(6) Banca Națională a Moldovei solicită băncilor să-i furnizeze informațiile necesare pentru a monitoriza în mod continuu respectarea condițiilor menționate la alin. (4) și (5).

Articolul 13. Programul de activitate și structura organizatorică

Orice cerere de licențiere a unei bănci trebuie să fie însoțită de un plan de activitate, care să cuprindă cel puțin tipurile de activități propuse a fi desfășurate și structura organizatorică a băncii, și din care să rezulte capacitatea acesteia de a-și realiza obiectivele propuse în condiții compatibile cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase, prin adecvarea cadrului de conducere, a procedurilor, mecanismelor interne, capitalului și lichidității la tipul, volumul și complexitatea activităților pe care și le propune să le desfășoare.

Articolul 14. Activitățile permise băncilor

- (1) Băncile pot desfășura, în limita licenței acordate, următoarele activități:
- a) atragerea de depozite și de alte fonduri rambursabile;
  - b) acordarea de credite, printre altele: credite de consum, contracte de credit legate de bunuri imobile, factoring cu sau fără recurs, finanțarea tranzacțiilor comerciale (inclusiv forfetare);
  - c) leasing financiar;
  - d) prestarea serviciilor de plată în conformitate cu Legea nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;
  - e) emiterea și administrarea cecurilor de călătorie, cambiilor și altor mijloace de plată în măsura în care o astfel de activitate nu se încadrează la lit. d);
  - f) emiterea de garanții și asumarea de angajamente;
  - g) tranzacții în cont propriu sau în contul clienților, cu oricare dintre următoarele: instrumente ale pieței monetare (cecuri, efecte de comerț, certificate

de depozit etc.); valută străină; contracte futures și contracte cu opțiuni pe instrumente financiare; instrumente având la bază cursul de schimb și rata dobânzii; valori mobiliare și alte instrumente financiare;

h) participare la emisiunile de valori mobiliare și alte instrumente financiare și prestarea de servicii legate de aceste emisiuni;

i) consultanță acordată persoanelor juridice cu privire la structura capitalului social, strategia de afaceri și alte aspecte legate de afaceri comerciale, precum și consultanță și servicii referitoare la fuziuni și achiziții de persoane juridice;

j) brokeraj monetar (intermediere pe piețele interbancare);

k) administrarea de portofolii și consultanță legată de aceasta;

l) custodia și administrarea de instrumente financiare;

l) servicii de informații privind creditele;

n) servicii de păstrare în casete de siguranță;

o) emiterea de monedă electronică în conformitate cu Legea nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;

p) orice alte activități sau servicii, permise de Banca Națională a Moldovei, în măsura în care acestea se circumscriu domeniului financiar, cu respectarea prevederilor legale speciale care reglementează respectivele activități.

(2) Sfera activităților prevăzute la alin. (1) lit. g)-k) acoperă toate serviciile de investiții financiare prevăzute la art. 33 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital, în cazul în care acestea au ca obiect instrumentele financiare prevăzute la art. 4 din Legea menționată.

(3) Dispozițiile alin. (1) se interpretează și se aplică astfel încât activitățile enumerate la alin. (1) să acopere orice operațiuni, tranzacții, produse și servicii care se înscriu în sfera acestor activități sau pot fi asimilate acestora, inclusiv serviciile auxiliare acestor activități.

(4) Activitățile care, potrivit unor legi speciale, sînt supuse unor licențieri, autorizări, aprobări sau avize specifice, pot fi desfășurate de bancă numai după obținerea acestora. În cazul în care activitățile prevăzute la alin.(1) sînt reglementate de legi speciale, băncile, la prestarea acestor activități, vor respecta cerințele acestor legi privind regulile de desfășurare.

Articolul 15. Restricții în desfășurarea anumitor activități

(1) Băncile nu pot desfășura alte activități în afara celor permise potrivit prezentei legi. Băncile nu se pot angaja în desfășurarea activităților nominalizate în art. 14 alin. (1), dacă acestea nu sînt prevăzute în licență.

(2) Băncile nu se pot angaja în operațiuni cum ar fi:

a) gajarea propriilor acțiuni de tezaur pe contul datoriilor băncii;

b) acordarea de credite garantate cu acțiuni, alte titluri de capital sau cu obligațiuni emise de bancă și/sau de o altă persoană afiliată, inclusiv de o entitate care aparține grupului din care face parte banca;

Capitolul II

LICENȚIEREA BĂNCILOR

Articolul 16. Solicitarea eliberării licenței

(1) Băncile, persoane juridice din Republica Moldova, înainte de începerea propriu-zisă a activității trebuie să obțină de la Banca Națională a Moldovei licența pentru desfășurarea activităților nominalizate la art. 14 alin.(1).

(2) Băncile se constituie sub forma organizatorico-juridică de societăți pe acțiuni, conform legislației cu privire la societățile pe acțiuni și prezentei legi.

(3) Pentru eliberarea licenței de a desfășura activități permise băncilor în conformitate cu art. 14, se depune la Banca Națională a Moldovei, în conformitate cu actele normative ale acesteia, o cerere scrisă la care se anexează documentele și informațiile necesare care să probeze îndeplinirea cerințelor prezentei legi.

(4) În procesul de analiză a unei cereri de licențiere, Banca Națională a Moldovei poate solicita orice documente și informații suplimentare aferente procesului de licențiere, dacă cele prezentate sînt insuficiente pentru evaluarea respectării condițiilor prevăzute pentru acordarea licenței.

Articolul 17. Procesul de licențiere

(1) Banca Națională a Moldovei acordă aprobarea prealabilă de constituire a băncii sau respinge cererea, în termen de 6 luni de la data primirii cererii de licențiere însoțite de documentele și informațiile prevăzute de BNM prin actele normative emise în aplicarea prevederilor art. 8 alin. (3).

(2) În termen de 15 zile lucrătoare de la primirea cererii de licențiere, Banca Națională a Moldovei comunică titularului, dacă este cazul, lista documentelor și informațiilor care nu au fost prezentate conform alin. (1), în vederea depunerii acestora.

(3) Banca Națională a Moldovei poate solicita în scris, pe parcursul termenului prevăzut la alin. (1), dar nu mai târziu de 3 luni de la primirea cererii de licențiere, orice documente sau informații suplimentare, dacă cele prezentate nu sînt suficiente ori relevante pentru realizarea evaluării sau dacă documentația și/sau informația prezintă alte deficiențe.

(4) Solicitantul cererii are la dispoziție un termen de 30 zile calendaristice de la data comunicării solicitării formulate potrivit alin. (3), pentru prezentarea documentelor și/sau a informațiilor cerute, respectiv pentru remedierea deficiențelor constatate, perioadă pe parcursul căreia termenul de 6 luni prevăzut la alin. (1) se suspendă. Solicitantul poate furniza din proprie inițiativă orice alte informații și/sau documente considerate relevante.

(5) Orice documente sau informații prevăzute la alin. (3)-(4) trebuie să fie prezentate cel târziu cu 30 de zile calendaristice anterior datei expirării termenului în care Banca Națională a Moldovei trebuie să se pronunțe asupra cererii de licențiere.

(6) Dacă Banca Națională a Moldovei hotărăște cu privire la acordarea aprobării prealabile de constituire, pentru obținerea licenței, solicitantul trebuie

să îi prezinte acesteia informațiile și documentele prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, emise în aplicarea prevederilor art. 8 alin. (3), în termen de 3 luni de la data comunicării hotărârii respective.

(7) Dacă în decursul termenului prevăzut în alin. (6), solicitantul nu prezintă documentele respective, aprobarea prealabilă de constituire a băncii își pierde valabilitatea.

(8) Înregistrarea de stat a băncii se va efectua de către Camera Înregistrării de Stat numai după prezentarea aprobării prealabile de constituire a băncii respective eliberată de către Banca Națională a Moldovei în condițiile prezentului articol.

(9) Banca Națională a Moldovei decide cu privire la acordarea licenței băncii în termen de cel mult 2 luni de la data primirii informațiilor și documentelor conform alin.(6).

(10) Banca Națională a Moldovei poate solicita în scris orice informații și documente suplimentare necesare evaluării și/sau, după caz, remedierea altor deficiențe constatate, în termen de o lună de la data primirii documentației prevăzute la alin. (6), iar solicitantul are la dispoziție un termen de o lună de la data comunicării solicitării pentru prezentarea acestora. Solicitantul poate furniza din proprie inițiativă orice alte documente și informații considerate relevante, dar acestea trebuie să fie prezentate cel târziu cu 30 de zile calendaristice anterior datei expirării termenului prevăzut la alin. (9).

(11) Informațiile și documentele prezentate cu depășirea termenelor prevăzute pentru depunerea acestora nu sînt luate în considerare la evaluarea cererii de licențiere și se restituie solicitantului.

(12) În oricare dintre etapele procesului de licențiere prevăzute la alin. (1)-(11), Banca Națională a Moldovei comunică în scris solicitantului hotărîrea sa, indicînd și motivele care au stat la baza acesteia în cazul respingerii cererii de licențiere.

(13) Banca este în drept să desfășoare activitățile prevăzute în licență de la data eliberării acesteia.

Articolul 18. Consultarea prealabilă cu alte autorități în cadrul procesului de licențiere

(1) Înainte de a licenția o bancă, Banca Națională a Moldovei se consultă cu autoritățile competente ale altui stat, dacă:

- a) banca este o filială a unei bănci licențiate în alt stat;
- b) banca este o filială a întreprinderii-mamă a unei bănci licențiate în alt stat;
- c) banca este controlată de aceleași persoane care controlează o bancă licențiată în alt stat.

(2) Înainte de a licenția o bancă, Banca Națională a Moldovei se consultă cu Comisia Națională a Pieței Financiare, cu autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea societăților de investiții sau asigurătorilor dintr-un alt stat, dacă:

a) banca este o filială a unui asigurator sau a unei societăți de investiții licențiate în Republica Moldova, respectiv în alt stat;

b) banca este o filială a întreprinderii-mamă a unui asigurator sau a unei societăți de investiții licențiate în Republica Moldova, respectiv în alt stat;

c) banca este controlată de aceeași persoană care controlează un asigurator sau o societate de investiții licențiată în Republica Moldova, respectiv în alt stat.

(3) Autoritățile prevăzute la alin. (1) și (2) trebuie să fie consultate în mod special în contextul evaluării calității acționarilor băncii și al reputației și experienței persoanelor implicate în conducerea unei entități, licențiate de aceste autorități, inclusiv din cadrul aceluiasi grup, cărora urmează să li se încredințeze responsabilități în conducerea băncii. În acest sens, se asigură schimbul de informații care sînt relevante pentru acordarea licenței, dar și pentru evaluarea pe bază continuă a îndeplinirii condițiilor de desfășurare a activității.

(4) În scopul evaluării calității persoanelor și entităților implicate sau avînd legătură cu cererea de licențiere prezentată, Centrul Național Anticorupție acordă suportul necesar în acest sens Băncii Naționale a Moldovei, la solicitarea acesteia, în conformitate cu legislația cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

(5) Dacă după licențierea unei bănci, Banca Națională a Moldovei are calitatea de autoritate competentă cu exercitarea supravegherii pe bază consolidată, aceasta furnizează autorităților competente implicate, menționate la alin. (1) și (2), toate informațiile referitoare la grupurile bancare, respectiv informațiile privind entitățile între care există legături strînse, precum și referitor la cadrul formal de administrare a activității, în particular în ceea ce privește structura juridică, de guvernantă și organizatorică la nivel de grup, în cazul încheierii unor acorduri de cooperare și coordonare potrivit art.111.

(6) Schimbul de informații potrivit alin.(1)-(5) poate fi realizat cu sau fără încheierea unor acorduri de colaborare, însă în oricare din aceste situații trebuie să se asigure respectarea prevederilor privind secretul profesional din capitolul III, titlul V.

Articolul 19. Motivele de respingere a cererii de acordare a licenței

(1) Banca Națională a Moldovei respinge o cerere de licențiere, dacă:

a) documentația prezentată nu este întocmită în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare ori este incompletă și/sau informațiile furnizate sînt insuficiente pentru evaluarea respectării condițiilor prevăzute pentru acordarea licenței;

b) banca nu dispune de fonduri proprii separate sau capitalul inițial se situează sub nivelul minim stabilit de Banca Națională a Moldovei;

c) din evaluarea planului de activitate prezentat rezultă că banca nu poate asigura realizarea obiectivelor propuse în condițiile respectării cerințelor cuprinse în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia;

d) Banca Națională a Moldovei nu este satisfăcută de calitatea membrilor organului de conducere a băncii, întrucît reputația sau experiența profesională a acestora nu este adecvată naturii, volumului și complexității activității băncii sau

nu corespunde necesității asigurării unui management prudent și sănătos, conform art. 43;

e) Banca Națională a Moldovei nu este satisfăcută de calitatea acționarilor direcți sau indirecti, inclusiv a beneficiarului efectiv al băncii, întrucât aceasta nu corespunde cerințelor prevăzute de prezenta lege și actele normative emise în aplicarea acesteia;

f) legăturile strânse dintre bancă și alte persoane fizice sau juridice ori dispozițiile legale, măsurile de natură administrativă din jurisdicția unui alt stat ce guvernează una sau mai multe persoane fizice sau juridice cu care banca are legături strânse sau dificultăți în aplicarea acestor dispoziții sau măsuri sînt de natură să împiedice exercitarea eficientă a supravegherii prudențiale;

g) înainte de obținerea licenței, fondatorii au făcut comunicări publice cu privire la funcționarea băncii;

h) nu sînt respectate alte condiții prevăzute de prezenta lege.

(2) Banca Națională a Moldovei nu examinează cererea de eliberare a licenței în contextul necesităților economice ale pieței.

Articolul 20. Termenul licenței. Copii autorizate de pe licență. Taxe

(1) Licența se eliberează pe un termen nedeterminat și nu poate fi transferată unei alte persoane.

(2) Pentru fiecare sucursală a băncii licențiată care își va desfășura activitatea în baza licenței, băncii i se eliberează, copii autorizate de pe aceasta.

(3) Taxa pentru eliberarea licenței se stabilește la valoarea de 50 000 (cincizeci mii) de lei.

(4) Taxa pentru eliberarea copiei autorizate de pe licență, pentru reperfectarea licenței/copiei autorizate de pe aceasta, precum și cea pentru eliberarea duplicatului licenței se stabilesc la valoarea de 500 (cinci sute) lei.

(5) Sumele taxelor indicate la alin. (3) și (4) se varsă la bugetul de stat și sînt nerambursabile în cazul în care banca sau sucursala băncii nu își începe activitatea sau încetează să își desfășoare activitatea.

Articolul 21. Registrul băncilor

(1) Banca Națională a Moldovei ține registrul băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, și al sucursalelor băncilor din alte state, în care se înscrie seria, numărul și data acordării licenței, denumirea, adresele sediului acestora și ale sucursalelor și reprezentanțelor băncii, informația privind reperfectarea licenței, eliberarea copiilor și duplicatelor de pe aceasta. Banca Națională a Moldovei publică pe site-ul său web și actualizează în mod regulat o listă cu denumirile tuturor băncilor care au primit licența, inclusiv ale sucursalelor băncilor din alte state.

(2) Băncile, persoane juridice din Republica Moldova, sau sucursalele băncilor din alte state ale căror licențe au fost retrase, sînt radiate din registru prin înserarea unei note speciale care va include data și numărul deciziei privind retragerea licenței. Radierea nu reprezintă excluderea fizică a datelor despre bancă din registru.

Articolul 22. Retragera licenței

(1) Banca Națională a Moldovei poate retrage licența acordată unei bănci în următoarele situații:

a) banca nu și-a început activitatea pentru care a fost autorizată în termen de 1 an de la data acordării licenței, renunță în mod expres la aceasta sau a încetat să mai desfășoare activitate de mai mult de 6 luni;

b) licența a fost obținută pe baza unor informații false sau prin orice alt mijloc ilegal;

c) banca nu mai îndeplinește condițiile care au stat la baza acordării licenței;

d) banca nu mai îndeplinește cerințele prudențiale privind fondurile proprii pentru acoperirea riscurilor, expunerile mari sau lichiditatea impuse, potrivit prezentei legi și actelor normative emise în aplicarea acesteia sau există elemente care conduc la concluzia că în termen de 12 luni banca nu își va mai putea îndeplini obligațiile față de creditorii săi și, în special, nu mai poate garanta siguranța activelor care i-au fost încredințate de către deponenții săi;

e) banca comite una dintre faptele sancționabile prevăzute la art. 140;

f) banca își încetează existența în urma reorganizării acesteia;

g) banca este lichidată conform hotărârii luate de acționarii săi;

h) activitățile desfășurate de bancă din primii 3 ani de funcționare se deosebesc considerabil de cele preconizate în cererea de eliberare a licenței, iar în opinia Băncii Naționale a Moldovei o astfel de deviere nu este justificată de noile circumstanțe economice;

i) deținătorii direcți și indirecti de acțiuni ale băncii, inclusiv beneficiarul efectiv, nu respectă condițiile prevăzute de lege pentru asigurarea unei administrări prudente și sănătoase a băncii ori nu permit efectuarea unei supravegheri eficiente;

j) nu au fost înlăturate circumstanțele ce au servit drept temei pentru desemnarea administratorului temporar al băncii potrivit Legii nr. 232 din 4 octombrie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor ori, în opinia Băncii Naționale a Moldovei, acestea nu pot fi înlăturate în perioada aplicării acestor măsuri.

(2) Banca Națională a Moldovei retrage licența și inițiază procesul de lichidare silită a băncii în cazul în care se constată că banca se află în una dintre situațiile de insolvabilitate prevăzute la lit.a)-c) din prezentul alineat și în condițiile de declanșare a procedurii de rezoluție, prevăzute în art. 58 din Legea nr. 232 din 4 octombrie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor nu sînt întrunite. În sensul prezentului alineat, situațiile de insolvabilitate sînt următoarele:

a) banca nu este capabilă să execute cererile creditorilor privind plata obligațiilor pecuniare scadente (incapacitate de plată);

b) activele băncii nu mai acoperă obligațiile acesteia (supraîndatorarea);

c) nivelul fondurilor proprii ale băncii este mai mic de 1/3 față de nivelul obligatoriu al fondurilor proprii stabilit în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

d) indicatorii de adecvare a fondurilor proprii ale băncii calculați conform art. 60 alin. (5) sînt mai mici, doar 2%.

(3) În cazul în care retragerea licenței este solicitată de bancă sau de acționarii ei în baza hotărîrii luate, retragerea licenței și lichidarea băncii se efectuează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

(4) În cazul în care o bancă se află în incapacitate de plată sau este supraîndatorată, sau există pericolul să intre în incapacitate de plată, conducătorul organului executiv al băncii este obligat să înștiințeze imediat Banca Națională a Moldovei.

(5) Hotărîrea Băncii Naționale a Moldovei de retragere a licenței va cuprinde motivele de retragere a licenței. Despre retragerea licenței se comunică în scris băncii respective, Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar și Inspectoratului Serviciul Fiscal de Stat.

Articolul 23. Publicarea și intrarea în vigoare a hotărîrii de retragere a licenței

(1) Hotărîrea de retragere a licenței se publică, în cel mult 7 zile de la adoptare, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Un anunț privind retragerea licenței se publică, în termenul indicat, în ziarele de circulație generală, precum și în ziarele din localitățile în care banca are sediu și sucursale, inclusiv subdiviziuni structurale ale acesteia.

(2) Hotărîrea de retragere a licenței intră în vigoare la data comunicării băncii.

(3) De la data intrării în vigoare a hotărîrii de retragere a licenței, banca este obligată să nu se angajeze în activități permise băncilor, conform art.14. Banca respectivă nu poate desfășura alte activități decît cele strict legate de lichidare.

(4) Banca Națională a Moldovei supraveghează procesul de lichidare a băncii pînă la încheierea acesteia și radierea băncii din Registrul de stat al persoanelor juridice. Banca respectivă, la cererea Băncii Naționale a Moldovei, asigură accesul angajaților împuterniciți la încăperile și registrele băncii, prezintă documente, informații și rapoarte în legătură cu lichidarea băncii respective.

Capitolul III

REGIMUL SUCURSALELOR BĂNCILOR DIN ALTE STATE

Articolul 24. Condiții de desfășurare a activității sucursalelor băncilor din alt stat

(1) Băncile avînd sediul în alt stat și care sînt licențiate în alt stat pot desfășura activități pe teritoriul Republicii Moldova numai dacă sînt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:

a) activitatea se desfășoară prin înființarea unei sucursale;

b) sucursala este licențiată de către Banca Națională a Moldovei;
c) autoritatea competentă din statul de origine nu se opune înființării sucursalei în Republica Moldova, fapt confirmat printr-un act emis de autoritatea respectivă;

d) cadrul legislativ existent în statul de origine și/sau modul de aplicare a acestuia nu împiedică exercitarea de către Banca Națională a Moldovei a funcțiilor sale de supraveghere;

e) sînt respectate dispozițiile prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia.

(2) În scopul exercitării supravegherii prudențiale de către Banca Națională a Moldovei toate sucursalele înființate pe teritoriul Republicii Moldova de către o bancă din alt stat sînt considerate o singură sucursală.

(3) Activitățile care pot fi desfășurate prin intermediul sucursalei din Republica Moldova sînt prevăzute în licența acordată de Banca Națională a Moldovei și nu pot excede obiectul de activitate a băncii, licențiate de autoritatea competentă din statul de origine.

(4) Activitatea sucursalei din Republica Moldova este supusă supravegherii prudențiale a Băncii Naționale a Moldovei, în condițiile prezentei legi ca și băncile persoane juridice din Republica Moldova licențiate de Banca Națională a Moldovei, inclusiv în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor și altor măsuri sancționatoare.

(5) Prin derogare de la art. 19 alin. (2) din Legea nr. 81-XV din 18 martie 2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător și art. 21 alin. (5) din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, sucursalele băncilor din alte state nu sînt persoane juridice și înregistrarea acestora se efectuează conform procedurii stabilite la art. 12 din Legea nr. 220-XVI din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.

(6) Prevederile art. 35 din prezenta lege se aplică în mod corespunzător modificărilor în situația sucursalelor băncilor din alte state.

(7) Sucursala băncii din alt stat înființată pe teritoriul Republicii Moldova va participa la formarea mijloacelor Fondului de garantare a depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar, conform Legii nr. 575-XV din 26 decembrie 2003 privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar.

(8) Cerințele prudențiale cuprinse în prezenta lege se aplică în mod corespunzător, în condițiile prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei și sucursalelor băncilor din alte state, care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova.

(9) Banca Națională a Moldovei poate excepta de la aplicarea unor cerințe prudențiale sucursalele băncilor din alte state, dacă în urma evaluării efectuate se constată că în statul de origine există un cadru de reglementare prudențial echivalent celui stabilit prin prezenta lege și prin reglementările emise în aplicarea acesteia și că autoritatea competentă din acest stat exercită o

supraveghere adecvată a băncii, inclusiv în ceea ce privește activitatea sucursalei din Republica Moldova.

(10) Regimul prevăzut la alin. (9) poate fi aplicat numai în condiții de reciprocitate, în baza unui acord de cooperare semnat între Banca Națională a Moldovei și autoritatea competentă din statul de origine, și fără ca prin acest regim să se instituie un tratament mai favorabil decât cel prevăzut pentru băncile care desfășoară activitate în Republica Moldova.

(11) Sucursala băncii străine trebuie să aibă un regulament în care se specifică cel puțin denumirea, adresa, cuantumul capitalului de dotare, funcțiile conducătorilor, obiectul activității, care poate fi modificat doar cu aprobarea Băncii Naționale a Moldovei dată în scris.

Articolul 25. Denumirea sucursalei

Sucursala înființată pe teritoriul Republicii Moldova poate utiliza denumirea băncii utilizată în statul de origine. Dacă există pericolul unor confuzii, în scopul asigurării unei clarificări corespunzătoare, Banca Națională a Moldovei solicită ca această denumire să fie însoțită de o mențiune explicativă.

Articolul 26. Cerințele de licențiere a sucursalei

(1) Cerințele de licențiere și cele privind desfășurarea activității cuprinse în capitolele I și II din titlul II se aplică în mod corespunzător sucursalelor băncilor din alt stat, cu respectarea prevederilor din prezentul capitol.

(2) Banca Națională a Moldovei acordă licența sucursalei din Republica Moldova unei bănci dintr-un alt stat numai dacă este pe deplin convinsă că banca respectivă poate asigura desfășurarea activității pe teritoriul Republicii Moldovei în condiții de siguranță și cu respectarea cerințelor unei administrări prudente și sănătoase și că sînt asigurate de condiții adecvate pentru realizarea supravegherii.

(3) Prevederile art. 18 alin. (4) se aplică în mod corespunzător și în ceea ce privește solicitarea de informații referitoare la persoanele și entitățile implicate sau avînd legătură cu cererea de licențiere a sucursalei băncii din alt stat.

Articolul 27. Capitalul de dotare a sucursalei

(1) Sucursala unei bănci din alt stat trebuie să dispună de un capital de dotare pentru obținerea licenței și desfășurarea activității pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) Capitalul de dotare al sucursalei se asigură prin punerea la dispoziția acesteia, în formă bănească, a capitalului de dotare de către banca respectivă din alt stat, la nivelul prevăzut de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, care nu poate fi mai mic decât 100 (o sută) milioane lei.

Articolul 28. Conducerea sucursalei

(1) Banca din alt stat trebuie să desemneze cel puțin trei persoane care să asigure conducerea activității sucursalei din Republica Moldova și care sînt împuternicite să angajeze legal banca în Republica Moldova. Aceste persoane

trebuie să dispună de reputație și experiență adecvate pentru exercitarea responsabilităților încredințate. Dispozițiile cuprinse în capitolul I din titlul III referitoare la persoanele care asigură conducerea băncilor se aplică în mod corespunzător.

(2) Persoanele care asigură conducerea sucursalei unei bănci din alt stat este responsabilă de îndeplinirea, la nivelul sucursalei, a cerințelor prudențiale prevăzute de prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(3) Conducerea sucursalei și documentele necesare pentru realizarea supravegherii trebuie să se afle pe teritoriul Republicii Moldovei, la adresa sediului înregistrat al sucursalei.

Articolul 29. Evaluarea calității băncii care solicită înființarea sucursalei

(1) La evaluarea calității băncii din alt stat, care solicită înființarea sucursalei, se au în vedere cel puțin următoarele:

- a) nivelul fondurilor proprii, al cerințelor de capital și lichiditatea băncii;
- b) rezultatele evaluării efectuată de autoritatea competentă din statul de origine cu privire la acționarii direcți și/sau indirecti, inclusiv beneficiarii efectivi ai acestora, care dețin cel puțin 10% din capitalul social al băncii sau care exercită o influență semnificativă asupra administrării băncii respective;

(2) Dacă între banca din alt stat, care solicită înființarea sucursalei și alte persoane fizice sau juridice există legături strânse, Banca Națională a Moldovei acordă licența numai dacă aceste legături nu împiedică exercitarea eficientă a funcțiilor sale de supraveghere.

(3) Modificările considerate de Banca Națională a Moldovei ca fiind semnificative la nivelul acționariatului băncii respective din alt stat, care solicită înființarea sucursalei, sau ale persoanelor aflate în legături strânse cu aceasta, inclusiv cele care decurg dintr-un proces de fuziune sau de dezmembrare în care este implicată banca din alt stat, trebuie să fie comunicate Băncii Naționale a Moldovei de către sucursala acesteia, modificările respective putând atrage retragerea licenței sucursalei, dacă nu mai sînt îndeplinite condițiile care au stat la baza licențierii acesteia.

(4) Banca din jurisdicțiile care nu implementează standardele internaționale de transparență nu poate înființa sucursale pe teritoriul Republicii Moldova. Lista jurisdicțiilor ce nu implementează standardele internaționale de transparență este stabilită prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 30. Retragerea licenței sucursalei

(1) Banca Națională a Moldovei poate retrage licența acordată unei sucursale a unei bănci dintr-un alt stat dacă aceasta se afla în una dintre situațiile prevăzute la art. 22 alin. (1).

(2) Licența sucursalei unei bănci dintr-un alt stat se retrage în următoarele situații:

- a) banca în cauză hotărăște dizolvarea și lichidarea sucursalei respective;

b) entitatea rezultată ca urmare a unui proces de reorganizare în urma căreia banca dintr-un alt stat își încetează existența, hotărăște dizolvarea și lichidarea sucursalei respective;

c) în urma unor procese de reorganizare la nivelul respectivei bănci sau al grupului din care face parte, activitatea sucursalei din Republica Moldova este preluată de o altă bancă sau de o sucursală din Republica Moldova a unei bănci dintr-un alt stat;

d) licența acordată băncii respective din alt stat este retrasă de autoritatea competentă din statul de origine sau își încetează valabilitatea în orice mod;

e) s-a pronunțat o hotărâre de lichidare a băncii respective din alt stat;

f) sucursala se află în una din situațiile prevăzute la art. 22 alin. (2).

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2) lit. a)-c), banca respectivă din alt stat trebuie să notifice Băncii Naționale a Moldovei decizia sa de reorganizare și/sau lichidare a sucursalei din Republica Moldova și să transmită acesteia cel puțin un plan de lichidare a activelor și de stingere a datoriilor, care să asigure plata integrală a creanțelor deponenților și ale altor creditori sau, după caz, un plan de preluare a activității.

(4) Hotărârea de reorganizare și lichidare a sucursalei potrivit alin. (2) lit. a)-c) nu produce efecte decât după confirmarea de către Banca Națională a Moldovei a retragerii licenței, despre care se comunică băncii în cauză din alt stat.

(5) În cazul retragerii licenței eliberate unei sucursale a băncii din alt stat, Banca Națională a Moldovei adoptă măsurile necesare pentru a împiedica banca în cauză să inițieze noi tranzacții pe teritoriul Republicii Moldova și pentru a proteja interesele deponenților.

(6) Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei de retragere a licenței sucursalei a unei bănci dintr-un alt stat va cuprinde motivele de retragere a licenței. Despre retragerea licenței se comunică în scris sucursalei respective a băncii din alt stat, Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, Serviciului Fiscal de Stat și autorității competente din statul respectiv al băncii în cauză.

(7) În caz de retragere a licenței, dispozițiile art. 23 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 31. Publicarea informației de către sucursală

(1) Sucursalele băncilor din alte state trebuie să publice în limba română documentele contabile ale băncii din care fac parte, situațiile financiare anuale, situațiile financiare anuale consolidate, raportul întocmit de organele de conducere și, după caz, raportul consolidat, întocmit de organele de conducere, raportul de audit al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, întocmite și auditate conform legislației din statul de origine a băncii.

(2) Sucursalele băncilor din alte state trebuie să publice situațiile financiare anuale referitoare la propria activitate în conformitate cu actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Capitolul IV

REGIMUL UNOR MODIFICĂRI ÎN SITUAȚIA BĂNCILOR

Articolul 32. Deschiderea de sucursale și reprezentanțe

(1) Băncile, persoane juridice din Republica Moldova, deschid sucursale și reprezentanțe pe teritoriul Republicii Moldova cu notificarea ulterioară a Băncii Naționale a Moldovei, în condițiile stabilite de actele normative emise de aceasta.

(2) Sucursala băncii desfășoară în numele ei toate sau unele din activitățile prevăzute de licența eliberată băncii și acționează în limitele împuternicirilor acordate de aceasta. Reprezentanța băncii nu are dreptul să desfășoare activități prevăzute de licența eliberată băncii și alte activități, cu excepția celor de informare, reprezentare și apărare a intereselor băncii.

(3) Denumirea sucursalei, reprezentanței trebuie să includă indicarea faptului că este sucursala, respectiv, reprezentanța băncii care a deschis-o.

(4) Înregistrarea sucursalei, reprezentanței la organul înregistrării de stat se efectuează la prezentarea deciziei respective a organului de conducere al băncii cu privire la deschiderea sucursalei sau reprezentanței.

(5) Sucursalele băncii pot avea subdiviziuni structurale (agenții, puncte de schimb valutar) situate în afara sediului lor, care nu au bilanț separat (în continuare – *oficii secundare*). Denumirea oficiului secundar va conține indicarea tipului acestuia și apartenenței la sucursala concretă în cadrul căreia a fost deschis. Oficiul secundar se indică în regulamentul sucursalei.

(6) Agenția poate desfășura activități (inclusiv cele ale punctului de schimb valutar) determinate de bancă în conformitate cu lista activităților prevăzute de licența deținută, stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Punctul de schimb valutar își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară.

(7) În cazul luării hotărârii privind închiderea sucursalei (oficiului secundar), banca (sucursala), în termen de 10 zile, este obligată să notifice clienții deserviți de sucursala respectivă (oficiul secundar respectiv) și să ia măsuri privind executarea obligațiilor față de aceștia.

(8) Despre închiderea sucursalei, reprezentanței, deschiderea și închiderea oficiului secundar, banca notifică Banca Națională a Moldovei în condițiile stabilite în actele normative emise de aceasta.

Articolul 33. Deschiderea de sucursale pe teritoriul altor state

(1) Băncile, persoane juridice din Republica Moldova, pot desfășura activitățile prevăzute în licența eliberată de Banca Națională a Moldovei pe teritoriul unui alt stat, prin înființarea unei sucursale, dacă, din documentația și informațiile prezentate rezultă îndeplinirea următoarelor condiții:

a) banca dispune de un management adecvat și de o situație financiară corespunzătoare în raport cu activitatea propusă pentru a fi desfășurată prin intermediul sucursalei;

b) cadrul legislativ existent în statul gazdă și/sau modul de aplicare a acestuia nu împiedică exercitarea de către Banca Națională a Moldovei a funcțiilor sale de supraveghere;

c) banca înregistrează o evoluție corespunzătoare a indicatorilor de prudență bancară și nu se află în situația de a nu îndeplini alte cerințe stabilite de prezenta lege sau de reglementările emise în aplicarea acesteia.

(2) Pentru scopurile prezentei legi, toate sucursalele înființate de o bancă licențiată de Banca Națională a Moldovei pe teritoriul unui alt stat sînt considerate o singură sucursală.

(3) Înființarea unei sucursale într-un alt stat este supusă aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei, conform reglementărilor emise de aceasta.

(4) Orice modificare a elementelor reglementate conform alin. (3), care sînt avute în vedere la aprobarea înființării sucursalei este supusă aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei.

(5) Fără a aduce atingere dispozițiilor prezentei legi, activitatea desfășurată pe teritoriul altui stat printr-o sucursală înființată de bancă, persoană juridică din Republica Moldova, este supusă dispozițiilor legale în vigoare în statul gazdă.

(6) Banca Națională a Moldovei informează autoritatea competentă din statul gazdă cu privire la retragerea licenței unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, care desfășoară activitate printr-o sucursală pe teritoriul aceluși stat, inclusiv cu privire la consecințele retragerii licenței.

Articolul 34. Fuziunea sau dezmembrarea

(1) Fuziunea sau dezmembrarea băncilor se efectuează potrivit dispozițiilor legale în materie și cu respectarea actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Fuziunea sau dezmembrarea băncilor este supusă aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei conform actelor normative emise de aceasta.

(3) Fuziunea sau dezmembrarea se înregistrează de către Camera Înregistrării de Stat numai după obținerea de către banca respectivă a aprobării prealabile din partea Băncii Naționale a Moldovei.

(4) La evaluarea unei operațiuni de fuziune sau de dezmembrare se au în vedere, fără a fi limitative, următoarele:

- a) îndeplinirea cerințelor pentru licențierea unei bănci;
- b) adecvarea capitalului la nivelul băncilor rezultate;
- c) transparența structurii băncilor rezultate, astfel încît aceasta să permită desfășurarea unei supravegheri eficiente;
- d) calitatea persoanelor care asigură conducerea băncilor rezultate.

(5) Banca, care se înființează ca rezultat al fuziunii sau al dezmembrării, precum și băncile care continuă să existe în urma unei asemenea operațiuni, trebuie să îndeplinească toate condițiile prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia.

(6) Banca, care se înființează, ca rezultat al fuziunii sau al dezmembrării, trebuie să obțină licența din partea Băncii Naționale a Moldovei.

(7) Dispozițiile alin. (1), (2) și (4) se aplică în mod corespunzător oricărei operațiuni în care este implicată o bancă, care are drept rezultat un transfer al unei părți ce reprezintă cel puțin 25% din activele băncii, indiferent de modalitatea în care se realizează o astfel de operațiune și dacă aceasta este hotărâtă de organul de conducere al băncii implicate în operațiune.

Articolul 35. Modificări în situațiile băncilor

(1) Fără a aduce atingere cerințelor art. 32-34 și altor prevederi din prezenta lege, următoarele modificări operate la nivelul băncilor ulterior licențierii acestora sînt supuse aprobării prealabile de către Banca Națională a Moldovei, după caz, notificării Băncii Naționale a Moldovei, conform actelor normative emise de aceasta:

- a) modificări în statutul băncii;
- b) completarea și/sau modificarea obiectului de activitate în contextul activităților permise băncii conform art. 14 alin.(1);
- c) dobîndirea de dețineri într-o bancă conform art. 45;
- d) numirea persoanelor noi în organele de conducere conform art. 43;
- e) numirea persoanelor care dețin funcții-cheie conform art. 43;
- f) schimbarea societății de audit care va presta serviciile de audit conform art. 88;

(2) Prevederile art. 18 se aplică și în privința solicitării de informații referitoare la persoanele sau entitățile implicate ori avînd legătură cu modificările care se vor opera în situația băncii ulterior licențierii.

(3) Înregistrarea la organul înregistrării de stat a modificărilor corespunzătoare conform alin. (1), se efectuează, după caz, cu prezentarea aprobării prealabile respective.

Titlul III CERINȚE PRUDENȚIALE

Capitolul I ORGANIZARE ȘI CONDUCERE

Articolul 36. Organizarea băncilor

(1) Băncile se constituie și funcționează în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă societăților pe acțiuni și cu respectarea prezentei legi și actelor normative emise în aplicarea acesteia.

(2) În sensul alin.(1), următoarele prevederi din Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni nu sînt aplicabile în cazul băncilor:

a) art.7 alin.(1) lit.a) și lit. d), precum și alin.(2) cu referire la adunarea generală a acționarilor;

b) art.10 alin.(5) și (6) cu referire la societatea dominantă și dependentă;

- c) art.50 alin. (3) lit.a¹) și lit.d) și alin. (4) cu referire la atribuțiile adunării generale a acționarilor;
- d) art.65 alin.(2) lit.d), alin.(3) și (7) cu privire la atribuțiile consiliului;
- e) art. 66 alin. (7) în ceea ce privește numărul de mandate de membru al consiliului;
- f) art.69 alin.(2) lit.b) și alin.(5) cu referire la organul executiv;
- g) art.70 alin.(6)-(8) cu privire la organizația gestionară;
- h) art.71 și 72 și orice alte prevederi care, direct sau indirect, să referă la comisia de cenzori;
- i) art.73 alin.(6) cu referire la acordarea împrumuturilor persoanelor sale cu funcții de răspundere.

(3) Băncile dispun de independență juridică, operațională, financiară și administrativă față de orice persoană, inclusiv față de Banca Națională a Moldovei, Guvern și de alte autorități ale administrației publice, dacă legislația nu prevede altfel. Nicio persoană nu poate îngreuna independența băncilor, nu poate influența organele de conducere în exercitarea funcțiilor, nu poate interveni în activitatea vreunei bănci, cu excepția executării unor obligații sau împuterniciri specifice prevăzute de legislație.

(4) Băncile trebuie să își organizeze întreaga activitate în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase, cu cerințele prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia.

(5) Băncile evaluează și califică, pe baza criteriilor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, dacă sînt semnificative din perspectiva dimensiunii, organizării interne și a naturii, extinderii și complexității activităților desfășurate.

Articolul 37. Statutul și reglementările interne

(1) Cadrul de administrare a activității al unei bănci, procesele de identificare, administrare, monitorizare și raportare a riscurilor, mecanismele de control intern, precum și politicile și practicile de remunerare a membrilor organului de conducere se stabilesc prin statut și reglementările interne, în conformitate cu legislația aplicabilă societăților pe acțiuni, cu respectarea dispozițiilor prezentei legi și ale actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea acesteia.

(2) Statutul băncii trebuie să specifice denumirea, adresa, obiectul activității, atribuțiile organului de conducere, quantumul capitalului social, tipul, numărul, valoarea nominală a acțiunilor și drepturile de vot legate de ele, obligativitatea deținătorilor direcți, indirecti și a beneficiarilor efectivi de a prezenta informația solicitată de către bancă pentru asigurarea conformării acesteia prevederilor prezentei legi.

(3) Statutul și reglementările interne ale băncii se transmit Băncii Naționale a Moldovei, în condițiile prevăzute în actele normative emise de aceasta, în scopul evaluării respectării cerințelor prudențiale prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia.

Articolul 38. Cadrul de administrare a activității

(1) Fiecare bancă trebuie să dispună de un cadru de administrare a activității riguros conceput, care să includă o structură organizatorică clară cu linii de responsabilitate bine definite, transparente și coerente, procese eficace de identificare, administrare, monitorizare și raportare a riscurilor la care este sau ar putea fi expusă (testările la stres), un proces de evaluare a adecvării capitalului la riscuri, un proces de evaluare a adecvării lichidității, mecanisme adecvate de control intern, inclusiv proceduri administrative și contabile riguroase și politici și practici de remunerare care să promoveze și să fie în concordanță cu o administrare sănătoasă și eficace a riscurilor.

(2) Cadrul de administrare a activității, procesele și mecanismele prevăzute la alin. (1) trebuie să fie cuprinzătoare și adaptate la natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente modelului de afaceri și activităților desfășurate de bancă. Mecanismele de control intern trebuie să asigure cel puțin organizarea funcțiilor de administrare a riscurilor, de asigurare a conformității și de audit intern.

(3) Principiile, criteriile tehnice și alte elemente aferente cerințelor specificate la alin. (1) și (2) care trebuie avute în vedere de către bănci se stabilesc prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

(4) În sensul alin. (1)-(3) sînt avute în vedere riscuri, precum: riscul de credit și al contrapărții, riscul rezidual, riscul de concentrare, riscul de securitizare, riscul de piață, riscul de rată a dobînzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare, riscul operațional, care include și riscul denaturării securității și integrității sistemelor informaționale, riscul de lichiditate și riscul efectului de levier excesiv, precum și, după caz, subcategoriile ale acestor riscuri.

(5) Banca este obligată să raporteze anual cu privire la condițiile în care se desfășoară cadrul de administrare a activității băncii, în conformitate cu actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(6) Prezentul articol se aplică cu respectarea dispozițiilor art. 59 pe bază individuală și consolidată.

Articolul 39. Politica de remunerare

(1) Banca Națională a Moldovei stabilește, prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi, cerințele privind politica de remunerare a unei bănci, inclusiv principiile de acordare și ajustare a remunerației, elementele fixe și variabile ale remunerației, restricții cu privire la utilizarea unor elemente variabile ale remunerației, precum și principiile de remunerare aplicabile băncilor care beneficiază de sprijin financiar public extraordinar, în sensul Legii nr. 232 din 4 octombrie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor.

(2) Banca Națională a Moldovei colectează informații cu privire la numărul persoanelor în fiecare bancă care sînt remunerate cu cel puțin 1 (un) milion de lei într-un exercițiu financiar, inclusiv informații cu privire la responsabilitățile și domeniul de activitate în care sînt implicate aceste persoane

și la principalele elemente ale remunerației, incluzând, fără a se limita la: salarii, bonusuri, compensații pe termen lung, contribuții la pensii.

(3) Banca Națională a Moldovei colectează informațiile cantitative agregate cu privire la remunerare, publicate potrivit criteriilor de transparență și de publicare prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, și le utilizează pentru a determina tendințele și practicile în materie de remunerare la nivelul sistemului bancar din Republica Moldova.

(4) Banca Națională a Moldovei poate impune restricții cu privire la tipul și caracteristicile instrumentelor de remunerare variabile sau interzice utilizarea unor astfel de instrumente în modul stabilit în actele normative emise în aplicarea prezentei legi. Restricțiile și interzicerile respective se pot aplica atât părții componente a remunerației variabile care este reportată, cât și părții componente a acesteia care nu este reportată.

(5) Banca trebuie să includă în contractele individuale de muncă încheiate cu persoanele ale căror activități profesionale au un impact semnificativ asupra profilului de risc al acesteia clauze care să asigure respectarea cerințelor în materie de remunerare, astfel cum acestea sînt prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 40. Organul de conducere

(1) În sensul prezentei legi, organul de conducere al unei bănci este reprezentat de consiliul și executivul acesteia.

(2) Consiliul băncii este format dintr-un număr impar de membri, persoane fizice, dar nu mai puțin de trei. Membrii consiliului sînt aleși de adunarea generală a acționarilor băncii pentru un termen de pînă la 4 ani. Membrii consiliului pot fi realeși pentru un nou termen. Majoritatea membrilor consiliului trebuie să fie persoane care nu sînt afiliate băncii, cu excepția afilierii determinate de calitatea de membru al consiliului acesteia.

(3) Organul executiv este format din cel puțin 3 membri, persoane fizice, numiți de către consiliul băncii pe un termen stabilit de statutul băncii. Membrii organului executiv pot fi realeși pentru un nou termen.

(4) Atribuțiile consiliului și organului executiv se stabilesc în statutul băncii și reglementările interne ale acesteia, cu respectarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea acesteia și nu pot fi delegate altor persoane.

(5) Membrii consiliului și organului executiv sînt responsabili de ducerea la îndeplinire a tuturor cerințelor prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia, conform atribuțiilor încredințate potrivit alin. (4).

Articolul 41. Consiliul băncii

(1) Consiliul băncii îndeplinește rolul de supraveghere și monitorizare a procesului decizional de conducere.

(2) Consiliul băncii trebuie să definească și să supravegheze implementarea unui cadru de administrare a activității care să asigure

administrarea efectivă și prudentă a băncii, inclusiv separarea responsabilităților în cadrul organizației și prevenirea conflictelor de interese.

(3) Consiliul băncii are următoarele atribuții principale:

a) este responsabil pe deplin în ceea ce privește banca, aprobă și supraveghează implementarea obiectivelor strategice, a strategiei privind administrarea riscurilor și a cadrului de administrare a activității băncii, inclusiv codul de governanță corporativă, și dacă standardele de performanță sînt menținute în conformitate cu interesele financiare pe termen lung și cu respectarea cerinței de capital a acesteia;

b) numește și revocă membrii organului executiv și stabilește atribuțiile acestora;

c) exercită supravegherea efectivă și eficientă a organului executiv;

d) raportează, cel puțin o dată pe an, adunării generale a acționarilor cu privire la activitatea de supraveghere desfășurată;

e) analizează în mod critic, dezbate și discută, într-o manieră constructivă, propunerile, explicațiile și informațiile furnizate de către membrii organului executiv, putînd să se opună deciziilor acestora;

f) monitorizează și evaluează periodic eficacitatea cadrului de administrare a activității, inclusiv principiile de governanță ale băncii, și adoptă măsurile adecvate pentru remedierea eventualelor deficiențe;

g) aprobă situațiile financiare anuale și asigură integritatea sistemelor contabile și de raportare financiară, inclusiv controalele financiare și operaționale și conformarea cu legislația și standardele relevante;

h) decide cu privire la stabilirea unor comitete specializate prevăzute la art. 44, funcționarea și atribuțiile cărora sînt prevăzute de prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

i) adoptă și revizuieste, cel puțin o dată pe an, principiile generale ale politicii de remunerare și este responsabil cu supravegherea implementării acesteia;

j) supraveghează procesul de publicare a informațiilor și de comunicare;

k) fără a se aduce atingere prevederilor art. 36 alin. (2), îndeplinește atribuțiile prevăzute de art. 50 alin. (4) și art. 65 din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni;

l) îndeplinește orice alte atribuții care decurg din prezenta lege sau din actele normative emise în aplicarea acesteia.

(4) În afara condițiilor prevăzute de legislația în vigoare, referitoare la membrii consiliului, nu poate fi aleasă membru al consiliului băncii sau dacă a fost aleasă decede din drepturi, persoana:

a) care este sau care va deveni membru al consiliului în două sau mai multe bănci din Republica Moldova, cu excepția cazurilor cînd acestea fac parte din cadrul aceluiași grup;

b) căreia i s-a retras aprobarea Băncii Naționale a Moldovei acordate unei persoane conform art. 43.

(5) Membrii consiliului trebuie să respecte cerințele aferente independenței acestora stabilite prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea prezentei legi.

(6) Prin derogare de la prevederile art. 66 alin. (12) lit. a) și c) din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, împuternicirile consiliului încetează din ziua aprobării de către Banca Națională a Moldovei a noilor membri aleși de adunarea generală a acționarilor.

(7) Pentru confirmarea de Banca Națională a Moldovei a persoanelor alese sau numite în calitate de membru al consiliului, banca trebuie să înainteze cererea cu setul de documente, conform actelor normative în vigoare, în termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la alegerea sau numirea acestora, cu posibilitatea prelungirii de către Banca Națională a Moldovei a termenului dat cu 30 de zile în cazul existenței condițiilor obiective, care nu depind de persoana aleasă sau numită în calitate de membru al consiliului. În caz contrar, componența consiliului se consideră a fi redusă cu persoanele, ale căror documente nu au fost prezentate la Banca Națională a Moldovei în termenul indicat.

Articolul 42. Organul executiv al băncii

(1) Organul executiv exercită funcția de conducere în cadrul unei bănci și este responsabil față de consiliul băncii pentru activitatea de conducere curentă a băncii și pentru implementarea unui cadru de administrare a activității care să asigure administrarea efectivă și prudentă a băncii.

(2) Organul executiv al băncii are următoarele atribuții principale:

a) promovează și asigură o activitate de conducere curentă a băncii eficientă sub supravegherea consiliului;

b) contribuie la o guvernanză corporativă sănătoasă în cadrul băncii, inclusiv prin comportamentul personal;

c) realizează monitorizarea adecvată a personalului din subordine și asigură că activitățile băncii sînt consistente cu strategia și politicile băncii aprobate de consiliu;

d) asigură o structură organizatorică adecvată și transparentă pentru bancă, inclusiv separarea responsabilităților în cadrul acesteia;

e) asigură repartizarea sarcinilor și responsabilităților ce revin personalului băncii și stabilește o structură de gestionare care promovează în cadrul băncii o activitate responsabilă și transparentă;

f) implementează obiectivele strategice, strategia privind administrarea riscurilor și cadrul de administrare a activității băncii, inclusiv codul de guvernanză corporativă aprobate de consiliul băncii;

g) este responsabil de conformarea băncii cu legislația în vigoare, actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei și politicile interne ale băncii;

h) fără a aduce atingere prevederilor art. 36 alin. (2), îndeplinește atribuțiile prevăzute de art. 69 și 70 din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni;

i) îndeplinește orice alte atribuții care decurg din prezenta lege sau din actele normative emise în aplicarea acesteia.

(3) În exercitarea atribuțiilor conferite, membrii organului executiv pot acționa împreună sau separat, astfel cum va fi prevăzut în reglementările interne ale băncii.

Articolul 43. Aplicarea principiilor de guvernanță

(1) Fiecare dintre membrii organului de conducere și persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să dispună în orice moment de o bună reputație, de cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate naturii, extinderii și complexității activității băncii și responsabilităților încredințate și trebuie să își desfășoare activitatea în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase.

(2) Componenta organului de conducere al băncii trebuie să reflecte în ansamblu o gamă suficient de largă de experiențe profesionale relevante.

(3) Banca trebuie să se asigure că persoanele înaintate în funcția de membru al organului de conducere și în funcțiile-cheie îndeplinesc permanent cerințele prevăzute de prezenta lege și de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(4) Banca Națională a Moldovei colectează informațiile publicate în conformitate cu actele normative emise de aceasta referitoare la diversitatea calităților și competențelor în procesul de selecție a membrilor organului de conducere al băncii și le utilizează pentru a compara practicile în materie de diversitate a selecției acestora la nivelul sistemului bancar din Republica Moldova.

(5) Fiecare dintre persoanele prevăzute la alin. (1) trebuie să fie aprobate de Banca Națională a Moldovei înainte de începerea exercitării responsabilităților, sau, după numirea în funcție să fie notificată Băncii Naționale a Moldovei, potrivit actelor normative emise în aplicarea prezentei legi. Banca Națională a Moldovei va urmări în permanență respectarea de către persoanele prevăzute la alin. (1) a condițiilor de aprobare.

(6) În cazul notificării prevăzute la alin. (5), Banca Națională a Moldovei se poate opune ulterior numirii în funcție, solicitând băncii luarea măsurilor necesare în vederea conformării cu prezenta lege și cu actele normative emise în aplicarea acesteia.

(7) Membrii organului de conducere trebuie să dispună, la nivel colectiv, de cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate pentru a fi în măsură să înțeleagă activitățile desfășurate de bancă, inclusiv principalele riscuri ale acestora, și să se pronunțe în deplină cunoștință de cauză cu privire la toate aspectele asupra cărora trebuie să decidă potrivit competențelor lor.

(8) Fiecare membru al consiliului unei bănci trebuie să își exercite responsabilitățile cu onestitate, integritate și obiectivitate pentru a putea evalua și pune în discuție în mod eficient deciziile luate de către organul executiv, atunci când este necesar, și pentru a controla și monitoriza în mod eficace procesul de luare a respectivelor decizii.

(9) Banca Națională a Moldovei are autoritatea de a analiza în ce măsură sînt respectate condițiile minime prevăzute în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia, de a evalua toate circumstanțele și informațiile legate de activitatea, reputația, integritatea morală și de experiența persoanelor prevăzute la alin. (1) și de a decide dacă, atît la nivel individual, cît și la nivel colectiv, cerințele prevăzute sînt îndeplinite.

(10) Membrii organului de conducere trebuie să aloce timp suficient pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin.

(11) În aplicarea alin. (10), numărul funcțiilor pe care o persoană le poate deține în alte bănci și/sau alte entități, în același timp, se stabilește în funcție de circumstanțele individuale, precum și de natura, extinderea și complexitatea activității băncii.

(12) În cazul băncilor care sînt considerate semnificative din perspectiva dimensiunii, a organizării interne și a naturii, extinderii și complexității activităților desfășurate, persoanele prevăzute la alin. (10), atunci cînd cumulează mai multe funcții, nu se pot afla în mai mult de una dintre următoarele situații:

a) exercită o funcție de membru al organului executiv sau altă funcție de conducere similară, concomitent cu două funcții de membru al consiliului sau alte două funcții neexecutive similare;

b) exercită concomitent patru funcții de membru al consiliului sau alte patru funcții neexecutive similare.

(13) În scopul aplicării alin. (11), se consideră ca fiind o singură funcție:

a) toate funcțiile de membru al organului executiv sau de membru al consiliului ori similare acestora, deținute în cadrul aceluiași grup;

b) toate funcțiile de membru al organului executiv sau de membru al consiliului ori similare acestora, deținute în cadrul:

- sistemelor de protecție contractuală sau instituțională care constau într-un acord de stabilire contractuală sau legală a responsabilităților care protejează băncile și le asigură, în special, lichiditatea și cerința de capital pentru a evita falimentul, în cazul în care este necesar băncilor;

- entităților financiare sau nefinanciare, în care banca are o deținere calificată.

(14) Funcțiile deținute în organizații sau entități care nu urmăresc, în mod predominant, obiective comerciale nu trebuie avute în vedere în sensul alin. (11).

(15) Banca Națională a Moldovei poate aproba deținerea unei funcții suplimentare de membru al consiliului sau a unei funcții neexecutive similare, de către membrii organului de conducere al unei bănci, luînd în considerare complexitatea atribuțiilor conferite de toate funcțiile deținute de aceste persoane.

(16) În sensul alin. (1), (2), (7), (8) și (10), criteriile, lista de informații și documentele pentru realizarea evaluării se detaliază prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(17) Banca trebuie să includă în contractele individuale de muncă încheiate cu membrii organului de conducere și persoanele care dețin funcții-cheie clauze care să asigure posibilitatea respectării de către bancă a cerințelor

prevăzute la art. 139 și 141, inclusiv fără plata salariului suplimentar și altor plăți de stimulare și compensare în astfel de cazuri.

Articolul 44. Comitetele specializate ale Consiliului

(1) Fiecare bancă trebuie să înființeze și să dispună de un comitet de audit și un comitet de administrare a riscurilor stabilite de consiliul băncii.

(2) Atunci când băncile sînt semnificative din punctul de vedere al mărimii, organizării interne și naturii, extinderii și complexității activităților acestora, consiliul băncii trebuie să stabilească cel puțin următoarele comitete:

- (a) comitet de numire;
- (b) comitet de remunerare.

(3) Comitetele menționate la alin. (1) și (2) trebuie să fie formate exclusiv din membri ai consiliului băncii, unde majoritatea acestora vor fi independenți conform art. 41 alin. (5). Comitetele specializate ale consiliului prevăzute la prezentul articol raportează direct consiliului băncii.

(4) Prin derogare de la prevederile art. 26 alin. (1) lit.b) și art. 52 din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, comitetul de numire trebuie să identifice și să recomande candidaturile spre aprobare de către consiliul băncii, în cazul posturilor vacante din cadrul organului de conducere, sau, în cazul posturilor vacante în consiliu, pentru a fi supuse votului la adunarea generală a acționarilor. În cadrul aprobării/alegerii persoanei în cadrul organului de conducere a băncii, de către consiliul băncii, și după caz, la adunarea generală a acționarilor, vor fi concomitent stabilite domeniile de care va fi responsabilă persoana respectivă aprobată/aleasă.

(5) Atribuțiile, funcțiile și responsabilitățile comitetelor de la alin. (1) și (2), precum și cerințele față de membrii acestora, sînt stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(6) Banca Națională a Moldovei poate permite unei bănci, care nu este considerată semnificativă, să reunească comitetul de administrare a riscurilor și comitetul de audit. Membrii comitetului astfel reunit trebuie să dispună de cunoștințele, competențele și expertiza necesară atât pentru comitetul de administrare a riscurilor, cît și pentru comitetul de audit.

Capitolul II ACȚIONARIATUL BĂNCII

Articolul 45. Obligația privind obținerea unei aprobări prealabile și restricții

(1) Orice persoană este obligată, pînă la achiziționarea/dobîndirea acțiunilor unei bănci, să obțină de la Banca Națională a Moldovei aprobarea prealabilă, în condițiile prevăzute la art. 47-49, în următoarele situații:

a) o persoană, în calitate de achizitor potențial, intenționează să achiziționeze, prin orice modalitate, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, o deținere calificată într-o bancă ori să își majoreze, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, deținerea calificată astfel încît

proporția drepturilor sale de vot sau a deținerii să atingă ori să depășească nivelul de 5%, 10%, 20%, 33% sau 50% ori astfel încât banca să devină o filială a sa;

b) o persoană care va deveni dobânditor, prin intenția de a dobândi, individual sau concertat, prin orice modalitate, o deținere într-o bancă asupra căreia au devenit incidente prevederile alin. (2);

c) o persoană care va deveni dobânditor al unei dețineri în capitalul social al băncii ca urmare a aportului la capitalul unei societăți comerciale a acțiunilor băncii;

d) o persoană intenționează, prin orice modalitate, să dobândească sau să subscrie acțiuni ale băncii emise în conformitate cu prevederile art. 52 alin. (3).

(2) Exercițiul dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende este suspendat de drept din data achiziției/dobândirii realizate cu încălcarea prevederilor alin. (1). Banca Națională a Moldovei informează achizitorul potențial/dobânditorul și banca, în termen de 5 zile de la data la care a aflat despre achiziția/dobândirea realizată cu încălcarea prevederilor alin. (1), despre incidența prevederilor vizînd suspendarea exercițiului drepturilor prevăzute la prezentul alineat.

(3) Acțiunile al căror exercițiu al dreptului de vot este suspendat conform alin. (2) nu se vor lua în considerare la adoptarea hotărîrilor privind chestiunile incluse în ordinea de zi a adunării generale a acționarilor, nu se vor lua în calcul pentru stabilirea rezultatelor votării, respectiv nu se cuprind în voturile reprezentate la adunare.

(4) Persoanele care au încălcat prevederile alin.(1) vor vinde, în termen de 3 luni de la data achiziției/dobândirii, acțiunile aferente deținerii astfel achiziționate/dobândite. Dacă după expirarea termenului acțiunile nu au fost înstrăinate, devin incidente prevederile art. 52 alin. (3).

(5) În aplicarea prevederilor alin. (1), se prezumă, pînă la proba contrară, că mai multe persoane acționează concertat în calitate de achizitori potențiali conform constatărilor Băncii Naționale a Moldovei.

(6) Persoanele care sînt împuternicite conform legii să înregistreze transferul dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncii vor face înregistrările respective numai cu condiția prezentării aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei, în cazurile prevăzute de prezenta lege. Procedura de înregistrare a transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncii se stabilește prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, în prealabil coordonate cu Comisia Națională a Pieței Financiare.

(7) În aplicarea prevederilor prezentului capitol, modalitatea de determinare a drepturilor de vot se stabilește prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, în prealabil coordonate cu Comisia Națională a Pieței Financiare.

(8) Persoanele rezidente în jurisdicțiile ce nu implementează standardele internaționale de transparență nu pot achiziționa/dobîndi direct sau indirect

dețineri într-o bancă. Lista jurisdicțiilor ce nu implementează standardele internaționale de transparență este stabilită conform art. 29 alin (4).

Articolul 46. Exceptarea de la obligația de solicitare în prealabil a aprobării

(1) Prevederile art. 45 alin. (1) lit. a) și b) nu se aplică în circumstanțe obiective, stabilite prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. În acest caz, exercițiul dreptului de vot, al dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, al dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, al dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, al dreptului de a primi dividende este suspendat de drept, de la data achiziției, pînă la data eliberării de către Banca Națională a Moldovei a aprobării prealabile în condițiile prezentei legi, dispozițiile art. 52 alin. (3) aplicîndu-se în mod corespunzător. Banca Națională a Moldovei informează acționarul-achizitor, în termen de 5 zile de la data la care a aflat despre achiziția realizată în condițiile prezentului alineat, despre incidența prevederilor ce vizează suspendarea exercițiului drepturilor menționate.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), acționarii-achizitori vor informa Banca Națională a Moldovei despre achiziția realizată în termen de 15 zile de la data achiziției și vor solicita aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei în termen de 60 de zile de la data achiziției.

(3) La solicitarea și eliberarea aprobării prealabile vor fi aplicate prevederile art. 47 - 49.

(4) Dacă acționarii nu solicită aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei în termenul prevăzut la alin. (2) sau dacă, în urma evaluării efectuate, Banca Națională a Moldovei refuză eliberarea aprobării prealabile, acționarii vor vinde, în termen de 3 luni de la data achiziției sau, după caz, de la data la care a fost emis acest refuz, acțiunile aferente deținerii calificate astfel achiziționate. Dacă după expirarea termenului acțiunile nu au fost vîndute, devin incidente prevederile art. 52 alin. (3).

Articolul 47. Procesul de solicitare a aprobării prealabile

(1) Achizitorul potențial/dobînditorul va solicita aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei pentru dobîndirea sau majorarea deținerii, după caz, deținerii calificate, într-o bancă în una dintre situațiile prevăzute la art. 45 alin. (1), cu indicarea mărimii deținerii, care constituie obiectul dobîndirii și furnizarea documentelor și informațiilor relevante prevăzute la art. 48 alin. (5).

(2) Pentru solicitarea aprobării prealabile prevăzute la art. 45 alin. (1) achizitorul potențial/dobînditorul prezintă documentele și informațiile relevante, conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, care vor fi examinate în termenele prevăzute la alin. (4)-(10).

(3) Banca Națională a Moldovei confirmă în scris achizitorului potențial/dobînditorului primirea solicitării, în temeiul alin. (1) sau a informațiilor suplimentare în temeiul alin. (5), imediat și, în orice caz, în termen de 2 zile lucrătoare de la primire. Banca Națională a Moldovei poate refuza eliberarea

aprobării prealabile pînă la începerea evaluării, dacă dispune de documente, informații ce atestă necorespunderea achizitorului potențial/dobînditorului cel puțin unuia dintre criteriile stabilite la art. 48.

(4) Banca Națională a Moldovei realizează evaluarea prevăzută la art. 48 alin. (1) în termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data confirmării scrise a primirii solicitării și a tuturor documentelor care trebuie transmise acesteia, conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei la care se face referire la art. 48 alin. (5). Dacă solicitarea nu este însoțită de toate documentele necesare, termenul de evaluare începe să curgă de la data confirmării de către Banca Națională a Moldovei a primirii tuturor documentelor respective. În momentul transmiterii confirmării de primire, Banca Națională a Moldovei comunică achizitorului potențial/dobînditorului data de expirare a termenului de evaluare. Banca Națională a Moldovei poate refuza eliberarea aprobării prealabile pînă la începerea evaluării, dacă dispune de documente, informații ce atestă necorespunderea achizitorului potențial/dobînditorului cel puțin unuia din criteriile stabilite la art. 48.

(5) În perioada termenului de evaluare prevăzut la alin. (4), dar nu mai tîrziu de cea de a 50-a zi lucrătoare a termenului respectiv, Banca Națională a Moldovei poate, dacă este necesar, să solicite informațiile suplimentare necesare pentru finalizarea evaluării. O astfel de solicitare se face în scris, precizîndu-se informațiile suplimentare necesare.

(6) Achizitorul potențial/dobînditorul va transmite informațiile suplimentare solicitate de Banca Națională a Moldovei în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data comunicării de către Banca Națională a Moldovei a solicitării. În cazul neîndeplinirii acestei obligații, se aplică prevederile art. 48 alin. (3). Pe perioada respectivă, termenul de evaluare prevăzut la alin. (4) din prezentul articol se suspendă. Orice solicitări suplimentare formulate de Banca Națională a Moldovei de completare sau de clarificare a informațiilor primite nu poate conduce la suspendarea termenului de evaluare. Banca Națională a Moldovei poate decide prelungirea perioadei de suspendare a termenului, prevăzute pînă la 30 de zile lucrătoare, dacă achizitorul potențial/dobînditorul este situat sau reglementat într-un alt stat sau este o persoană care nu face obiectul supravegherii de către Banca Națională a Moldovei sau de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

(7) Dacă Banca Națională a Moldovei hotărăște să refuze sau să accepte eliberarea aprobării prealabile, comunică în scris achizitorului potențial/dobînditorul hotărîrea sa în termen de 2 zile lucrătoare de la data adoptării acesteia și fără a depăși termenul prevăzut pentru realizarea evaluării, iar în cazul refuzului se vor indica motivele acestuia.

(8) La cererea achizitorului potențial/dobînditorului, Banca Națională a Moldovei poate pune la dispoziția publicului o motivare corespunzătoare a deciziei. Aceasta nu împiedică Banca Națională a Moldovei să publice motivele refuzului, chiar dacă achizitorul potențial/dobînditorul nu a formulat o cerere în acest sens.

(9) În cazul eliberării aprobării prealabile, Banca Națională a Moldovei poate stabili un termen maxim, care nu poate fi mai mic de 3 luni, pentru finalizarea achiziției propuse/dobândirii și poate prelungi acest termen dacă este necesar.

Articolul 48. Evaluarea achizitorului potențial/dobânditorului

(1) La examinarea solicitării și a informațiilor prevăzute la art. 47 alin. (1) și (2), în vederea asigurării administrării prudente și sănătoase a băncii vizate de achiziție și luând în considerare posibilă influență a achizitorului potențial asupra băncii respective, Banca Națională a Moldovei evaluează adecvarea achizitorului potențial, precum și soliditatea financiară în raport cu achiziția propusă prin examinarea cumulativă a următoarelor criterii:

- a) reputația achizitorului potențial;
- b) reputația, cunoștințele, aptitudinile și experiența ale oricărui membru al organului de conducere care va conduce activitatea băncii ca rezultat al achiziției propuse;
- c) soliditatea financiară a achizitorului potențial, în special în raport cu tipul de activitate desfășurată de bancă în prezent și cu cea preconizată a fi desfășurată de bancă vizată de achiziția propusă;
- d) capacitatea băncii de a respecta și de a continua să respecte cerințele prudențiale prevăzute în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia, după caz, pe cele prevăzute de alte acte legislative aplicabile, în special, în materia supravegherii suplimentare a băncilor, a asigurătorilor și/sau reasigurătorilor și a societăților de investiții care fac parte dintr-un conglomerat financiar ori privind emiterea de monedă electronică, inclusiv condiția ca grupul financiar din care va face parte să aibă o structură care să permită exercitarea unei supravegheri eficiente, realizarea schimbului eficient de informații între autoritățile competente și determinarea repartizării competențelor dintre aceste autorități;
- e) existența unor motive rezonabile de a suspecta că, în ceea ce privește achiziția propusă, este sau a fost săvârșită o infracțiune ori o tentativă a infracțiunii de spălare a banilor sau de finanțare a actelor de terorism, în sensul prevederilor legislației în domeniu, sau că prin achiziția propusă un asemenea risc ar putea crește;

(2) La examinarea solicitării și a informațiilor prevăzute pentru dobânditorul unei dețineri inferioare celei calificate în situațiile prevăzute la art. 45 alin. (1) lit. b)-d) în vederea asigurării unei transparenței în cadrul acestor tranzacții, Banca Națională a Moldovei evaluează adecvarea dobânditorului prin examinarea cumulativă a criteriilor prevăzute la alin. (1) lit. a) și e), cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor alin. (3)-(7) din prezentul articol.

(3) Banca Națională a Moldovei va elibera aprobarea prealabilă doar dacă:

- a) este pe deplin convinsă că calitatea achizitorului potențial, inclusiv soliditatea financiară a acestuia în raport cu achiziția propusă, este potrivită și adecvată prin examinarea cumulativă a criteriilor prevăzute la alin. (1);

b) nu suspectează că beneficiarul efectiv al achiziției propuse este o altă persoană decât cea declarată acesteia în cadrul solicitării;

c) nu există o stratificare excesivă a acționariatului (de la achizitorul potențial pînă la beneficiarul efectiv sînt mai mult de 3 niveluri);

d) informațiile și documentele furnizate de achizitorul potențial sînt complete și/sau nu conțin date eronate.

(4) Banca Națională a Moldovei nu poate impune nicio condiție prealabilă privind nivelul deținerii care trebuie să fie achiziționată și nici nu poate evalua achiziția propusă din punctul de vedere al necesităților economice ale pieței.

(5) Criteriile prevăzute la alin. (1) și (2), elementele care se au în vedere la evaluarea îndeplinirii acestora, lista de informații și documente pentru realizarea evaluării se detaliază prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Informațiile și documentele solicitate sînt proporționale și adaptate naturii achizitorului potențial/dobînditorului și achiziției propuse/dobîndirii. Banca Națională a Moldovei nu va solicita informații care nu prezintă relevanță din perspectiva unei evaluări prudentiale.

(6) Banca Națională a Moldovei poate decide să realizeze evaluarea prevăzută la prezentul articol numai cu referire la persoana care urmează să dețină direct o deținere în capitalul social al unei bănci și la beneficiarul efectiv al acesteia.

(7) Fără a aduce atingere prevederilor art. 47 alin. (3)-(6), în cazul în care aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei este solicitată în legătură cu două sau mai multe achiziții propuse a unor dețineri calificate sau de majorare a unor astfel de dețineri în aceeași bancă, aceasta asigură tratament nediscriminatoriu tuturor achizitorilor potențiali.

Articolul 49. Colaborarea cu alte autorități competente în cadrul evaluării achizitorului potențial

(1) În realizarea evaluării prevăzute la art. 48 alin. (1), Banca Națională a Moldovei colaborează prin consultare reciprocă în toate privințele cu alte autorități competente naționale sau din alte state implicate, în cazurile în care achizitorul potențial este:

a) o bancă, un asigurător care desfășoară activitatea de asigurare de viață, un asigurător care desfășoară activitatea de asigurări generale, reasigurător, o societate de investiții, licențiate într-un alt stat sau într-un alt sector decât cel vizat de achiziția propusă/dobîndire;

b) o societate-mamă a unei entități din categoria celor prevăzute la lit. a) care sînt licențiate într-un alt stat sau în alt sector al sistemului financiar;

c) o persoană fizică sau juridică ce controlează o entitate din categoria celor prevăzute la lit. a) care sînt licențiate într-un alt stat sau într-un alt sector decât cel vizat de achiziția propusă.

(2) În sensul prevederilor alin. (1), Banca Națională a Moldovei asigură, fără întârziere, schimbul de informații care sînt esențiale și relevante pentru realizarea evaluării cu autoritățile de supraveghere implicate. În calitate de autoritate competentă a băncii vizate de achiziția propusă/dobîndirea, Banca

Națională a Moldovei ia în considerare toate informațiile esențiale furnizate de autoritățile de supraveghere în cauză și poate solicita acestora toate informațiile pe care le consideră relevante pentru realizarea evaluării. Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei cu privire la achiziția propusă/dobândirea trebuie să indice orice opinie sau rezervă exprimată de autoritatea competentă a achizitorului potențial/dobânditorului.

(3) Banca Națională a Moldovei poate lua orice măsuri pentru a verifica informațiile/documentele furnizate de achizitorul potențial/dobânditorul în cadrul solicitării cu autoritățile competente naționale și din alte state implicate. Autoritățile competente naționale vor furniza informațiile solicitate de Banca Națională a Moldovei.

(4) Informațiile solicitate în cadrul colaborării trebuie să fie proporționale și adaptate la natura achizitorului potențial/dobânditorului și a achiziției propuse/dobândirii și să prezinte relevanță din perspectiva unei evaluări prudențiale.

(5) Schimbul de informații potrivit prezentului articol poate fi realizat cu sau fără încheierea unor acorduri de colaborare, însă în oricare din aceste situații trebuie să se asigure respectarea prevederilor privind secretul profesional din capitolul III, titlul V.

Articolul 50. Notificarea înstrăinării sau reducerii deținerii calificate

Orice persoană fizică sau juridică ce a decis să înstrăineze, direct ori indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, o deținere calificată într-o bancă sau să își reducă deținerea calificată astfel încât proporția drepturilor sale de vot ori a deținerii în capitalul social să se situeze sub nivelurile de 1%, 5%, 10%, 20%, 33% sau 50% sau astfel încât banca în cauză să înceteze să mai fie o filială a persoanei respective trebuie să notifice în prealabil, în scris, Băncii Naționale a Moldovei și băncii în legătură cu această decizie, conform actelor normative emise în acest sens. Pentru calculul drepturilor de vot se au în vedere actele normative emise de Banca Națională a Moldovei în temeiul art. 45 alin (7).

Articolul 51. Informări subsecvente

(1) Banca trebuie să identifice și să informeze Banca Națională a Moldovei, de îndată ce iau cunoștință, despre orice achiziție sau înstrăinare, directă sau indirectă, inclusiv de către beneficiarul efectiv, a deținerilor în capitalul lor care depășește nivelurile de 1%, 5%, 10%, 20%, 33%, 50% sau ca urmare a căreia banca devine filială, respectiv se situează sub nivelurile menționate și/sau despre orice dobândire în situațiile prevăzute la art. 45 alin. (1) lit. b)-d), precum și despre orice fapte sau circumstanțe care generează suspiciunea că asemenea achiziție/dobândire sau înstrăinare a avut loc fără respectarea prezentei legi și a actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Băncile informează Banca Națională a Moldovei, la solicitarea acesteia, despre identitatea deținătorilor direcți și indirecti de dețineri calificate, inclusiv a beneficiarului efectiv, și despre nivelul acestor dețineri, conform

informațiilor de care dispune, în modul și în condițiile prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(3) Orice deținător, direct sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv, al unei dețineri în capitalul unei bănci prezintă Băncii Naționale a Moldovei, la cererea acesteia, informația aferentă activității sale, inclusiv situațiile financiare anuale, declarațiile de venituri, precum și altă informație necesară efectuării investigațiilor sau verificarea corespunderii criteriilor de la art. 48 alin. (1) și (2), în modul și în condițiile prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Orice deținător, direct sau indirect, al unei dețineri în capitalul social al unei bănci prezintă acestei bănci, la solicitarea acesteia, informația cu privire la identitatea sa și a persoanelor sale afiliate, precum și informația cu privire la persoanele cu care acest deținător acționează concertat față de banca dată.

(4) Orice deținător, direct sau indirect, inclusiv beneficiar efectiv, este obligat să notifice Băncii Naționale a Moldovei și băncii efectuarea achiziției/dobândirii pentru care a obținut aprobarea prealabilă în temeiul art. 45 alin. (1), în termen de 10 zile de la data efectuării acesteia.

(5) Banca Națională a Moldovei va fi informată despre orice acord, indiferent de forma în care a fost încheiat, care are drept obiect sau efect: exercitarea concertată a dreptului de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor băncii sau în cadrul adunărilor generale ale persoanelor care exercită controlul asupra băncii; activitatea concertată în cadrul administrării băncii sau a persoanelor care exercită controlul asupra acesteia; ori exercitarea dreptului de a desemna majoritatea membrilor organului de conducere al băncii sau al persoanelor care exercită controlul asupra acesteia. Această obligație revine participanților la acord și organului de conducere al băncii sau al persoanelor la care acest acord se referă, urmînd a fi executată în termen de 5 zile lucrătoare de la semnarea acordului sau, dacă acordul nu este încheiat în formă scrisă, din ziua în care devin cunoscute circumstanțele care relevă existența acestuia.

(6) Banca Națională a Moldovei asigură urmărirea respectării în mod permanent a cerințelor prevăzute la art. 48, și poate solicita, în acest sens, de la bancă și/sau de la orice deținător, direct și/sau indirect, inclusiv beneficiarul efectiv de deținere într-o bancă, orice informații pe care le consideră necesare și poate aplica băncii, conducătorilor acesteia și deținătorului direct și indirect, inclusiv beneficiarului efectiv, al unei dețineri în capitalul social al unei bănci, sancțiuni și/sau măsuri sancționatoare corespunzătoare, potrivit prezentei legi.

(7) Informațiile prezentate conform acestui articol pot fi verificate de Banca Națională a Moldovei în condițiile art. 49.

Articolul 52. Nerespectarea cerințelor privind calitatea acționariatului

(1) În cazul în care deținătorul, direct sau indirect, al unei dețineri calificate, inclusiv beneficiarul efectiv, nu mai îndeplinește cerințele prevăzute de prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea acesteia privind calitatea acționariatului unei bănci sau exercită asupra acesteia o influență de natură să periclitizeze administrarea prudentă și sănătoasă a băncii, precum și în cazul în care deținătorul, direct sau indirect, inclusiv

beneficiarul efectiv al acestuia, nu a furnizat Băncii Naționale a Moldovei informații care relevă cu certitudine identitatea beneficiarului efectiv, sau în cazul în care Banca Națională a Moldovei constată acțiunea concertată a acționarilor cu dețineri calificate, Banca Națională a Moldovei poate dispune cel puțin una dintre următoarele:

a) aplică măsurile de supraveghere prevăzute la art. 139 și sancțiuni conform art. 141.

b) retrage aprobarea prealabilă acordată în temeiul art. 45,

c) dispune suspendarea exercitării drepturilor de vot aferente acestor acțiuni, a dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, a dreptului de a introduce chestiuni în ordinea de zi, a dreptului de a propune candidați pentru membrii organului de conducere, a dreptului de a primi dividende;

d) dispune vânzarea de către persoana, al cărei drept de vot a fost suspendat, a acțiunilor deținute.

(2) În termen de 3 luni de la data retragerii aprobării prealabile, deținătorii de dețineri calificate vizați trebuie să vândă acțiunile. În cazul în care, în cadrul termenului menționat, Băncii Naționale a Moldovei îi este înaintată o solicitare conform art. 47 de către un nou achizitor potențial/dobânditor cu referire la deținerea suspendată conform alin (1), pe perioada de evaluare prevăzută la art. 48, termenul de 3 luni de vânzare a acțiunilor se suspendă pe perioada examinării solicitării.

(3) Dacă după expirarea termenului prevăzut la alin. (2) acțiunile nu au fost înstrăinate, prin derogare de la prevederile Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni și legislația privind piața de capital, în termen de 15 zile, organul executiv al băncii dispune anularea acțiunilor respective, emiterea unor noi acțiuni și expunerea acestora pentru vânzare pe piața reglementată, urmînd ca suma încasată din vânzare să fie consemnată la dispoziția fostului deținător, după reținerea cheltuielilor de vânzare și a sumelor amenzilor care i-au fost aplicate acestuia. Dacă acțiunile expuse pentru vânzare nu au fost vîndute sau au fost vîndute parțial, prin derogare de la prevederile Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 și legislația privind piața de capital, organul executiv al băncii va lua decizia privind achiziționarea cotei corespunzătoare de acțiuni în vederea micșorării capitalului social.

(4) Persoanele față de care s-au dispus măsurile prevăzute la art.45 alin. (2) și alin. (1) din prezentul articol nu mai pot deține, direct sau indirect, noi acțiuni ale băncilor respective, precum și în alte bănci.

(5) Fostului deținător de deținere în capitalul social al băncii, al cărui acțiuni au fost anulate potrivit dispozițiilor alin. (3) din prezentul articol și a cărui creanță rezultantă din această anulare nu a fost onorată, precum și persoanelor afiliate acestuia, în procesul de rezoluție bancară și în procesul de lichidare silită a băncii li se va aplica tratamentul aplicabil acționarilor băncii și persoanelor afiliate acestora

Articolul 53. Înstrăinarea deținerii într-o bancă a persoanei rezidente în jurisdicțiile ce nu implementează standardele internaționale de transparență

(1) Persoana rezidentă în jurisdicția ce nu implementează standardele internaționale de transparență, care posedă, direct sau indirect, deținere într-o bancă va înstrăina această deținere în decurs de 3 luni de la data la care această jurisdicție a fost calificată, conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, ca jurisdicție ce nu implementează standardele internaționale de transparență.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1) din prezentul articol devin incidente prevederile art. 45 alin. (2)-(4).

Articolul 54. Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor

(1) Cu cel puțin 7 zile înainte de ținerea adunării generale a acționarilor, banca sau persoanele care convoacă adunarea generală a acționarilor prezintă Băncii Naționale a Moldovei lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor.

(2) Cu cel puțin 3 zile înainte de la data desfășurării adunării generale a acționarilor, Depozitarul central unic al valorilor mobiliare și custozii acțiunilor sînt obligați să informeze banca și persoanele care convoacă adunarea generală a acționarilor despre orice transfer al dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncii care are loc după data întocmirii listei acționarilor.

(3) Datele obținute conform alin.(2) se prezintă Băncii Naționale a Moldovei de către bancă sau persoanele care convoacă adunarea generală a acționarilor cu cel puțin 2 zile înainte de data desfășurării acesteia.

(4) Banca Națională a Moldovei examinează documentele prezentate conform alin. (1) și (3) și transmite Comisiei de înregistrare a participanților la adunarea generală a acționarilor băncii, precum și băncii sau persoanelor care convoacă adunarea generală a acționarilor, opinia scrisă referitoare la lista acționarilor.

(5) Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor nu este valabilă în absența opiniei scrise a Băncii Naționale a Moldovei cu privire la aceasta.

(6) Prin derogare de la prevederile art. 54 alin. (5) lit. c) din Legea privind societățile pe acțiuni nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997, lista acționarilor băncii cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor nu poate fi modificată în interiorul termenului de 3 zile pînă la data desfășurării adunării generale a acționarilor băncii.

Capitolul III DEȚINERI CALIFICATE ALE BĂNCILOR

Articolul 55. Valoarea unei dețineri calificate a unei bănci

(1) Orice deținere calificată al cărei quantum depășește 10% din capitalul eligibil al băncii, astfel cum este definit în actele normative ale Băncii Naționale

a Moldovei, într-o întreprindere care nu este una dintre cele enumerate în continuare face obiectul dispozițiilor prevăzute la alin. (3):

a) o entitate din sectorul financiar;
 b) o întreprindere care nu este o entitate din sectorul financiar și care desfășoară activități considerate de Banca Națională a Moldovei a fi oricare dintre următoarele:

- o prelungire directă a serviciilor bancare;
- auxiliare serviciilor bancare,
- activități de leasing, factoring, administrare a fondurilor de investiții, administrare a serviciilor de prelucrare a datelor sau orice altă activitate similară.

(2) Quantumul total al deținerilor calificate ale unei bănci în alte întreprinderi în afara celor menționate la alin. (1) lit. a) și b) care depășește 20% din capitalul său eligibil face obiectul dispozițiilor prevăzute la alin. (3).

(3) Se interzice băncilor să aibă dețineri calificate menționate la alin. (1) și (2), al căror quantum depășește procentele din capitalul eligibil prevăzute la alineatele menționate.

(4) În sensul prezentului articol sînt avute în vedere numai acele dețineri calificate în capitalul entității din afara sectorului financiar, care reprezintă cel puțin 10% din capital sau din drepturile de vot, sau care fac posibilă exercitarea unei influențe semnificative asupra administrării entității respective.

Articolul 56. Interdicția dobîndirii controlului în entități din afara sectorului financiar

Banca nu poate dobîndi dețineri calificate într-o entitate altele decît cele prevăzute la art. 55 alin. (1) lit. a) și b), dacă în acest fel banca poate exercita controlul asupra entității respective.

Articolul 57. Exceptări

(1) Deținerile în întreprinderi care nu sînt menționate la art. 55 alin. (1) lit. a) și b) nu se includ în calcularea limitelor de capital eligibil menționate la respectivul articol, dacă este îndeplinită oricare dintre următoarele condiții:

a) deținerile sînt deținute temporar în timpul unei operațiuni de asistență financiară destinată restructurării și salvării întreprinderii respective astfel cum este prevăzut în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei cu privire la fondurile proprii;

b) deținerile reprezintă o poziție aferentă angajamentelor de preluare fermă menținută timp de 5 zile lucrătoare sau mai puțin;

c) deținerile sînt deținute de bancă în nume propriu, dar pe contul altor persoane.

(2) Nu se iau în calculul limitele prevăzute la art. 55 alin. (1) și (2), deținerile în activele financiare, altele decît dețineri la întreprinderi afiliate și valori mobiliare destinate unei utilizări îndelungate în desfășurarea normală a activității întreprinderii.

(3) În sensul prezentului articol, deținerile prevăzute la alin. (1) și (2) pot fi achiziționate doar cu aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei în conformitate cu actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 58. Aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei

(1) În sensul prezentului capitol este supusă aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei dobândirea de către bancă, a oricărei dețineri calificate într-o entitate dintr-un alt stat dacă, în urma dobândirii respective, entitatea ar intra în sfera de consolidare prudencială a băncii, conform cerințelor stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Criteriile care stau la baza evaluării intenției de dobândire a deținerilor calificate prevăzute la alin. (1), au în vedere următoarele:

a) dobândirea deținerii calificate să nu supună banca la riscuri nejustificate sau să nu împiedice realizarea unei supravegheri eficiente pe bază consolidată;

b) banca să dispună de suficiente resurse financiare și de natură organizatorică pentru dobândirea și administrarea deținerii calificate.

(3) Deținerile calificate, altele decât cele supuse aprobării prealabile conform alin. (1), se notifică Băncii Naționale a Moldovei în termen de 5 zile de la data dobândirii lor de către bancă.

Capitolul IV

CERINȚE PENTRU ACOPERIREA RISCURILOR ȘI RAPORTAREA

Articolul 59. Nivelul de aplicare a cerințelor prudenciale

(1) Băncile trebuie să respecte cerințele prevăzute de prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei pe bază individuală și, după caz, pe bază consolidată. Aplicarea de către o bancă a acestor cerințe, pe bază individuală și, după caz, pe bază consolidată, se stabilește conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Banca Națională a Moldovei solicită întreprinderilor-mamă și filialelor, care sînt bănci și fac obiectul prezentei legi, să îndeplinească obligațiile aferente cadrului de administrare a activității și politica de remunerare pe bază consolidată, pentru a se asigura că procesele, mecanismele și cadrul de administrare a activității acestora prevăzute la art. 38 și 39 și în actele normative emise în aplicarea prezentei legi sînt consecvente și bine integrate la nivel de grup, precum și că se pot obține orice date sau informații relevante pentru supraveghere.

(3) În sensul alin. (2), Banca Națională a Moldovei se asigură că întreprinderile-mamă și filialele lor care sînt bănci pun în aplicare aceste procese, mecanisme și cadrul de administrare a activității în cadrul filialelor lor care nu fac obiectul prezentei legi. Respectivele procese, mecanisme și cadrul de administrare a activității sînt consecvente și bine integrate și filialele respective sînt, de asemenea, în măsură să prezinte orice date și informații relevante în scopul supravegherii.

(4) Obligațiile care decurg din art. 38 și 39 privind filialele care nu fac ele însele obiectul prezentei legi și sînt situate într-un alt stat nu se aplică în cazul în care banca-mamă, persoană juridică din Republica Moldova, poate demonstra Băncii Naționale a Moldovei că aplicarea cerințelor de la alin. (3) este ilegală conform legislației statului în care este stabilită filiala.

Articolul 60. Fondurile proprii și nivelul minim al acestora pentru acoperirea riscurilor

(1) În scopul asigurării stabilității și siguranței activității desfășurate și/sau îndeplinirii obligațiilor asumate, fiecare bancă trebuie să mențină un nivel adecvat al fondurilor sale proprii, potrivit alin. (4), dar nu mai mic de nivelul stabilit de Banca Națională a Moldovei conform art. 9 alin.(1). Fondurile proprii ale unei bănci nu pot scădea sub nivelul capitalului inițial stabilit de Banca Națională a Moldovei prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi pentru emiterea licenței.

(2) Cerințele și categoriile de fonduri proprii, elementele care intră în calculul fondurilor proprii, condițiile și limitele în care acestea pot fi luate în considerare și situațiile în care pot fi depășite aceste limite, filtrele prudențiale, deducerile din elementele de fonduri proprii, reducerile din nivelurile de fonduri proprii și orice alte cerințe de determinare a acestora sînt stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi, atît pe bază individuală, cît și pe bază consolidată, în situații obișnuite și, după caz, în cele de urgență.

(3) Orice referire la noțiunea de fonduri proprii cuprinsă în prezenta lege, în actele normative sau în alte acte emise în aplicarea legii se consideră a fi făcută la conceptul de fonduri proprii stabilit prin actele normative emise în acest sens.

(4) Fără a se aduce atingere dispozițiilor capitolului I titlul II și atribuțiilor Băncii Naționale a Moldovei prevăzute la art. 5, băncile trebuie să dispună, în măsura și condițiile prevăzute prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi, de un nivel al fondurilor proprii, care să se situeze în permanență cel puțin la nivelul cerințelor de fonduri proprii stabilite pentru acoperirea, după caz, a riscului de credit, a riscului de diminuare a valorii creanței, riscului de credit al contrapărții, riscului de poziție, riscului de decontare/livrare, riscului valutar, riscului de marfă, riscului de ajustare a evaluării creditului și riscului operațional.

(5) Băncile trebuie să se conformeze în permanență cu nivelurile minime ale indicatorilor de adecvare a fondurilor proprii calculați ca raport între categoriile de fonduri proprii și valoarea totală a expunerii la risc, astfel cum sînt acestea stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(6) Metodologiile de determinare a valorii expunerii la fiecare risc, precum și a valorii totale a expunerii la risc vor fi stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(7) Prevederile alin. (1)-(6) nu împiedică băncile să dețină fonduri proprii și elemente ale acestora care depășesc cerințele prevăzute de prezenta lege și actele normative emise în aplicarea acesteia, sau să aplice măsuri mai stricte

decît cele prevăzute de prezenta lege și de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 61. Metodologiile de determinare a cerințelor de fonduri proprii

Prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea prezentei legi se stabilesc metodologiile de determinare a cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscurilor prevăzute la art. 60 din prezenta lege, criteriile în funcție de care acestea se aplică și segmentele de activitate vizate de respectivele metodologii.

Articolul 62. Aprobările prealabile aferente fondurilor proprii

Banca Națională a Moldovei acordă aprobări prealabile băncilor pentru, cel puțin, recunoașterea, diminuarea valorii, reducerea, distribuirea și derogarea de la deducerea unor elemente de fonduri proprii în modul prevăzut de actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 63. Amortizoarele de capital

(1) Băncile trebuie să dispună de fonduri proprii care să acopere amortizoarele de capital impuse de Banca Națională a Moldovei. Cerințele de menținere a amortizoarelor de capital trebuie să fie îndeplinite de către băncile cu elemente ale fondurilor proprii stabilite de Banca Națională a Moldovei. Amortizoarele de capital trebuie a fi menținute suplimentar la cerințele minime de fonduri proprii prevăzute de Banca Națională a Moldovei conform art. 60 și 139.

(2) În sensul alin. (1), băncile trebuie să dispună de fonduri proprii pentru amortizorul de conservare a capitalului, amortizorul anticiclic de capital specific băncii, amortizorul aferent societății de importanță sistemică și amortizorul de risc sistemic, în măsura și în condițiile prevăzute de actele normative emise de Banca Națională a Moldovei în aplicarea prezentei legi.

(3) Băncile nu pot să utilizeze fondurile proprii menținute pentru a îndeplini cerințele prevăzute la alin. (1) și (2) în scopul conformării cu oricare alte cerințe prevăzute în prezenta lege sau impuse de Banca Națională a Moldovei în temeiul prezentei legi.

(4) În situația în care banca nu deține un nivel suficient al fondurilor proprii care să permită conformarea cu cerințele de acoperire a amortizoarelor de capital menționate la alin. (2), aceasta este supusă unor măsuri de conservare a capitalului. Banca Națională a Moldovei va stabili prin actele sale normative măsurile de conservare a capitalului, care includ, fără a se limita la acestea, impunerea restricțiilor și, prin urmare, necesitatea obținerii aprobării prealabile din partea Băncii Naționale a Moldovei privind distribuirile și obligația de a prezenta spre aprobare un plan de conservare a capitalului.

(5) Dacă Banca Națională a Moldovei nu aprobă planul de conservare a capitalului, aceasta impune cel puțin una dintre următoarele măsuri:

a) solicită băncii să-și majoreze fondurile proprii pînă la anumite nivele, urmînd un calendar precis;

b) își exercită competențele prevăzute la art. 139 alin. (1) și (2) pentru a impune restricții privind distribuirile mai stricte decât cele prevăzute conform alin. (4).

(6) În situația în care banca deține un nivel suficient al fondurilor proprii care să permită conformarea cu cerințele de acoperire a amortizoarelor de capital menționate la alin. (2), acesteia i se interzice să efectueze distribuirile determinate de Banca Națională a Moldovei conform alin. (4), în condițiile în care respectivele distribuiri ar conduce la diminuarea fondurilor proprii pînă la un nivel la care cerințele de acoperire a amortizoarelor nu mai sînt îndeplinite.

(7) În aplicarea prezentului articol, Banca Națională a Moldovei întreprinde următoarele, fără a se limita la acestea: stabilește modalitatea de calcul al amortizoarelor de capital, identifică băncile care sînt societăți de importanță sistemică și băncile cărora li se aplică amortizorul de risc sistemic, stabilește ratele aplicabile la calcularea amortizoarelor de capital, poate recunoaște ratele amortizoarelor de capital stabilite de autoritățile din alte state și, după caz, aplică măsuri de conservare a capitalului.

Articolul 64. Cerințe de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de credit

(1) Metodologiile de determinare a valorii expunerii la riscul de credit și la riscul de diminuare a valorii creanței, precum și a cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de credit se stabilesc în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) La calculul valorii expunerii la riscul de credit, băncile utilizează abordarea standardizată sau, cu aprobarea Băncii Naționale a Moldovei, abordarea bazată pe modele interne de rating.

(3) Banca Națională a Moldovei va stabili prin actele sale normative lista statelor în care dispozițiile de supraveghere și reglementare prudențială sînt considerate echivalente în scopul tratării expunerilor în conformitate cu actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 65. Abordarea standardizată a riscului de credit

(1) Metodologia și condițiile de determinare a valorii expunerii la riscul de credit, precum și cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobare prealabilă în cadrul abordării standard se stabilesc prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

(2) În cazul abordării standard, valoarea expunerii la riscul de credit, inclusiv pentru expunerile aferente pozițiilor din securitizare, se poate determina prin raportarea la evaluările realizate de societăți de evaluare externă a creditului sau de către agenții de creditare a exportului, recunoscute ca eligibile de către Banca Națională a Moldovei, în modalitatea stabilită prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(3) Lista societăților de evaluare externă a creditului recunoscute ca eligibile este stabilită prin actele normative ale Băncii Națională a Moldovei.

Articolul 66. Abordarea bazată pe modele interne de rating a riscului de credit

(1) Metodologia și condițiile de determinare a valorii expunerii la riscul de credit și la riscul de diminuare a valorii expunerii prin utilizarea abordării bazate pe modele interne de rating și condițiile minime în care poate fi aprobată utilizarea acestor abordări se stabilesc prin acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea prezentei legi.

(2) Băncile pot obține aprobările prealabile în vederea utilizării abordării bazate pe modele interne de rating, numai dacă demonstrează Băncii Naționale a Moldovei că sistemele implementate, de administrare și de rating pentru riscul de credit, sînt conforme standardelor și cerințelor minime de evaluare a conformității, stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

(3) Dacă o bancă nu mai îndeplinește condițiile în care a obținut aprobarea pentru utilizarea abordării bazate pe modele interne de rating, aceasta trebuie să prezinte Băncii Naționale a Moldovei un plan adecvat de înlăturare a deficiențelor sau să probeze că efectele generate de neîndeplinirea condițiilor nu sînt semnificative.

(4) Toate aspectele semnificative ale procesului de rating și de estimare se aprobă de către organul de conducere al băncii sau de către un comitet desemnat în acest scop, format din membri ai consiliului, și de către organul executiv. Aceste părți implicate trebuie să demonstreze o înțelegere la nivel general a sistemelor de rating ale băncii și o înțelegere în detaliu a rapoartelor de administrare asociate.

Articolul 67. Tratatamentul tehnicilor de diminuare a riscului de credit

Atît în cazul utilizării abordării standardizate, cît și în cazul utilizării abordării bazate pe modele interne de rating ale riscului de credit, Banca Națională a Moldovei stabilește prin actele sale normative cel puțin:

(a) formele eligibile ale tehnicilor de diminuare a riscului de credit și cerințe privind acestea;

(b) principiile de recunoaștere și metodele de calcul aferente efectului aplicării tehnicilor de diminuare a riscului de credit

(c) cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobări prealabile pentru aplicarea acestora;

Articolul 68. Tratatamentul expunerilor aferente pozițiilor din securitizare

În cazul utilizării abordării standard, cît și în cazul utilizării abordării bazate pe modele interne de rating pentru riscul de credit, cu privire la expunerile aferente pozițiilor din securitizare, Banca Națională a Moldovei stabilește prin actele sale normative:

(a) metodologia de calcul a valorii expunerii la risc pentru expunerile aferente pozițiilor din securitizare, cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobări prealabile pentru aplicarea acestora;

(b) condiții de recunoaștere a transferului semnificativ al riscului;

(c) condițiile în care băncile pot utiliza evaluările externe ale creditului realizate de societăți externe de evaluare a creditului.

Articolul 69. Cazuri de utilizare a diverselor abordări ale riscului de credit
Banca poate reveni la utilizarea unei abordări mai puțin sofisticate sau utiliza o combinație de abordări pentru riscul de credit doar cu aprobarea Băncii Naționale a Moldovei și în condițiile prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 70. Cerințe de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operațional

(1) Metodologiile de determinare a cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operațional și a valorii expunerii la riscul operațional se stabilesc în acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) În vederea determinării cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operațional, băncile pot utiliza următoarele abordări:

- (a) abordarea de bază, sau
- (b) abordarea standard cu notificarea Băncii Naționale a Moldovei sau,
- (c) abordarea standard alternativă cu aprobarea Băncii Naționale a Moldovei, sau
- (d) abordări avansate de evaluare cu aprobarea Băncii Naționale a Moldovei.

(3) Condițiile în care băncile pot utiliza abordările prevăzute la alin. (2) sau o combinație a acestora, ori pot reveni la utilizarea unor abordări mai puțin sofisticate sînt prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 71. Cerințe de fonduri proprii pentru acoperirea riscurilor de piață

(1) Metodologiile de determinare a cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de piață și a valorii expunerii la riscul de piață, precum și cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobare prealabilă în contextul determinării cerințelor de fonduri proprii pentru riscul de piață, se stabilesc în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) În sensul alin. (1) se au în vedere riscul de poziție, riscul valutar, riscul de decontare și riscul de marfă.

(3) Instrumentele specifice și subcategoriile riscului de poziție sînt reglementate în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(4) În vederea determinării cerinței de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de piață, băncile pot utiliza:

- (a) metodele reglementate în actele normative emise în aplicarea prezentei legi pentru riscul de poziție, riscul valutar, riscul de decontare și riscul de marfă;
- (b) modele interne pentru riscul de poziție, riscul valutar și riscul de marfă, cu aprobarea Băncii Naționale a Moldovei.

(5) Condițiile în care băncile pot utiliza metodologiile prevăzute la alin. (4) se stabilesc prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 72. Abordările bazate pe modele interne și alte aprobări acordate de Banca Națională a Moldovei pentru riscul de piață

(1) Banca Națională a Moldovei poate permite unei bănci să își calculeze cerințele de capital pentru acoperirea riscului de piață și anume a riscului de poziție, riscul valutar și/sau riscul de marfă, utilizând propriile modele interne sau o combinație a acestora cu metodele prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi și stabilește condițiile în care pot fi utilizate astfel de modele.

(2) Fiecare bancă trebuie să solicite și să obțină aprobarea Băncii Naționale a Moldovei pentru utilizarea propriilor modele interne pentru riscurile de la alin. (1), în condițiile stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 73. Cerințe de fonduri proprii pentru acoperirea altor riscuri

(1) Metodologiile de determinare a cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de credit al contrapărții și riscului de ajustare a evaluării creditului și condițiile pe care băncile trebuie să le respecte pentru utilizarea metodologiilor respective, precum și aprobările prealabile acordate de Banca Națională a Moldovei pentru utilizarea metodelor de calcul a valorii expunerilor pentru riscul de credit al contrapărții sînt prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

(2) Banca poate reveni la utilizarea unei abordări mai puțin sofisticate sau utiliza o combinație de abordări pentru riscurile de la alin. (1) doar cu aprobarea Băncii Naționale a Moldovei și în condițiile prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 74. Cerințele privind expunerile mari

(1) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (2), băncile sînt obligate să respecte limitele privind expunerile mari, stabilite prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Banca Națională a Moldovei stabilește prin acte normative modalitatea de calcul a expunerilor mari, metodologia de determinare a valorii expunerilor, condițiile de conformare cu limitele privind expunerile mari și condițiile de raportare a informațiilor privind expunerile mari.

(3) Fiecare bancă trebuie să dispună de proceduri administrative și contabile riguroase și de mecanisme adecvate de control intern pentru identificarea, administrarea, monitorizarea, raportarea și înregistrarea tuturor expunerilor mari și modificărilor ulterioare ale acestora, conform dispozițiilor prezentei legi și ale actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 75. Expuneri la riscul de credit transferat

(1) Băncile sînt obligate să respecte în permanență cerințele privind expunerile la riscul de credit transferat stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Banca Națională a Moldovei stabilește regimul expunerilor la riscul de credit transferat stabilind cerințe pentru bănci în funcție de calitatea acestora într-un astfel de transfer.

Articolul 76. Cerințe privind lichiditatea

(1) Băncile sînt obligate să respecte cerințele privind lichiditatea, astfel cum sînt acestea stabilite prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Băncile trebuie să se conformeze cu cerința de acoperire a necesarului de lichiditate, astfel încît să fie asigurat faptul că băncile mențin niveluri ale rezervelor de lichiditate care sînt adecvate pentru a le permite să facă față eventualelor dezechilibre dintre intrările și ieșirile de lichidități în situații de criză gravă într-un interval de 30 de zile.

(3) Băncile trebuie să se conformeze cu cerința privind finanțarea stabilă, respectiv trebuie să asigure respectarea adecvată a obligațiilor pe termen lung printr-o diversitate de instrumente de finanțare stabilă atît în condiții normale, cît și în condiții de criză.

(4) Metodologiile de determinare a cerințelor de lichiditate, precum și cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobări prealabile, derogări, aprobări, autorizări și condiții mai stricte, se stabilesc prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 77. Calcularea indicatorului efectului de levier

(1) Băncile calculează indicatorul privind efectul de levier și sînt obligate să respecte cerințele aferente acestui indicator, astfel cum sînt acestea stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Modalitatea de calcul pentru indicatorul efectului de levier, metodologia de determinare pentru elementele acestuia, precum și cazurile și condițiile în care Banca Națională a Moldovei acordă aprobări pentru excluderea de la aplicare a unor expuneri, se stabilesc prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 78. Procesul de evaluare a adecvării capitalului la riscuri

(1) Fiecare bancă trebuie să dispună de strategii și procese interne formalizate, solide, eficiente și complete de evaluare și menținere în permanență a nivelului, structurii și distribuției capitalului intern, care, din perspectiva băncii, sînt considerate adecvate pentru acoperirea tuturor riscurilor la care aceasta este sau poate fi expusă, într-un mod corespunzător naturii și nivelului acestor riscuri. În acest sens, banca trebuie să aibă în vedere, pe lîngă riscurile prevăzute la art. 60 alin. (4) din prezenta lege, orice alte riscuri aferente activității desfășurate, precum și cele generate de factori externi acesteia.

(2) Procesele și strategiile prevăzute la alin. (1) trebuie să fie supuse unor revizuri interne regulate de către bancă, astfel încît să se asigure că ele rămîn în permanență cuprinzătoare și proporționale în raport cu natura, extinderea și complexitatea activităților desfășurate de respectiva bancă.

(3) Băncile sînt responsabile pentru procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la propriul profil de risc.

Articolul 79. Procesul de evaluare a adecvării lichidității

(1) Băncile trebuie să mențină niveluri adecvate ale rezervelor de lichiditate.

(2) În sensul alin. (1), băncile trebuie să dispună de strategii, politici, procese și sisteme robuste pentru identificarea, măsurarea, administrarea și monitorizarea riscului de lichiditate de-a lungul unei serii corespunzătoare de orizonturi de timp, inclusiv pe parcursul zilei.

(3) Strategiile, politicile, procesele și sistemele prevăzute la alin. (2) trebuie să fie proporționale cu complexitatea, profilul de risc, obiectul de activitate al băncilor și toleranța la risc stabilite de organul de conducere.

(4) Băncile trebuie să dispună de profiluri de risc de lichiditate care respectă și nu depășesc nivelul stabilit pentru un sistem robust și care funcționează adecvat.

(5) În scopul alin. (4), băncile vor lua în considerare natura, dimensiunea și complexitatea activităților acestora.

Articolul 80. Tranzacții cu persoanele afiliate băncii

(1) Banca nu poate acorda credite sau efectua tranzacții cu persoanele afiliate băncii definite la art. 3, dacă astfel de credite se acordă sau astfel de tranzacții se efectuează în condiții mai avantajoase decât cele prevăzute pentru persoanele care nu sînt afiliate băncii.

(2) Banca este obligată să prezinte Băncii Naționale a Moldovei, în modul stabilit în actele normative ale acesteia, informații cu privire la persoanele afiliate băncii, creditele acordate de bancă acestora și tranzacțiile încheiate de bancă cu acestea.

(3) Tranzacțiile băncii cu persoanele afiliate vor fi supuse unor condiții, limite și restricții stabilite de Banca Națională a Moldovei, care pot să includă cerințe de formare a unor rezerve adiționale pentru acoperirea eventualelor pierderi la credite și alte active aferente tranzacțiilor cu persoanele afiliate.

(4) Banca nu poate acorda credite niciunui salariat al său, decât în limitele și condițiile stabilite de Banca Națională a Moldovei prin actele sale normative.

(5) Orice tranzacție cu o persoană afiliată băncii, ce depășește suma de 1 (un) milion lei, trebuie să fie aprobată, înaintea încheierii acesteia, cu votul, cel puțin, al majorității membrilor consiliului băncii, cu excepția cazurilor prevăzute în reglementările Băncii Naționale a Moldovei.

(6) În cadrul procesului de supraveghere, Banca Națională a Moldovei poate prezuma persoanele afiliate băncii, dacă aceste persoane întrunesc una sau mai multe dintre caracteristicile prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, precum și ținînd cont de natura relațiilor, tranzacțiilor și existența altor relații cu banca. Banca Națională a Moldovei notifică băncii o asemenea decizie cel tîrziu în următoarea zi lucrătoare.

(7) Pînă la proba contrară, care urmează a fi prezentată Băncii Naționale a Moldovei în termen de 15 zile lucrătoare de la data recepționării notificării prevăzute la alin.(6), persoanele identificate de Banca Națională a Moldovei conform alin.(6) se prezumă că sînt persoane afiliate băncii din data tranzacției.

(8) În sensul prezentului articol, următoarele condiții sînt considerate a fi mai avantajoase decît cele prevăzute pentru persoanele care nu sînt afiliate băncii:

a) acceptarea unui gaj cu o valoare de piață mai mică decît un gaj similar solicitat de la alți clienți ai băncii;

b) procurarea unui bun imobil de o calitate scăzută sau la un preț mai ridicat decît prețul bunurilor imobile similare pe piață;

c) efectuarea unor investiții în valorile mobiliare ale persoanei afiliate pe care banca nu le-ar fi efectuat în cazul altor persoane;

d) achitarea bunurilor sau serviciilor procurate de la o persoană afiliată la un preț mai ridicat decît prețul pentru bunuri și servicii similare pe piață sau în circumstanțe în care aceleași bunuri sau servicii nu ar fi fost procurate de la o altă persoană;

e) vînzarea către o persoană afiliată băncii a unui activ la un preț mai scăzut decît cel care ar fi încasat în cazul vînzării activului către o altă persoană;

f) stabilirea unei rate a dobînzii/comision mai mic pentru serviciul prestat decît dacă același serviciu era prestat unei altei persoane în condiții generale;

g) stabilirea unei rate a dobînzii mai mari pentru depozitul acceptat decît dacă același depozit era acceptat de la o altă persoană în condiții generale.

Articolul 81. Interzicerea unor operațiuni cu persoane afiliate băncii

(1) Băncile nu pot condiționa acordarea de credite sau furnizarea altor produse/servicii clienților de vînzarea ori cumpărarea instrumentelor financiare emise de bancă ori de o afiliată a sa, inclusiv de o entitate aparținînd grupului din care face parte banca sau de acceptarea de către client a altor produse/servicii oferite de bancă ori de o afiliată a sa, inclusiv de o entitate aparținînd grupului din care face parte banca, care nu au legătură cu operațiunea de creditare sau cu produsul/serviciul solicitat.

(2) Băncile nu pot:

a) acorda unei persoane credite sau facilita finanțări din partea unor terți către această persoană pentru a o ajuta să-și achite obligațiile către afiliata băncii;

b) intermedia subscrierea și/sau plasamentul instrumentelor financiare ale unei persoane și acorda totodată credite acestei persoane ca ea să-și plătească datoria, dobînda sau dividendele la astfel de instrumente financiare.

(3) Nicio bancă nu poate acorda credite sau facilita primirea de credite pentru cumpărarea unor instrumente financiare, intermedierea subscrierii și/sau plasamentului cărora este realizată de către o afiliată a sa.

Articolul 82. Externalizarea

(1) Banca are dreptul de a externaliza activitățile de importanță materială după obținerea aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei conform cerințelor stabilite de actele normative emise de aceasta.

(2) Externalizarea serviciilor sau operațiunilor privind activitatea de atragere de depozite ori de acordare de credite, poate avea loc doar către o bancă/sucursală a băncii străine din Republica Moldova sau către o altă persoană juridică care deține licența valabilă pentru activitatea respectivă.

(3) În sensul prezentului articol, activități de importanță materială reprezintă:

a) activități care prezintă o asemenea importanță încât orice dificultate sau eșec în desfășurarea acestora ar putea avea un efect negativ semnificativ în ceea ce privește abilitatea băncii de ași îndeplini obligațiile prevăzute de cadrul de reglementare și/ori de a își continua activitatea;

b) orice alte activități care necesită o licență sau o autorizație din partea autorităților competente;

c) orice activități care au un impact semnificativ din perspectiva administrării riscurilor.

(4) Subcontractarea activităților de importanță materială externalizate (externalizare în lanț) nu se permite.

(5) Băncii îi revine responsabilitatea finală pentru administrarea corespunzătoare a riscurilor asociate activităților/operațiunilor externalizate.

(6) Cerințele care trebuie respectate de bancă, în cadrul externalizării vor fi stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(7) Băncile vor efectua, anual sau la cererea Băncii Naționale a Moldovei, auditul extern al activităților/operațiunilor externalizate, de către o societate de audit agreată de Banca Națională a Moldovei, conform cerințelor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(8) În cazul externalizării activităților de importanță materială, Banca Națională a Moldovei poate impune anumite condiții ținând seama de factori cum ar fi: mărimea băncii, natura și complexitatea activității care se intenționează a fi externalizată, caracteristicile și poziția de piață a furnizorului extern, durata contractului, conflictele de interese ce ar putea fi generate de externalizare.

(9) Banca Națională a Moldovei are dreptul să prescrie rezilierea contractului de externalizare dacă constată că:

a) banca nu efectuează controlul continuu asupra activităților/operațiunilor externalizate sau gestionarea riscurilor asociate acestora ori o face neregulat și inadecvat;

b) activitatea furnizorului activităților/operațiunilor externalizate are deficiențe semnificative care amenință sau pot amenința capacitatea băncii de a își îndeplini obligațiile.

Articolul 83. Alte cerințe prudențiale

Banca Națională a Moldovei poate stabili prin acte normative și alte cerințe de natură prudențială, precum și nivelul de aplicare al acestora la bănci. Aceste cerințe pot viza, cel puțin, următoarele:

- a) suma maximă permisă a investițiilor în imobil sau categoriile specifice ale acestora;
- b) ajustările prudențiale de valoare a activelor și a angajamentelor condiționale;
- c) pozițiile neasigurate în valută străină, ce depășesc o anumită limită;
- d) activele transmise în posesie/achiziționate în schimbul rambursării datoriei;
- e) suma maximă agregată a expunerilor față de persoanele, care nu sînt persoane afiliate băncii și care, direct sau indirect, dețin sau controlează o deținere în capitalul social al băncii inferioară unei dețineri calificate, inclusiv persoanele afiliate acestora.

Articolul 84. Cerințe de raportare

(1) Băncile trebuie să întocmească și să prezinte Băncii Naționale a Moldovei rapoarte, date și informații cu privire la cadrul de administrare a activității, fondurile proprii, amortizoarele de capital, cerințele de acoperire a riscurilor, expunerile mari, lichiditatea, indicatorul efectului de levier și alte rapoarte în scopuri prudențiale în condițiile stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, pe bază individuală și, respectiv, pe bază consolidată.

(2) Organele de conducere ale băncii sînt responsabile pentru corectitudinea și veridicitatea rapoartelor prezentate la Banca Națională a Moldovei.

Capitolul V**EVIDENȚA CONTABILĂ, SITUAȚII FINANCIARE ȘI AUDIT****Articolul 85. Evidența contabilă în bănci**

(1) Băncile trebuie să organizeze și să conducă contabilitatea în conformitate cu prevederile legislației din domeniul contabilității și standardelor internaționale de raportare financiară, și să întocmească situații financiare anuale individuale și, după caz, consolidate, care să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare, fluxurilor de numerar și a celorlalte aspecte legate de activitatea desfășurată.

(2) Situațiile financiare anuale ale băncilor și, după caz, situațiile financiare anuale consolidate trebuie să fie auditate de o societate de audit, în conformitate cu legislația din domeniul auditului.

(3) Organele de conducere ale băncii sînt responsabile pentru respectarea dispozițiilor alin. (1) și (2).

(4) Planul de conturi, inclusiv nomenclatorul grupelor de conturi și normele metodologice privind aplicarea acestora, utilizat de bănci se elaborează și se aprobă de Banca Națională a Moldovei.

Articolul 86. Prezentarea situațiilor financiare

Fără a se aduce atingere dispozițiilor legislației din domeniul contabilității, băncile sînt obligate să prezinte Băncii Naționale a Moldovei situațiile lor financiare, precum și alte date și informații cerute la termenele și în forma stabilite prin acte normative și instrucțiuni emise de către Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă.

Articolul 87. Efectuarea auditului în alte scopuri

Banca Națională a Moldovei poate stabili prin acte normative efectuarea de activități de audit la bănci în alte scopuri decît cel prevăzut la art. 85 alin. (2) și de standardele aplicabile în aceste cazuri.

Articolul 88. Aprobarea societății de audit

Banca este obligată să încheie un contract cu societatea de audit, aprobată de Banca Națională a Moldovei în condițiile stabilite prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 89. Obligațiile societății de audit de informare și comunicare cu Banca Națională a Moldovei

(1) Societatea de audit trebuie să informeze Banca Națională a Moldovei de îndată ce, în exercitarea atribuțiilor sale, a luat cunoștință despre orice fapt sau decizie în legătură cu banca auditată care:

a) reprezintă o încălcare a prezentei legi ori altor acte normative emise în aplicarea acesteia, prin care sînt stabilite condițiile de licențiere a băncilor sau cerințele privind desfășurarea activității acestora;

b) este de natură să afecteze capacitatea băncii de a funcționa în continuare;

c) poate conduce la un refuz din partea societății de audit de a-și exprima opinia asupra situațiilor financiare sau la exprimarea de către acesta a unei opinii cu rezerve.

(2) La solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, societatea de audit are obligația să furnizeze orice detalii, clarificări, explicații legate de activitatea de audit desfășurată în bancă.

(3) Obligațiile prevăzute la alin. (1) și (2) revin societății de audit și în situația în care exercită sarcini specifice într-o entitate care are legături strînse decurgînd dintr-o relație de control cu banca auditată.

(4) Îndeplinirea cu bună-credință de către societatea de audit a obligației de a informa Banca Națională a Moldovei conform alin. (1)-(3) nu constituie o încălcare a obligației de păstrare a secretului profesional, care revine acesteia potrivit legii sau clauzelor contractuale, și nu poate atrage răspunderea de orice natură a acesteia. O astfel de informare se face simultan și organului de

conducere al băncii, cu excepția cazului în care există motive rezonabile de a nu proceda astfel.

(5) Banca Națională a Moldovei are acces la orice documente întocmite de societatea de audit pe parcursul acțiunii de audit la banca auditată.

(6) Banca Națională a Moldovei poate emite acte normative cu privire la relația societății de audit și Banca Națională a Moldovei.

Articolul 90. Retragera aprobării societății de audit

Banca Națională a Moldovei poate retrage aprobarea acordată unei societăți de audit în temeiul art. 88, în situația în care aceasta nu își îndeplinește în mod corespunzător atribuțiile prevăzute de prezenta lege sau nu respectă cerințele de conduită etică și profesională specifice.

Capitolul VI CERINȚE DE PUBLICARE PENTRU BĂNCI

Articolul 91. Sfera de aplicare a cerințelor de publicare

(1) În scopul asigurării disciplinei și transparenței pieței, băncile trebuie să facă publice informații referitoare, cel puțin, la cadrul de administrare a activității, fondurile proprii, cerințele de capital, expunerile la risc, amortizoarele de capital, alți indicatori-cheie, politicile interne, inclusiv politica de remunerare, în măsura și condițiile prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

(2) Aprobarea acordată de Banca Națională a Moldovei în temeiul art. 70 alin. (2), face obiectul publicării de către bănci a informațiilor prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei aferente riscului operațional.

(3) Băncile trebuie să publice separat pe fiecare stat în care a înființat o sucursală informațiile agregate prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei. Informațiile respective sînt supuse auditului în conformitate cu art. 85 și sînt publicate ca anexă la propriile situații financiare anuale individuale și consolidate ale băncii respective.

(4) Băncile trebuie să adopte politici formale pentru asigurarea respectării cerințelor de publicare stabilite și pentru evaluarea adecvării datelor și informațiilor publicate.

(5) Băncile trebuie să furnizeze, la cererea persoanelor care solicită un credit, o explicație în scris cu privire la încadrarea lor într-un anumit rating.

(6) Băncile nu sînt obligate să publice una sau mai multe dintre informațiile prevăzute la alin. (1), dacă informațiile respective sînt considerate semnificative, confidentiale sau sînt proprietate potrivit actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(7) Băncile prin intermediul paginilor web trebuie să explice modul în care pun în aplicare cerințele prevăzute la art. 39 alin. (1), art.40-44.

(8) Prevederile prezentului capitol nu aduc atingere normelor legale prevăzute în alte legi aferente publicării informației.

Articolul 92. Frecvența de publicare

(1) Băncile trebuie să facă publice datele și informațiile prevăzute la art. 91, cel puțin anual, imediat ce acestea sînt disponibile și nu mai tîrziu de data cînd sînt publicate situațiile financiare anuale.

(2) Băncile evaluează publicarea cu o frecvență mai mare prin luarea în considerare a criteriilor relevante ale activității desfășurate prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 93. Mijloace de publicare

(1) Băncile pot stabili mediile de publicare, locația și mijloacele de verificare adecvate pentru a respecta efectiv cerințele de publicare prevăzute în prezenta lege. În măsura în care este posibil, băncile trebuie să asigure utilizarea acelorași mijloace sau a aceleiași locații pentru publicarea tuturor datelor și informațiilor.

(2) Prezentările echivalente de date și informații realizate de bancă către piață în baza cerințelor privind publicarea situațiilor financiare, listarea pe o piață reglementată sau alte asemenea cerințe, pot fi considerate că asigură respectarea cerințelor de publicare potrivit prezentei legi. Dacă datele și informațiile nu sînt incluse în situațiile financiare, băncile trebuie să indice unde pot fi găsite.

Articolul 94. Cerințe specifice de publicare

(1) Banca Națională a Moldovei poate impune unei bănci:

- a) publicarea informațiilor menționate la art. 91 alin. (1) cu o frecvență mai ridicată decît cea anuală și stabilirea termenelor de publicare;
- b) utilizarea unor modalități și forme de publicare specifice, altele decît situațiile financiare.

(2) Banca Națională a Moldovei poate impune întreprinderilor-mamă să publice anual, fie integral, fie prin trimiteri la informații echivalente, o descriere a structurii juridice, precum și de guvernantă, și organizatorice a grupului de bănci și/sau societăți de investiții, incluzînd informații privind entitățile între care există legături strînse, precum și în ceea ce privește cadrul de administrare a activității.

Capitolul VII

PREVENIREA ȘI COMBATERICA SPĂLĂRII BANILOR ȘI FINANȚĂRII TERORISMULUI

Articolul 95. Prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

(1) Banca nu poate ascunde, converti sau transfera bani sau alte valori, știind că acestea provin din activități criminale, pentru mascarea originii lor ilegale, și nici asista persoana angajată în astfel de activități pentru evitarea consecințelor legale ale faptelor ei.

(2) Se consideră că banca știe de originea ilegală a mijloacelor bănești sau a altor valori cînd faptul acesta este dedus din circumstanțe de facto obiective.

(3) Banca va identifica și va evalua riscurile referitoare la spălarea banilor și finanțarea terorismului ținând cont de factorii de risc asociați clienților și tranzacțiilor, precum și de mărimea, complexitatea, natura și volumul activității băncii.

(4) Banca aplică măsuri de identificare și verificare a identității clienților și altor persoane cu care intră în relații de afaceri, inclusiv a acționarilor și beneficiarilor efectivi, măsuri de monitorizare a tranzacțiilor și determinare a sursei de proveniență a mijloacelor bănești, măsuri de precauție sporită, măsuri de păstrare a datelor, proceduri de control intern, precum și raportează autorității competente despre activitățile sau tranzacțiile (operațiunile) suspecte și alte informații supuse raportării, în conformitate cu Legea nr.190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și cu actele normative emise în aplicarea prezentei legi. Acordarea unor astfel de informații nu este considerată încălcare a secretului bancar, comercial sau privind alt secret protejat de lege.

(5) Banca solicită, iar clienții și alte persoane cu care banca intră în relații de afaceri sînt obligate să prezinte documentele și informațiile necesare pentru identificarea acestora și în scopul monitorizării tranzacțiilor. În caz de neprezentare sau prezentare a documentelor și informațiilor neautentice (neveridice), precum și în cazul cînd nu este posibilă conformarea cerințelor art. 5 alin.(2) lit.a), b) și c) din Legea nr.190-XVI din 26 iulie 2007cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, banca refuză deschiderea contului, efectuarea tranzacției (operațiunii) sau stabilirea relației de afaceri, iar în cazul unei relații de afaceri existente, banca termină relația de afaceri. În acest caz, entitățile raportoare sînt în drept să nu explice clientului motivul refuzului. În cazul existenței unor suspiciuni rezonabile privind prezentarea intenționată a documentelor și informațiilor neautentice (neveridice) în scop de inducere în eroare, banca raportează astfel de circumstanțe autorității competente.

(6) Pentru identificarea clientului și altei persoane cu care banca intră în relații de afaceri, precum și pentru asigurarea respectării procedurilor de control intern, inclusiv a celor ce țin de stabilirea activităților și tranzacțiilor (operațiunilor) suspecte, banca, printr-o cerere argumentată, poate solicita informațiile necesare de la autoritățile publice, de la bănci, alte persoane juridice, precum și poate întreprinde alte măsuri pentru obținerea acestor informații din alte surse. Autoritățile publice, băncile, alte persoane juridice sînt obligate să prezinte informațiile solicitate într-un termen cît mai scurt. Prezentarea unor astfel de informații nu se consideră o încălcare a prevederilor privind secretul bancar, comercial sau privind un alt secret protejat de lege.

Titlul IV SECRETUL BANCAR ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

Capitolul I SECRETUL BANCAR

Articolul 96. Obligativitatea păstrării confidențialității

(1) Banca este obligată să păstreze confidențialitatea asupra tuturor faptelor, datelor și informațiilor referitoare la activitatea sa desfășurată, precum și asupra oricărui fapt, dată sau informație, aflate la dispoziția sa, referitoare la persoana, bunurile, activitatea, afacerea, relațiile personale sau de afaceri ale clienților băncii ori informații referitoare, conturile clienților (solduri, rulaje, operațiuni derulate), tranzacțiile încheiate de clienți, precum și altă informație despre clienți, care i-a devenit cunoscută băncii.

(2) În înțelesul prezentului capitol informația prevăzută la alin. (1) constituie secret bancar.

(3) Membrii organului de conducere și funcționarii băncii, persoanele care acționează în numele băncii și alte persoane care, în virtutea executării obligațiilor de serviciu, au obținut acces la informația prevăzută la alin. (1) au obligația de a păstra secretul bancar, de a nu folosi informația indicată în alte scopuri decât cele de serviciu. Această obligație continuă să existe și după încetarea activității persoanelor menționate mai sus sau în perioada suspendării activității lor.

(4) Se interzice furnizarea de către bancă a informației referitoare la clienții altei bănci, chiar dacă numele/denumirea acestora sînt indicate în documentele și contractele clientului sau figurează în cadrul operațiunilor acestuia.

(5) Banca își organizează activitatea astfel încît membrii organului de conducere, funcționarii și persoanele care acționează în numele ei să nu fie puși în situația cînd obligațiile lor față de un client intră în conflict cu obligațiile față de un alt client sau cînd interesele lor proprii intră în conflict cu obligațiile față de un client.

Articolul 97. Condițiile furnizării informației ce constituie secret bancar

(1) Obligația de păstrare a secretului bancar nu poate fi opusă unei autorități competente în exercitarea atribuțiilor sale de supraveghere pe bază individuală și/sau consolidată.

(2) Furnizarea informației care constituie secret bancar, inclusiv către autoritățile publice abilitate prin legi speciale să solicite informații de la persoanele fizice și juridice, se efectuează în strictă conformitate cu prezentul articol.

(3) Informația care constituie secret bancar urmează a fi furnizată de bancă, în măsura în care furnizarea acestei informații este justificată de scopul pentru care este solicitată, în următoarele cazuri:

a) la solicitarea clientului băncii sau a reprezentantului acestuia;

b) în cazul decesului clientului băncii, la solicitarea moștenitorului acestuia, cu anexarea certificatului de moștenitor, precum și la solicitarea notarului care a deschis procedura succesorală, cu anexarea copiei certificatului de deces al clientului băncii;

c) la solicitarea organului de urmărire penală, cu autorizația judecătorului de instrucție, privind cauza penală concretă;

d) la solicitarea instanței de judecată, în scopul soluționării unei cauze aflate pe rol;

e) la solicitarea scrisă a altor autorități publice ori din oficiu, dacă prin lege specială aceste autorități publice au dreptul, în scopul îndeplinirii atribuțiilor lor specifice, să solicite și/sau să primească astfel de informații de la bancă;

f) la solicitarea Ministerului Finanțelor, în conformitate cu Legea nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, a informației privind împrumuturile acordate întreprinderilor de stat/municipale, societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public și unităților administrativ-teritoriale, necesară pentru monitorizarea sectorului public;

g) la solicitarea executorului judecătoresc, în temeiul și în limitele prevăzute de documentul executoriu;

h) când banca justifică un interes legitim.

(4) Solicitarea de furnizare a informației ce constituie secret bancar, înaintată de autoritățile menționate la alin. (3), trebuie să conțină temeiul legal al solicitării, datele de identitate ale persoanei la care se referă informația confidențială solicitată, categoria informației solicitate și scopul pentru care se solicită aceasta. Solicitarea înaintată trebuie să fie semnată de persoana cu funcție de răspundere împuternicită și să aibă aplicată ștampila autorității date. Solicitarea de furnizare a informației, înaintată de organul fiscal al Republicii Moldova, poate să nu conțină datele de identitate ale persoanei (persoanelor) la care se referă informația solicitată în cazurile și/sau în condițiile Acordului de cooperare dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statelor Unite ale Americii pentru facilitarea implementării prevederilor Actului privind îndeplinirea obligațiilor fiscale cu privire la conturile străine (FATCA).

(5) Nu constituie încălcare a obligației de păstrare a secretului bancar:

a) furnizarea către Banca Națională a Moldovei a informației necesare exercitării atribuțiilor ei;

b) furnizarea informației și a datelor întocmite astfel încât identitatea și informațiile privind activitatea fiecărui client al băncii nu pot fi identificate;

c) furnizarea obligatorie organelor fiscale a informației privind deschiderea, modificarea și închiderea conturilor bancare, în cazurile și cu referință la categoriile de contribuabili prevăzute de lege;

d) furnizarea informației societății de audit a băncii, în limitele necesare exercitării de către aceasta a activității de audit;

e) furnizarea informației Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, în limitele necesare exercitării atribuțiilor acestuia;

f) furnizarea informației birourilor istoriilor de credit referitoare la creditele acordate, în conformitate cu legea specială;

g) furnizarea informației Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție despre orice activitate sau tranzacție suspectă, în conformitate cu legislația cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

h) furnizarea informației entităților ce aparțin grupului din care face parte banca, necesare pentru organizarea supravegherii pe bază consolidată și pentru combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

i) furnizarea lunară către Ministerul Finanțelor a informației privind încasările, plățile și soldurile de mijloace bănești în conturile deschise în bănci de către instituțiile publice finanțate de la bugetul public național;

j) furnizarea informației în conformitate cu prevederile și în limitele Acordului de cooperare dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statelor Unite ale Americii pentru facilitarea implementării prevederilor Actului privind îndeplinirea obligațiilor fiscale cu privire la conturile străine (FATCA).

(6) Persoanele și organele abilitate să solicite și să primească informațiile ce constituie secret bancar sînt obligate să păstreze confidențialitatea acestora și le pot utiliza numai în scopul pentru care le-au solicitat sau le-au fost furnizate, potrivit legii, și sînt obligate să nu le furnizeze sau să le divulge persoanelor terțe, cu excepția cazurilor de executare a obligațiilor prevăzute de lege.

Capitolul II CONFLICTELE DE INTERES

Articolul 98. Declararea interesului material

(1) Orice membru al organului de conducere sau persoană ce deține o funcție-cheie în banca care este parte într-un contract efectiv sau într-un contract propus băncii privind interese materiale sau care este conducător al unei persoane constituită parte într-un contract material efectiv sau propus băncii sau care are un interes material față de această persoană trebuie să dezvăluie în scris băncii interesul său material în momentul în care ia cunoștință sau ar fi trebuit să ia cunoștință de existența unui astfel de contract.

(2) Orice membru al organului de conducere sau persoană ce deține o funcție-cheie este obligat să prezinte consiliului băncii, cel puțin o dată pe an, o notă scrisă, în care să dezvăluie suficient conflictul de interese. Se consideră dezvăluire suficientă a conflictului de interese indicarea numelui și adresei asociaților persoanelor respective, detaliilor esențiale despre activitățile lor, intereselor de familie care confirmă că acestea au interese materiale în contractele încheiate cu orice persoană numită în notă.

(3) Orice membru al organului de conducere sau persoană ce deține o funcție-cheie care are interes material într-un contract trebuie să părăsească orice ședință la care este pus în discuție acest contract. Totodată, prezența persoanelor respective la ședință se ia în calcul la stabilirea cvorumului, iar la votare se

consideră că acestea s-au abținut. În caz de paritate a voturilor, cel al președintelui ședinței se consideră hotărîtor.

(4) Dacă persoanele menționate la alin. (1) nu au dezvăluit conflictul de interese:

a) judecătoria poate, la cererea băncii, a unui sau a mai multor acționari ai ei sau a Băncii Naționale a Moldovei, să suspende contractul pe un termen stabilit de prima;

b) Banca Națională a Moldovei poate dispune băncii măsurile de supraveghere prevăzute de art. 139 și/sau aplica sancțiunile prevăzute la art. 141.

(5) Independent de obligațiile enumerate la art. 96 alin. (5), membrul al organului de conducere sau persoană ce deține funcție-cheie în cadrul băncii are obligația față de banca în care își desfășoară activitatea și față de clienții băncii de a pune interesele băncii și ale clienților mai presus de interesul pecuniar propriu.

Titlul V

SUPRAVEGHEREA PRUDENȚIALĂ ȘI CERINȚE DE PUBLICARE PENTRU BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

Capitolul I

SUPRAVEGHEREA PRUDENȚIALĂ

Articolul 99. Supravegherea prudенțială a băncilor, persoane juridice din Republica Moldova

(1) În scopul protejării intereselor deponenților și al asigurării stabilității și viabilității întregului sistem bancar, Banca Națională a Moldovei asigură supravegherea prudенțială a băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, inclusiv a sucursalelor acestora înființate în alte state, urmărind respectarea cerințelor prevăzute de lege și de actele normative aplicabile, atât pe bază individuală, cât și pe bază consolidată, după caz, în vederea prevenirii și limitării riscurilor specifice activității bancare.

(2) În sensul alin. (1), dispozițiile prezentului capitol și cele cuprinse în titlul V, capitolul V referitoare la competența Băncii Naționale a Moldovei de a dispune băncii măsuri de supraveghere, se aplică, în mod corespunzător, potrivit nivelului de aplicare a cerințelor prudенțiale prevăzut la art. 59.

(3) Băncile trebuie să furnizeze Băncii Naționale a Moldovei orice informație necesară pentru evaluarea conformării lor la cerințele prudенțiale prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia. Mecanismele de control intern și procedurile contabile și administrative ale băncilor trebuie să permită verificarea în orice moment a conformării la cerințele prudенțiale.

(4) Băncile înregistrează toate tranzacțiile și formalizează toate sistemele și procesele, prevăzute de prezenta lege și de actele normative emise în aplicarea acesteia, astfel încât Banca Națională a Moldovei să poată realiza verificarea, în orice moment, a conformării cu respectivele cerințe prudенțiale.

(5) Banca Națională a Moldovei urmărește realizarea unei comunicări eficiente cu fiecare bancă, care să asigure o cunoaștere aprofundată a activității, organizării și procesului intern al băncii de evaluare a adecvării capitalului la profilul său de risc.

(6) Banca Națională a Moldovei poate face recomandări băncii în vederea adoptării de măsuri corespunzătoare de către aceasta pentru îmbunătățirea cadrului de administrare, a strategiilor, proceselor și mecanismelor implementate, pentru asigurarea unei organizări adecvate a activității desfășurate ori pentru restabilirea sau susținerea situației sale financiare, inclusiv în cazul constatării deteriorării indicatorilor financiari și de prudență ai acesteia. Banca trebuie să comunice Băncii Naționale a Moldovei măsurile întreprinse, în termenele stabilite de aceasta. Independent de formularea unor recomandări, Banca Națională a Moldovei poate dispune și/sau aplicarea de sancțiuni și măsuri sancționatoare, potrivit prezentei legi.

Articolul 100. Procesul de verificare și evaluare

(1) Banca Națională a Moldovei asigură verificarea cadrului de administrare a activității, a strategiilor, proceselor și mecanismelor implementate de fiecare bancă, pentru respectarea dispozițiilor prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia și realizează propria evaluare a următoarelor riscuri:

- a) riscurile la care banca este sau poate fi expusă;
- b) riscurile la care banca expune sistemul financiar, luând în considerare riscul sistemic identificat și cuantificat de către Banca Națională a Moldovei;
- c) riscurile identificate prin simulări de criză, cu luarea în considerare a naturii, extinderii și complexității activităților băncilor.

(2) Verificările și evaluările menționate la alin. (1) au în vedere urmărirea îndeplinirii de către bănci a tuturor cerințelor cuprinse în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia.

(3) Pe baza verificării și evaluării menționate la alin. (1), Banca Națională a Moldovei determină dacă băncile sînt semnificative din perspectiva dimensiunii, organizării interne și a naturii, extinderii și complexității activităților desfășurate și determină în ce măsură cadrul de administrare a activității, strategiile, procesele și mecanismele implementate de o bancă, fondurile proprii deținute și lichiditatea acesteia asigură o administrare prudentă și o acoperire adecvată a riscurilor în raport cu profilul de risc al băncii.

(4) Banca Națională a Moldovei stabilește frecvența și gradul de detaliere a verificărilor și evaluărilor menționate la alin. (1), cu luarea în considerare a principiului proporționalității, respectiv avînd în vedere mărimea, importanța sistemică, natura, extinderea și complexitatea activităților desfășurate de fiecare bancă. Actualizarea verificărilor și evaluărilor se realizează cel puțin o dată pe an pentru băncile în privința cărora s-a stabilit un program de supraveghere prudentială, potrivit prevederilor art. 106.

(5) Banca Națională a Moldovei realizează după caz, cel puțin o dată pe an, simulări de criză prudențiale în privința băncilor pe care le supraveghează, în vederea efectuării verificării și evaluării prevăzute la alin. (1)-(4).

Articolul 101. Criterii tehnice pe care Banca Națională a Moldovei le are în vedere în procesul de verificare și evaluare

(1) Pe lângă riscurile de credit, de piață și operaționale, verificarea și evaluarea efectuate de Banca Națională a Moldovei potrivit art. 100 includ cel puțin:

a) rezultatele simulării de criză efectuate de către bănci, conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, pentru evaluarea adecvării capitalului, aplicînd o abordare bazată pe modele interne de rating;

b) expunerea la risc de concentrare și gestionarea acestuia de către bănci, inclusiv în contextul expunerilor mari;

c) soliditatea, caracterul adecvat și metoda de aplicare a politicilor și procedurilor puse în aplicare de bancă pentru gestionarea riscului rezidual asociat cu utilizarea tehnicilor recunoscute de diminuare a riscului de credit;

d) măsura în care fondurile proprii deținute de bancă cu privire la activele pe care le-a securitizat sînt corespunzătoare avînd în vedere importanța economică a tranzacției, inclusiv gradul de transfer de risc obținut;

e) expunerea la risc de lichiditate, măsurarea și gestionarea acestuia de către bancă, inclusiv elaborarea de analize ale scenariilor alternative, gestionarea factorilor de diminuare a riscului (în special nivelul, componența și calitatea rezervelor de lichidități) și planuri de urgență eficiente;

f) impactul efectelor de diversificare și modul în care astfel de efecte sînt integrate în sistemul de măsurare a riscurilor;

g) rezultatele simulărilor de criză realizate de bancă utilizînd un model intern de calculare a cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului de piață;

h) distribuirea geografică a expunerilor băncii;

i) modelul de afaceri al băncii;

j) evaluarea riscului sistemic în conformitate cu criteriile prevăzute la art. 100.

(2) În aplicarea alin.(1), elementele avute în vedere în procesul de verificare și evaluare se stabilesc prin acte normative emise de Banca Națională a Moldovei.

Articolul 102. Analiza utilizării abordărilor interne

(1) Banca Națională a Moldovei verifică în mod regulat, cel puțin o dată la 3 ani, respectarea de către bănci a cerințelor referitoare la abordările interne care necesită o aprobare înainte de a fi utilizate pentru calculul cerințelor de fonduri proprii, stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi. Acestea au în vedere în special modificările în activitatea unei bănci și punerea în aplicare a acestor abordări în cazul produselor noi.

(2) În cazul în care Banca Națională a Moldovei identifică deficiențe semnificative cu privire la acoperirea riscurilor de către abordarea internă a unei bănci, aceasta se asigură că respectivele deficiențe sînt corectate sau ia măsurile adecvate pentru atenuarea consecințelor acestora, inclusiv prin impunerea unor cerințe mai ridicate sau prin impunerea de majorări de fonduri proprii sau prin luarea altor măsuri adecvate și eficiente.

(3) Banca Națională a Moldovei verifică și evaluează în special măsura în care, pentru scopurile respectivelor abordări, banca utilizează tehnici și practici corect elaborate și actualizate.

(4) În cazul în care, pentru un model intern destinat riscului de piață, numeroase depășiri reglementate de Banca Națională a Moldovei în acest context indică faptul că modelul nu este sau nu mai este suficient de precis, Banca Națională a Moldovei revocă aprobarea de utilizare a modelului intern sau impune măsuri adecvate pentru a se asigura că modelul este îmbunătățit cu promptitudine.

(5) Dacă o bancă a primit aprobarea de a aplica o abordare internă care necesită aprobarea din partea Băncii Naționale a Moldovei înainte de utilizarea unei astfel de abordări pentru calculul cerințelor de fonduri proprii, potrivit prevederilor actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, însă nu mai îndeplinește cerințele referitoare la aplicarea respectivei abordări, Banca Națională a Moldovei solicită băncii în cauză fie să demonstreze, într-un mod pe care îl consideră satisfăcător, că efectul neconformării este nesemnificativ atunci cînd abordarea se aplică potrivit actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, fie să prezinte un plan de restabilire în timp util a conformării la cerințele menționate anterior și să stabilească un termen-limită pentru punerea în aplicare a acestuia.

(6) Pentru scopurile alin. (5), Banca Națională a Moldovei solicită îmbunătățirea planului de restabilire în cazul în care este puțin probabil ca acesta să aibă drept rezultat o conformare deplină sau în cazul în care termenul este inadecvat. În situația în care este puțin probabil ca banca să poată restabili conformitatea într-un termen adecvat și, după caz, nu a demonstrat în mod satisfăcător că efectul neconformării este nesemnificativ, Banca Națională a Moldovei revocă aprobarea de a utiliza abordarea sau impune limitarea acesteia la domeniile conforme sau la acele domenii pentru care conformarea poate fi realizată într-un termen adecvat.

Articolul 103. Aplicarea procesului de supraveghere unor bănci cu profil de risc similar

(1) Dacă, potrivit prevederilor art. 100, Banca Națională a Moldovei stabilește că băncile cu profil de risc similar, cum ar fi modelele de afaceri asemănătoare sau localizări geografice similare ale expunerilor sînt sau ar putea fi expuse unor riscuri similare ori ar putea expune sistemul financiar unor riscuri similare, aceasta poate realiza procesul de verificare și evaluare menționat la art. 100, în același mod sau într-un mod asemănător.

(2) Tipurile de bănci menționate la alin. (1) sînt stabilite de către Banca Națională a Moldovei în special în conformitate cu criteriile menționate la art. 101 alineatul (1) litera (j).

Articolul 104. Monitorizarea abordărilor interne pentru calcularea valorilor expunerilor

(1) Băncile care au obținut aprobarea Băncii Naționale a Moldovei pentru a utiliza abordări interne pentru calcularea valorii expunerilor ponderate la risc sau a cerințelor de fonduri proprii, cu excepția riscului operațional, transmit Băncii Naționale a Moldovei rezultatele calculelor efectuate prin aplicarea abordărilor interne pentru propriile expuneri sau poziții incluse în portofoliile de referință. Băncile transmit Băncii Naționale a Moldovei rezultatele calculelor lor, împreună cu o explicație a metodologiilor utilizate pentru a produce aceste rezultate, cu o periodicitate adecvată, cel puțin o dată pe an.

(2) Banca Națională a Moldovei monitorizează, pe baza informațiilor transmise de bănci în conformitate cu alineatul (1), diferitele valori ale expunerilor ponderate la risc sau diferitele cerințe de fonduri proprii, după caz, cu excepția celor aferente riscului operațional, pentru expunerile sau tranzacțiile din portofoliul de referință, care se bazează pe abordările interne ale băncilor respective. Cel puțin o dată pe an, Banca Națională a Moldovei realizează o evaluare a calității abordărilor respective, acordînd o atenție deosebită:

a) abordărilor care evidențiază diferențe semnificative în ceea ce privește cerințele de fonduri proprii pentru aceeași expunere;

b) abordărilor în cazul cărora diversitatea este deosebit de mare sau mică, precum și în cazul cărora subestimarea cerințelor de fonduri proprii este semnificativă și sistematică.

(3) În situația în care anumite bănci prezintă discrepanțe semnificative față de majoritatea băncilor similare sau în cazul în care există puține elemente comune în abordările utilizate, ceea ce conduce la rezultate foarte variate, Banca Națională a Moldovei investighează motivele acestui fapt și, dacă se poate stabili în mod clar că abordarea unei bănci duce la o subestimare a cerințelor de fonduri proprii care nu poate fi atribuită diferențelor în materie de riscuri ale expunerilor sau pozițiilor aferente, adoptă măsurile corective necesare.

(4) În scopul asigurării unui caracter adecvat al măsurilor corective prevăzute la alin. (3), deciziile Băncii Naționale a Moldovei privind adoptare unor astfel de măsuri trebuie să respecte principiul conform căruia măsurile trebuie să susțină obiectivele unei abordări interne și, prin urmare, nu trebuie să conducă la standardizare sau metode preferate, să creeze stimulente incorecte ori să cauzeze un comportament lipsit de inițiativă.

Articolul 105. Monitorizarea profilurilor de risc de lichiditate

(1) Banca Națională a Moldovei monitorizează evoluțiile înregistrate în legătură cu profilurile de risc de lichiditate, cum ar fi cele privind caracteristicile și volumul aferente unui produs, administrarea riscului, politicile de finanțare și concentrările finanțării.

(2) Banca Națională a Moldovei adoptă măsuri necesare în cazul în care evoluțiile menționate la alin. (1) pot conduce la instabilitatea băncii la nivel individual sau la instabilitate sistemică.

Articolul 106. Programul de supraveghere prudențială

(1) Urmărirea respectării de către bănci a cerințelor de natură prudențială și a altor cerințe prevăzute, de prezenta lege și de actele normative aplicabile se realizează de către Banca Națională a Moldovei pe baza raportărilor transmise de bănci și prin verificări la fața locului desfășurate la sediul băncilor și al sucursalelor acestora din țară și din străinătate.

(2) Banca Națională a Moldovei, cel puțin o dată pe an, adoptă un program de supraveghere prudențială pentru băncile pe care le supraveghează. Programul ia în considerare procesul de verificare și evaluare prevăzut la art. 100. Acesta cuprinde următoarele:

a) o indicare a modului în care Banca Națională a Moldovei intenționează să își îndeplinească atribuțiile și să aloce resursele;

b) o identificare a băncilor care urmează să facă obiectul supravegherii sporite și măsurile adoptate privind o astfel de supraveghere, în conformitate cu alin. (4);

c) un plan pentru inspecțiile la fața locului vizînd sediile utilizate de o bancă, inclusiv de sucursalele sale și de filialele stabilite în alt stat, în baza acordurilor de colaborare încheiate de Banca Națională a Moldovei cu autoritatea competentă a respectivului stat.

(3) Programul de supraveghere prudențială include următoarele bănci:

a) băncile în cazul cărora rezultatele simulărilor de criză sau rezultatul procesului de supraveghere și evaluare indică riscuri semnificative pentru soliditatea financiară a acestora sau indică încălcarea dispozițiilor prezentei legi sau actelor normative emise în aplicarea acesteia;

b) băncile care prezintă un risc sistemic pentru sistemul financiar;

c) orice altă bancă pentru care Banca Națională a Moldovei consideră necesar acest lucru.

(4) Atunci cînd se consideră necesar, în conformitate cu art. 100, Banca Națională a Moldovei ia, în special, următoarele măsuri:

a) o creștere a numărului sau a frecvenței controalelor la fața locului vizînd banca;

b) o prezență permanentă a reprezentanților Băncii Naționale a Moldovei în cadrul băncii;

c) raportări suplimentare sau mai frecvente din partea băncii;

d) analize suplimentare sau mai frecvente ale planurilor operaționale, strategice sau de afaceri ale băncii;

e) controale tematice de monitorizare a riscurilor specifice cu probabilitate mai mare de materializare.

(5) Verificările și evaluările la fața locului se efectuează de către personalul Băncii Naționale a Moldovei, împuternicit în acest sens, sau de către societățile de audit sau experți numiți de Banca Națională a Moldovei.

(6) Băncile sînt obligate să permită personalului Băncii Naționale a Moldovei și altor persoane împuternicite de aceasta să efectueze verificarea și evaluarea, să le examineze evidențele, conturile și operațiunile și să furnizeze toate documentele și informațiile legate de desfășurarea activității băncii, după cum sînt solicitate de către aceștia.

Articolul 107. Colaborarea privind supravegherea

(1) Pentru supravegherea prudențială a băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, care desfășoară activitate în alte state printr-o sucursală, Banca Națională a Moldovei colaborează cu autoritățile competente din statele gazdă.

(2) Pentru supravegherea prudențială a băncilor dintr-un alt stat, care desfășoară activitate în Republica Moldova printr-o sucursală, Banca Națională a Moldovei colaborează cu autoritățile competente din statul de origine și din alte state în care banca desfășoară activitate.

(3) Colaborarea prevăzută la alin. (1) și (2) se realizează în baza acordurilor de colaborare încheiate de Banca Națională a Moldovei cu autoritățile competente din statul de origine. În baza acestor acorduri poate fi realizat, cu respectarea prevederilor privind secretul profesional din capitolul III, titlul V, schimbul de informații referitoare la conducerea și la acționariatul băncii, informații de natură să faciliteze supravegherea acesteia și evaluarea îndeplinirii condițiilor care au stat la baza licențierii, precum și schimbul tuturor informațiilor de natură să faciliteze verificarea pe o bază continuă a activității băncii, în special în ceea ce privește lichiditatea, solvabilitatea, schema de garantare a depozitelor, limitarea expunerilor mari, alți factori care pot influența riscul sistemic pe care îl prezintă banca, procedurile administrative și contabile și mecanismele de control intern.

(4) Pentru verificarea și/sau inspectarea activității sucursalelor înființate în alte state de către bănci, persoane juridice din Republica Moldova, Banca Națională a Moldovei poate efectua verificări și/sau inspecții la sediul acestora conform uneia dintre procedurile prevăzute la art. 115 din prezenta lege.

Articolul 108. Supravegherea sucursalelor din Republica Moldova ale băncilor din alte state

(1) Prevederile prezentului capitol privind procesul de supraveghere prudențială se aplică în modul corespunzător pentru realizarea de către Banca Națională a Moldovei a supravegherii sucursalelor din Republica Moldova ale băncilor din alte state.

(2) Pentru supravegherea activității sucursalelor din Republica Moldova ale băncilor din alte state, Banca Națională a Moldovei cooperează cu autoritățile competente din aceste state. În acest sens, Banca Națională a Moldovei are dreptul să încheie acorduri de cooperare cu autoritatea competentă din statul de origine al băncii. Prin aceste acorduri se stabilesc cel puțin condițiile în care se realizează schimbul de informații, cu respectarea dispozițiilor privind secretul profesional de la capitolul III din titlul V.

(3) Autoritățile competente din statul de origine al unei bănci, care are o sucursală pe teritoriul Republicii Moldova, pot desfășura ele însele sau prin intermediul unor persoane împuternicite în acest scop, verificări la sediul sucursalei ale informațiilor prevăzute la art. 106 alin. (5) și inspecții ale unor astfel de sucursale, cu acordul Băncii Naționale a Moldovei.

Capitolul II SUPRAVEGHEREA PE BAZĂ CONSOLIDATĂ

Secțiunea 1

Principii pentru efectuarea supravegherii pe bază consolidată

Articolul 109. Autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată a băncilor

(1) Supravegherea pe bază consolidată a unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, este exercitată de Banca Națională a Moldovei în următoarele situații:

a) banca licențiată de Banca Națională a Moldovei este banca-mamă la nivelul Republicii Moldova, care, în sensul prezentului capitol, are ca filială o bancă/societate de investiții sau o societate financiară non-bancară sau atunci când o astfel de bancă/societate de investiții sau societate financiară non-bancară este o entitate asociată băncii-mamă și care nu este la rîndul său o filială a unei alte bănci/societăți de investiții licențiate în Republica Moldova sau a unei societăți financiare holding sau societăți financiare holding mixte înființate în Republica Moldova;

b) banca licențiată de Banca Națională a Moldovei are ca întreprindere-mamă înființată în Republica Moldova sau în alte state o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă fără ca întreprinderea-mamă să mai aibă filiale în Republica Moldova sau în cazul în care are astfel de filiale-bănci în Republica Moldova, totalul activului bilanțier ale acestora este inferior activului bilanțier al băncii respective;

(2) În cazul în care o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă are ca filiale în Republica Moldova cel puțin o bancă și o societate de investiții, supravegherea pe bază consolidată se exercită de Banca Națională a Moldovei, cerințele prudențiale pe bază consolidată fiind aplicabile băncii.

Articolul 110. Coordonarea activităților de supraveghere

Pe lângă obligațiile care îi revin Băncii Naționale a Moldovei în conformitate cu prezenta lege, aceasta în calitate de supraveghetor consolidant îndeplinește următoarele atribuții în mod direct și/sau prin încheierea acordurilor de colaborare:

a) coordonează colectarea și difuzarea de informații relevante sau esențiale în situațiile obișnuite și în cele de urgență;

b) planifică și coordonează activitățile de supraveghere în situațiile obișnuite, inclusiv în ceea ce privește activitățile menționate la prezentul capitol, în cooperare cu autoritățile competente implicate;

c) planifică și coordonează activitățile de supraveghere, în cooperare cu alte autorități competente implicate, pentru pregătirea pentru situații de urgență și în situațiile de urgență, inclusiv evoluțiile negative din cadrul băncilor și/sau societăților de investiții sau de pe piețele financiare, utilizând, acolo unde este posibil, căile de comunicare existente pentru a facilita gestionarea crizelor.

Articolul 111. Acordurile de colaborare în domeniul supravegherii pe bază consolidată

(1) Pentru a facilita și a institui o supraveghere eficace pe bază consolidată, Banca Națională a Moldovei poate încheia acorduri scrise de colaborare cu autoritățile competente din alte state, cu respectarea prevederilor privind secretul profesional din capitolul III titlul V.

(2) În cadrul acestor acorduri vor fi repartizate competențele de supraveghere pe bază consolidată între autoritățile competente implicate, se pot încredința atribuții suplimentare supraveghetorului consolidant și se vor specifica proceduri pentru procesul decizional și pentru cooperarea cu alte autorități competente în situații obișnuite și în cele de urgență.

(3) Prin derogare de la art. 109 alin. (1), prin acordurile de colaborare, competențele de supraveghere pe bază consolidată pot fi delegate altei autorități competente implicate având în vedere băncile și societățile de investiții și importanța relativă a activităților lor în cadrul grupului din alte state.

(4) Acordurile menționate la alin. (1)-(3) vor include prevederi cu privire la mijloacele de exercitare a supravegherii pe bază consolidată a băncilor cu sediul în Republica Moldova ale căror întreprinderi-mamă au sediul într-un alt stat, precum și a băncilor cu sediul în alt stat, ale căror întreprinderi-mamă, fie bănci, fie societăți financiare holding sau societăți financiare holding mixte, au sediul în Republica Moldova.

(5) Acordurile menționate la alin. (4) urmăresc, în special, să garanteze că autoritățile competente parte la acord pot obține informațiile necesare pentru a supraveghea, pe baza situațiilor lor financiare consolidate, băncile, societățile financiare holding și societățile financiare holding mixte, care au ca filiale bănci și/sau societăți de investiții sau societăți financiare non-bancare situate în statele participante la acord, sau care dețin dețineri în astfel de entități.

(6) În cadrul acordurilor de colaborare în domeniul supravegherii pe bază consolidată, Banca Națională a Moldovei va depune toate eforturile pentru a ajunge la o decizie comună cu autoritatea competentă implicată:

a) cu privire la aplicarea art. 79 și 100 din prezenta lege pentru stabilirea caracterului adecvat al nivelului consolidat al fondurilor proprii deținute la nivelul grupului în ceea ce privește situația financiară și profilul său de risc și al nivelului necesar de fonduri proprii pentru aplicarea art. 139 alin. (3) lit. a) în cazul fiecărei entități din cadrul grupului pe bază consolidată;

b) cu privire la măsurile menite să răspundă oricăror probleme și constatări semnificative legate de supravegherea lichidității, inclusiv în ceea ce privește caracterul adecvat al organizării și al tratării riscului de lichiditate, astfel cum se prevede la art. 38, și cu privire la necesitatea unor cerințe privind lichiditățile specifice băncii în conformitate cu art. 139 alin. (6)-(7) din prezenta lege.

Articolul 112. Colegiile de supraveghetori

(1) Banca Națională a Moldovei în calitatea de supraveghetor consolidant poate institui colegii de supraveghetori pentru a facilita realizarea sarcinilor menționate la art. 110 și 111 și sub rezerva cerințelor de confidențialitate prevăzute la alin. (2) din prezentul articol, pentru a asigura, atunci când este cazul, o coordonare și o colaborare adecvate cu autoritățile competente relevante din alte state.

(2) Colegiile de supraveghetori asigură, Băncii Naționale a Moldovei și pentru celelalte autorități competente implicate, un cadru pentru exercitarea următoarelor atribuții:

- a) schimbul de informații dintre autoritățile competente implicate;
- b) convenirea asupra încredințării voluntare de atribuții și a delegării voluntare de responsabilități, dacă este cazul;
- c) stabilirea de programe de supraveghere prudențială, conform art. 106, pe baza unei evaluări a riscurilor legate de grup, în conformitate cu art. 100;
- d) creșterea eficienței supravegherii prin eliminarea suprapunerii inutile a cerințelor de supraveghere, inclusiv în ceea ce privește solicitările de informații conform art. 113 alin. (4) și în situații de urgență;
- e) aplicarea uniformă a cerințelor prudențiale pe bază consolidată pentru toate entitățile din cadrul unui grup, fără a aduce atingere drepturilor prevăzute prin legislația respectivă din statele implicate;
- f) aplicarea art. 110 lit. c), cu luare în considerare a rezultatelor lucrărilor altor forumuri ce ar putea fi stabilite în acest domeniu;

(3) În cadrul colegiilor de supraveghetori, Banca Națională a Moldovei colaborează în mod strâns cu celelalte autorități competente participante. Cerințele referitoare la păstrarea secretului profesional nu împiedică Banca Națională a Moldovei să schimbe informații cu celelalte autorități competente în cadrul colegiilor de supraveghetori.

(4) Înființarea și funcționarea colegiilor de supraveghetori nu aduc atingere drepturilor și atribuțiilor Băncii Naționale a Moldovei în domeniul supravegherii prudențiale, prevăzute de prezenta lege și actele normative emise în aplicarea acesteia.

(5) Colegiile de supraveghetori se înființează și funcționează în baza acordurile scrise prevăzute la art. 111 alin. (1)-(2), stabilite în urma consultării autorităților competente implicate de către Banca Națională a Moldovei, în calitate de supraveghetor consolidant.

(6) Banca Națională a Moldovei poate participa la colegii de supraveghetori în cazul în care este autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, filială a

băncii sau ale unei societăți de investiții-mamă din alt stat, ale unei societăți financiare holding-mamă din alt stat ori ale unei societăți financiare holding mixte-mamă din alt stat, sau în cazul în care băncile din alt stat au înființate pe teritoriul Republicii Moldova sucursale.

(7) În cazul în care Banca Națională a Moldovei este supraveghetor consolidant, aceasta poate să invite să participe la colegii de supraveghetori, în mod corespunzător, autoritatea care supraveghează o bancă/ societate de investiții, persoane juridice din Republica Moldova și din alt stat, filiale ale băncii-mamă din Republica Moldova, ale unei societăți financiare holding-mamă din Republica Moldova ori ale unei societăți financiare holding mixte-mamă din Republica Moldova, și autoritățile competente din alte state unde sînt înființate sucursale ale băncii din Republica Moldova, la solicitarea acestora.

(8) Banca Națională a Moldovei în calitate de supraveghetor consolidant va conduce reuniunile colegiului de supraveghetori și va decide care autorități competente participă la reuniune sau activitate a colegiului. Banca Națională a Moldovei informează în prealabil și pe deplin pe toți membrii colegiului în legătură cu organizarea unei astfel de reuniuni, cu principalele aspecte care urmează să fie discutate, precum și în legătură cu activitățile desfășurate.

(9) Decizia Băncii Naționale a Moldovei luată potrivit prevederilor alin. (8) trebuie să aibă în vedere importanța activității de supraveghere care urmează să fie planificată sau coordonată pentru aceste autorități.

(10) Banca Națională a Moldovei, în calitate de supraveghetor consolidant, informează complet și în prealabil pe toți membrii colegiului în legătură cu organizarea reuniunilor, aspectele principale de discutat și activitățile ce urmează a fi analizate. De asemenea, Banca Națională a Moldovei informează complet și la timp pe toți membrii colegiului în legătură cu măsurile și acțiunile întreprinse în cadrul respectivelor reuniuni.

Articolul 113. Obligații de cooperare

(1) Banca Națională a Moldovei cooperează în mod strîns cu celelalte autorități competente. În acest sens, pentru exercitarea atribuțiilor de supraveghere pe bază individuală și/sau consolidată ale respectivelor autorități și ale Băncii Naționale a Moldovei sînt furnizate la cerere toate informațiile relevante potrivit acordurilor de cooperare dintre autoritățile competente, precum și din oficiu toate informațiile esențiale.

(2) Informațiile prevăzute la alin. (1) sînt considerate esențiale dacă pot influența în mod semnificativ evaluarea stabilității financiare a unei bănci/societăți de investiții sau a unei societăți financiare non-bancare dintr-un alt stat.

(3) Informațiile esențiale la care se referă alin. (2) includ, în special, următoarele elemente:

a) identificarea structurii juridice, de guvernanță și organizatorice a grupului, inclusiv a tuturor entităților între care există legături strînse, respectiv a entităților reglementate și nereglementate și a filialelor nereglementate din cadrul grupului, precum și a întreprinderilor-mamă, cu aplicarea prevederilor art. 12

alin. (6), art. 38 și art. 59 alin. (2)-(4), precum și a autorităților competente ale entităților reglementate din grup;

b) procedurile pentru colectarea informațiilor de la băncile/societățile de investiții din grup și pentru verificarea acestor informații;

c) evoluțiile nefavorabile în cadrul băncilor sau în cadrul altor entități din grup, care ar putea afecta în mod semnificativ băncile/societățile de investiții din cadrul grupului;

d) principalele sancțiuni și măsurile excepționale luate de autoritățile competente, inclusiv cele care constau în impunerea unei cerințe suplimentare de fonduri proprii, precum și în impunerea oricărei limitări în utilizarea abordării avansate de evaluare pentru calculul cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operațional.

(4) Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă responsabilă cu supravegherea unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, controlate de o bancă la nivelul altui stat sau o societate de investiții-mamă la nivelul Republicii Moldova sau al altui stat, contactează, ori de câte ori este posibil, supraveghetorul consolidant dacă îi sînt necesare informații referitoare la implementarea abordărilor și metodologiilor prevăzute în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acestora, informații pe care respectiva autoritate le-ar putea deține deja.

(5) Banca Națională a Moldovei se consultă cu celelalte autorități responsabile cu supravegherea pe bază individuală și/sau consolidată a băncilor, înaintea luării unei decizii care este importantă pentru exercitarea atribuțiilor de supraveghere ale autorităților competente respective. Consultarea are în vedere următoarele elemente:

a) modificări în structura acționariatului, în structura organizatorică, de administrare și conducere a băncilor dintr-un grup, care necesită aprobare sau autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei;

b) principalele sancțiuni și măsurile excepționale ce urmează a fi luate de Banca Națională a Moldovei, inclusiv cele care constau în impunerea, potrivit art. 139, a unei cerințe suplimentare de fonduri proprii, precum și în impunerea oricărei limitări în utilizarea abordării avansate de evaluare pentru calculul cerințelor de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operațional.

(6) În aplicarea prevederilor alin. (5) lit. b), supraveghetorul consolidant trebuie să fie consultat în toate cazurile.

(7) Banca Națională a Moldovei poate decide să nu consulte celelalte autorități în cazuri de urgență sau dacă o astfel de consultare poate periclita eficiența deciziilor. În acest caz, Banca Națională a Moldovei informează fără întârziere asupra deciziilor luate celelalte autorități competente.

Articolul 114. Colaborarea dintre autorități competente din Republica Moldova

(1) Pentru a pune bazele și pentru a facilita o supraveghere eficientă la nivelul național al băncilor și societăților de investiții, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare încheie acorduri scrise de

coordonare și cooperare, care pot prevedea atribuții suplimentare în sarcina Băncii Naționale a Moldovei sau Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în calitate de supraveghetor consolidant, și pot include proceduri privind procesul decizional.

(2) Pentru exercitarea atribuțiilor lor de supraveghere pe bază individuală și/sau consolidată în sensul prevederilor prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acestora, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare își furnizează, la cerere, toate informațiile relevante și din oficiu toate informațiile esențiale. Prevederile art. 113 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 115. Verificarea informațiilor referitoare la entitățile din alte state

(1) Dacă, în aplicarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia, Banca Națională a Moldovei dorește, în anumite cazuri, să verifice informațiile privitoare la o bancă, o societate de investiții, o societate financiară holding, o societate financiară holding mixtă, o societate financiară non-bancară, o societate prestatoare de servicii auxiliare, o societate holding cu activitate mixtă, o filială de tipul celor prevăzute la art. 124 sau o filială de tipul celor prevăzute la art. 117 alin. (3), situate într-un alt stat, aceasta solicită autorităților competente din respectivul stat efectuarea verificării.

(2) Verificarea prevăzută la alin. (1) poate fi efectuată fie de către autoritatea competentă din respectivul stat, fie, cu acordul acesteia, de către Banca Națională a Moldovei. Banca Națională a Moldovei poate efectua verificarea în mod direct sau prin intermediul unui auditor financiar sau expert împuternicit în acest scop.

(3) Când verificarea nu este efectuată de Banca Națională a Moldovei însăși, aceasta poate participa la verificarea efectuată de autoritatea competentă din respectivul stat.

(4) În cazul în care Banca Națională a Moldovei primește o solicitare referitoare la verificarea, pentru aspecte determinate, a informațiilor privind entitățile prevăzute la alin. (1), situate în Republica Moldova, aceasta, în limitele competențelor ce îi revin, fie efectuează verificarea în mod direct, fie permite autorității competente solicitante sau unui auditor financiar sau expert împuternicit să efectueze verificarea. Autoritatea competentă solicitantă poate, dacă nu efectuează verificarea ea însăși, să participe la verificarea efectuată de Banca Națională a Moldovei.

Articolul 116. Aplicarea cerințelor prudențiale pe bază consolidată

Banca Națională a Moldovei va stabili prin acte normative perimetrul de consolidare, inclusiv situațiile în care anumite entități din grup nu vor fi incluse în acest perimetru, cerințele prudențiale prevăzute la Titlul III din prezenta lege, care trebuie respectate pe bază consolidată, excepțiile și derogările de la aplicarea acestor cerințe, metodele de consolidare, informațiile care trebuie furnizate în scopul realizării supravegherii pe baza consolidată.

Secțiunea a 2-a
Societăți financiare holding, societăți financiare holding mixte și
societăți holding cu activitate mixtă

Articolul 117. Includerea societăților holding în supravegherea pe bază consolidată

(1) Societățile financiare holding și societățile financiare holding mixte sînt incluse în supravegherea pe bază consolidată.

(2) În cazul în care o bancă-filială, persoană juridică din Republica Moldova, nu este inclusă în aria de cuprindere a supravegherii pe bază consolidată exercitată de o autoritate competentă dintr-un alt stat, Banca Națională a Moldovei poate solicita întreprinderii-mamă informații care pot facilita supravegherea respectivei bănci.

(3) În cazul în care o bancă sau o societate de investiții filială dintr-un alt stat nu este inclusă în supravegherea pe bază consolidată a unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, banca-mamă la nivelul Republicii Moldova, societatea financiară holding-mamă la nivelul Republicii Moldova sau societatea financiară holding mixtă-mamă la nivelul Republicii Moldova, după caz, trebuie să furnizeze informații care pot facilita supravegherea respectivei bănci sau a societății de investiții filială, la solicitarea autorităților competente din acel stat.

(4) Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, poate solicita filialelor unei bănci, ale unei societăți financiare holding sau ale unei societăți financiare holding mixte, care nu sînt incluse în aria de cuprindere a consolidării prudențiale, informații de natura celor prevăzute la art. 120. În acest caz, se aplică procedurile pentru transmiterea și verificarea informațiilor prevăzute la art. 120.

Articolul 118. Supravegherea societăților financiare holding mixte

(1) În cazul în care unei societăți financiare holding mixte, persoană juridică din Republica Moldova, îi sînt aplicabile atît prevederile prezentei legi, cît și prevederile similare din legislația cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asiguratorilor/reasiguratorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar, Banca Națională a Moldovei, dacă este supraveghetor consolidant, poate să aplice respectivei societăți financiare holding mixte doar prevederile legislației cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asiguratorilor/reasiguratorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar, după consultarea celorlalte autorități competente responsabile cu supravegherea filialelor societății financiare holding mixte.

(2) În cazul în care unei societăți financiare holding mixte, persoană juridică din Republica Moldova, îi sînt aplicabile atît prevederile prezentei legi, cît și prevederile similare din Legea nr.407-XVI din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, în special prevederile referitoare la supravegherea respectării

cerințelor prudențiale, Banca Națională a Moldovei, dacă este supraveghetor consolidant, poate, în acord cu autoritatea de supraveghere a grupului din sectorul de asigurări, să aplice respectivei societăți financiare holding mixte doar prevederile din prezenta lege referitoare la sectorul financiar semnificativ, identificat potrivit prevederilor legislației cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asiguratorilor/reasiguratorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar.

Articolul 119. Calificarea directorilor

(1) Administrarea și/sau conducerea activității unei societăți financiare holding sau a unei societăți financiare holding mixte, persoane juridice din Republica Moldova, trebuie să fie asigurată de cel puțin 3 persoane. Membrii organului de conducere al unei societăți financiare holding sau al unei societăți financiare holding mixte trebuie să dispună de o reputație suficient de bună și de cunoștințele, competențele și experiența necesară, astfel cum este prevăzut la art. 43 pentru a exercita aceste atribuții, cu luare în considerare a rolului specific al unei societăți financiare holding sau al unei societăți financiare holding mixte.

(2) Societățile financiare holding și societățile financiare holding mixte, prevăzute la alin. (1), trebuie să notifice Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, cu privire la numirea în funcție a persoanelor prevăzute la alin. (1), în condițiile stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

(3) Banca Națională a Moldovei urmărește în permanență îndeplinirea cerințelor de la alin. (1) și (2), dispunând măsurile sau sancțiunile care se impun în caz de nerespectare a acestora, prevăzute la art. 124.

Articolul 120. Solicitări de informații și inspecții

(1) Dacă întreprinderea-mamă a uneia sau a mai multor bănci, persoane juridice din Republica Moldova, este societate holding cu activitate mixtă, Banca Națională a Moldovei solicită societății holding cu activitate mixtă și filialelor acesteia, inclusiv în situația în care sînt situate pe teritoriul unui alt stat, direct sau prin intermediul băncilor-filiale, orice informații care ar putea fi relevante pentru scopul supravegherii băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, filiale ale societății holding cu activitate mixtă.

(2) O societate holding cu activitate mixtă, persoană juridică din Republica Moldova, și filialele acesteia, persoane juridice din Republica Moldova, trebuie să furnizeze informații de natura celor prevăzute la alin. (1), atît la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate responsabile cu licențierea și supravegherea unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, filială a societății holding cu activitate mixtă, cît și la solicitarea autorității responsabilă cu licențierea și supravegherea unei bănci dintr-un alt stat, filială a societății holding cu activitate mixtă.

Banca Națională a Moldovei poate efectua inspecții, pentru a verifica informațiile furnizate de societățile holding cu activitate mixtă și filialele acestora, prin intermediul personalului Băncii Naționale a Moldovei,

împuțernicit în acest sens, sau prin intermediul societăților de audit sau experților numiți de Banca Națională a Moldovei.

(3) Dacă societatea holding cu activitate mixtă sau una dintre filialele acesteia este un asigurător poate fi utilizată și procedura prevăzută la art. 123. Dacă societatea holding cu activitate mixtă sau una dintre filialele acesteia au sediul într-un alt stat, verificarea informațiilor se efectuează potrivit procedurii prevăzute la art. 115.

Articolul 121. Tranzacțiile intra-grup cu societățile holding cu activitatea mixtă

Fără a se aduce atingere prevederilor aferente expunerilor mari din prezenta lege și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, dacă întreprinderea-mamă a uneia sau mai multor bănci, persoane juridice din Republica Moldova, este o societate holding cu activitate mixtă, Banca Națională a Moldovei exercită o supraveghere generală a tranzacțiilor dintre respectivele bănci, pe de o parte, și societatea holding cu activitate mixtă și filialele acesteia, pe de altă parte, în condițiile stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

Articolul 122. Măsuri de facilitare a supravegherii pe bază consolidată a societăților holding

(1) Entitățile incluse în aria de cuprindere a consolidării prudențiale, societățile holding cu activitate mixtă și filialele acestora, sau filialele prevăzute la art. 117 alin. (4) trebuie să-și comunice reciproc orice informații care ar putea fi relevante pentru scopurile supravegherii pe bază individuală și/sau pe bază consolidată.

(2) În cazul în care întreprinderea-mamă și oricare dintre filialele acesteia, bănci sau societăți de investiții, sînt situate în state diferite, iar cel puțin una este o bancă, persoană juridică din Republica Moldova, Banca Națională a Moldovei comunică, în condiții de reciprocitate, autorităților competente din celelalte state toate informațiile relevante care pot permite sau facilita exercitarea supravegherii pe bază consolidată.

(3) În cazul în care întreprinderea-mamă are sediul pe teritoriul unui alt stat, iar Banca Națională a Moldovei exercită supravegherea pe bază consolidată, aceasta poate cere autorității competente din respectivul stat să solicite întreprinderii-mamă orice informații care ar putea fi relevante pentru scopurile supravegherii pe bază consolidată și să le transmită Băncii Naționale a Moldovei.

(4) Colectarea și deținerea de informații potrivit dispozițiilor alin. (3) nu implică în niciun fel obligația pentru Banca Națională a Moldovei de a exercita un rol de supraveghere pe bază individuală a societăților financiare holding, a societăților financiare holding mixte, a societăților financiare non-bancare sau a societăților prestatoare de servicii auxiliare.

(5) Banca Națională a Moldovei comunică autorităților competente din celelalte state, în condiții de reciprocitate, informațiile prevăzute la art. 120 alin. (1).

(6) Colectarea și deținerea de informații potrivit alin. (5) nu implică în niciun fel obligația Băncii Naționale a Moldovei de a exercita un rol de supraveghere pe bază individuală a societăților holding cu activitate mixtă, a filialelor acestora care nu sînt bănci sau a filialelor prevăzute la art. art. 117 alin. (4).

Articolul 123. Cooperarea cu autoritățile de supraveghere a asigurătorilor și prestatorilor de servicii investiționale

(1) În cazul în care o bancă, o societate financiară holding, o societate financiară holding mixtă sau o societate holding cu activitate mixtă controlează una sau mai multe filiale, care sînt asigurători sau alte entități care furnizează servicii de investiții financiare, care sînt supuse licențierii, Banca Națională a Moldovei cooperează cu Comisia Națională a Pieței Financiare, precum și cu autoritățile din alte state, responsabile cu supravegherea asigurătorilor sau a altor entități care furnizează servicii de investiții financiare. Fără a se aduce atingere responsabilităților Băncii Naționale a Moldovei, aceasta furnizează celorlalte autorități menționate orice informație care ar facilita îndeplinirea atribuțiilor ce le revin și care ar permite supravegherea activității și a situației financiare generale a entităților pe care le supraveghează.

(2) Informațiile primite de Banca Națională a Moldovei în cadrul supravegherii pe bază consolidată, precum și orice schimb de informații la care aceasta participă, potrivit prezentei legi, sînt supuse obligației de păstrare a secretului profesional conform dispozițiilor Capitolului III din Titlul V.

(3) Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, întocmește liste cuprinzînd societățile financiare holding-mamă la nivelul Republicii Moldova și societățile financiare holding mixte-mamă la nivelul Republicii Moldova și le publică pe pagina sa oficială.

Articolul 124. Măsuri și sancțiuni aplicabile societăților holding

(1) În cazul în care o societate financiară holding, o societate financiară holding mixtă, o societate holding cu activitate mixtă sau membrii organului de conducere ale acestora nu se conformează dispozițiilor art. 138 – 147 și ale actelor normative sau măsurilor adoptate în aplicarea prezentei legi, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, poate dispune, în ceea ce privește respectiva societate, următoarele măsuri, prevăzute la lit. a)-c), sau sancțiuni, prevăzute la lit. d)-h):

- a) încheierea unui acord cu membrii conducerii care să cuprindă un program de măsuri de remediere;
- b) solicitarea de informații de la societatea de audit;
- c) dispunerea înlocuirii societății de audit de către societate;
- d) avertisment scris;

e) dispunerea înlocuirii de către societatea financiară holding, societatea financiară holding mixtă sau de către societatea holding cu activitate mixtă, după caz, a membrilor organului de conducere a societății;

f) amendă aplicată societății egală cu suma prevăzută la art. 141 alin. (1) lit. c);

g) amendă aplicată membrilor organului de conducere a societății egală cu suma prevăzută la art. 141 alin. (1) lit. d);

(2) Prevederile art. 142 și 146 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 125. Evaluarea echivalenței supravegherii pe bază consolidată din alte state

(1) În cazul în care o bancă, a cărei întreprindere-mamă este o bancă sau o societate de investiții sau o societate financiară holding ori o societate financiară holding mixtă care are sediul într-un alt stat, nu face obiectul unei supravegheri pe bază consolidată în temeiul art. 113, Banca Națională a Moldovei evaluează dacă banca respectivă face obiectul unei supravegheri pe bază consolidată din partea unei autorități de supraveghere dintr-un alt stat, echivalentă supravegherii reglementate de principiile prevăzute în prezenta lege și cerințele din actele normative emise în aplicarea prezentei legi.

(2) Evaluarea este efectuată la solicitarea întreprinderii-mamă sau a oricărei entități reglementate și licențiate într-un alt stat, de către Banca Națională a Moldovei, dacă, potrivit dispozițiilor art. 113, aceasta ar fi autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată. Banca Națională a Moldovei se consultă cu celelalte autorități competente implicate.

(3) Pentru efectuarea evaluării potrivit prevederilor alin. (1), Banca Națională a Moldovei are în vedere principiile de supraveghere pe bază consolidată exercitate de autoritatea competentă din alt stat asupra băncilor și principiile de supraveghere prevăzute de prezenta lege.

(4) În absența unei supravegheri echivalente potrivit alin. (2)-(3), prevederile referitoare la supravegherea pe bază consolidată cuprinse în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia se aplică, prin analogie, băncii prevăzute la alin. (1) sau Banca Națională a Moldovei poate să aplice alte tehnici de supraveghere adecvate pentru atingerea obiectivelor supravegherii pe bază consolidată a băncii.

(5) Banca Națională a Moldovei, în situația în care ar fi autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată decide aplicarea tehnicilor de supraveghere alternative prevăzute la alin. (4), după consultarea cu celelalte autorități competente implicate.

(6) În situația prevăzută la alin. (5), Banca Națională a Moldovei poate solicita constituirea unei societăți financiare holding sau a unei societăți financiare holding mixte, cu sediul pe teritoriul Republicii Moldova și aplică prevederile referitoare la supravegherea pe bază consolidată situației consolidate a societății financiare holding sau a societății financiare holding mixte respective.

(7) Tehnicile de supraveghere trebuie să permită atingerea obiectivelor supravegherii pe bază consolidată, potrivit prezentei legi și potrivit actelor normative emise în aplicarea acesteia.

Capitolul III

SCHIMBUL DE INFORMAȚII CU ALTE AUTORITĂȚI COMPETENTE ȘI ASIGURAREA CONFIDENȚIALITĂȚII ÎN PROCESUL DE EXERCITARE A ATRIBUȚIILOR DE SUPRAVEGHERE

Articolul 126. Secretul profesional al Băncii Naționale a Moldovei

(1) Membrii organelor de conducere și salariații Băncii Naționale a Moldovei, precum și salariații societăților de audit sau experții numiți de Banca Națională a Moldovei pentru efectuarea de verificări la sediul băncilor, potrivit prevederilor art. 106 alin. (5), sînt obligați să păstreze secretul profesional asupra oricărei informații confidențiale de care iau cunoștință în cursul exercitării atribuțiilor lor în aplicarea prezentei legi. Membrii organelor de conducere și salariații Băncii Naționale a Moldovei sînt obligați să păstreze secretul profesional și după încetarea activității în cadrul băncii.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) nu pot divulga informații confidențiale niciunei persoane sau autorități, cu excepția furnizării acestor informații în formă sumară sau agregată, astfel încît banca să nu poată fi identificată.

(3) Dacă o bancă a fost sau este supusă lichidării silite, informațiile confidențiale care nu se referă la terții implicați în acțiuni legate de lichidarea băncii pot fi divulgate în cadrul procedurilor civile.

(4) Publicarea de către Banca Națională a Moldovei a rezultatelor simulărilor de criză în conformitate cu art. 100 alin. (5) nu constituie încălcarea obligației menționate la alin. (1).

(5) Dispozițiile alin. (1)-(3) nu aduc în niciun fel atingere prevederilor legislației potrivit cărora se poate impune divulgarea de informații confidențiale în anumite situații.

(6) În sensul prezentului capitol, informațiile confidențiale înseamnă orice informații ce reprezintă secret bancar, comercial, fiscal și alt secret ocrotit de lege, precum și informațiile create de către Banca Națională a Moldovei în scopul ori în legătură cu exercitarea atribuțiilor ei, a căror divulgare ar putea dăuna interesului sau prestigiului persoanei la care se referă.

(7) Prevederile art. 8 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei nu sînt aplicabile în cazul în care la ședința Consiliului de supraveghere sau a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei se discută chestiuni legate de supravegherea prudențială a băncilor.

Articolul 127. Utilizarea informațiilor confidențiale

(1) Banca Națională a Moldovei poate utiliza informațiile primite potrivit art. 126 doar în exercitarea atribuțiilor sale de supraveghere a băncilor și numai în următoarele situații:

a) examinarea îndeplinirii condițiilor de licențiere a băncilor, precum și facilitarea supravegherii, pe bază individuală și/sau consolidată, a condițiilor de desfășurare a activității băncilor, în special cu privire la lichiditate, solvabilitate, expunerile mari, procedurile administrative și contabile și la mecanismele de control intern;

b) aplicarea de sancțiuni;

c) contestarea actelor emise de Banca Națională a Moldovei;

d) în cadrul unor proceduri judiciare inițiate împotriva unei decizii a Băncii Naționale a Moldovei sau a prevederilor altor legi aplicabile băncilor.

(2) Prevederile art. 36 din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei nu se aplică în cazul schimbului de informații și obligației de păstrare a secretului profesional în exercitarea competențelor de supraveghere prudențială, potrivit prezentei legi, de către Banca Națională a Moldovei.

Articolul 128. Acorduri de cooperare

(1) Banca Națională a Moldovei poate încheia acorduri de colaborare referitoare la schimbul de informații cu autoritățile competente din alte state sau cu alte autorități ori organisme din alte state prevăzute la art. 129 și art. 130, în condițiile în care informațiile furnizate sînt supuse unor cerințe de păstrare a secretului profesional cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126. Schimbul de informații trebuie să fie circumscris scopului îndeplinirii atribuțiilor de supraveghere ale autorităților sau organismelor menționate.

(2) În cazul în care informațiile primite de Banca Națională a Moldovei provin dintr-un alt stat, acestea se divulgă doar cu acordul expres al autorităților care le-au transmis și, după caz, doar în scopurile pentru care autoritățile în cauză și-au dat acordul.

Articolul 129. Schimbul de informații între autorități competente

(1) În exercitarea atribuțiilor de supraveghere, prevederile art. 126 și 127 nu împiedică schimbul de informații dintre Banca Națională a Moldovei și autoritățile competente din Republica Moldova ori din alte state sau dintre Banca Națională a Moldovei și următoarele entități din Republica Moldova sau din alte state:

a) autoritățile responsabile cu supravegherea altor entități din sectorul financiar și autoritățile responsabile cu supravegherea piețelor financiare;

b) autoritățile sau organismele responsabile cu menținerea stabilității sistemului financiar, prin utilizarea reglementărilor/instrumentelor macroprudențiale;

c) organismele sau autoritățile împuternicite să aplice măsuri de salvagardare care au ca scop protejarea stabilității sistemului financiar;

d) sistemele de protecție contractuală sau instituțională care constau într-un acord de stabilire contractuală sau legală a responsabilităților care protejează băncile și le asigură, în special, lichiditatea și solvabilitatea pentru a evita falimentul, în cazul în care este necesar băncilor;

e) organismele implicate în falimentul și în lichidarea băncii, precum și în alte proceduri similare;

f) societățile de audit ale băncilor, societăților de investiții, asigurătorilor, precum și ale altor societăți financiare nonbancare.

(2) În sensul alin. (1) lit. c), măsuri de salvagardare reprezintă măsurile destinate menținerii sau restabilirii situației financiare a unei bănci și care ar putea afecta drepturile preexistente ale unor terți, inclusiv măsurile care implică posibilitatea unei suspendări a plăților, a măsurilor de executare sau a unei reduceri a creanțelor; aceste măsuri includ aplicarea instrumentelor de rezoluție și exercitarea competențelor de rezoluție.

(3) Prevederile art. 126 și 127 nu împiedică furnizarea către organismele care administrează scheme de garantare a depozitelor sau scheme de compensare a investitorilor a informațiilor necesare exercitării funcțiilor acestora.

(4) Informațiile primite de autoritățile, organismele și societățile de audit din Republica Moldova potrivit prevederilor alin. (1) sînt supuse cerințelor referitoare la secretul profesional prevăzute la art. 126.

(5) Banca Națională a Moldovei schimbă informații cu autoritățile, organismele și societățile de audit din alte state, potrivit prevederilor alin. (1) numai dacă informațiile primite de respectivele autorități, organisme sau de societăți de audit sînt supuse unor cerințe de păstrare a secretului profesional cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126.

Articolul 130. Schimbul de informații cu alte autorități

(1) Fără a aduce atingere prevederilor art.126-128, Banca Națională a Moldovei poate schimba informații cu autorități din Republica Moldova sau din alte state, responsabile cu monitorizarea:

a) organismelor implicate în falimentul și lichidarea băncilor, precum și în alte proceduri similare;

b) sistemelor de protecție contractuală sau instituțională, astfel cum sînt prevăzute la art. 129, alin. (1) lit. d);

c) societăților de audit ale băncilor, societăților de investiții, asigurătorilor, precum și ale altor societăți financiare nonbancare.

(2) Schimbul de informații prevăzut la alin. (1) se realizează cu respectarea următoarelor condiții:

a) informațiile trebuie să fie destinate îndeplinirii atribuțiilor de monitorizare prevăzute la alin. (1);

b) informațiile primite de către autoritățile prevăzute la alin. (1), din Republica Moldova sau din alte state, sînt supuse unor cerințe de păstrare a secretului profesional, prevăzute de legislația națională, cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126;

c) în cazul în care informațiile provin dintr-un alt stat, acestea nu sînt divulgate fără acordul expres al autorității competente care le-a furnizat și, după caz, doar în scopurile pentru care autoritatea în cauză și-a dat acordul.

(3) Fără a aduce atingere prevederilor art. 126-128, cu scopul de a consolida stabilitatea și integritatea sistemului financiar, Banca Națională a Moldovei poate schimba informații cu autorități sau organisme din Republica Moldova sau din alte state responsabile în temeiul legii de depistarea și investigarea încălcărilor legislației privind societățile pe acțiuni și/sau prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

(4) Schimbul de informații prevăzut la alin. (3) se realizează cu respectarea următoarelor condiții:

a) informațiile respective sînt schimbate în scopul îndeplinirii sarcinilor de depistare și investigare a încălcărilor aduse dreptului societăților comerciale;

b) informațiile primite de autoritățile sau organismele, prevăzute la alin. (3), din Republica Moldova sau din alte state, sînt supuse unor cerințe de păstrare a secretului profesional, prevăzute de legislația națională, cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126;

c) în cazul în care informațiile provin dintr-un alt stat, acestea nu sînt divulgate fără acordul expres al autorității competente care le-a furnizat și, după caz, doar în scopurile pentru care autoritatea în cauză și-a dat acordul.

(5) Autoritățile sau organismele din Republica Moldova avînd competențele prevăzute la alin. (3) pot schimba informații cu autoritățile competente din alte state, cu respectarea condițiilor prevăzute la alin. (4), inclusiv în situația în care aceste autorități sau organisme desfășoară activitatea de detectare și investigare cu ajutorul unor persoane anume desemnate în acest scop, care nu sînt funcționari publici.

(6) Autoritățile sau organismele din Republica Moldova, prevăzute la alin. (3) comunică autorităților competente care le furnizează informații, numele și responsabilitățile precis determinate ale persoanelor cărora li se transmit respectivele informații.

Articolul 131. Transmiterea de informații relevante sub aspect monetar, al protecției depozitelor, al riscului sistemic sau al supravegherii plăților

(1) Prevederile prezentului capitol nu împiedică Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, să transmită autorităților și organismelor de mai jos informațiile destinate îndeplinirii atribuțiilor acestora:

a) băncilor centrale ale altor state și altor organisme cu funcții similare, în calitate de autorități monetare, dacă aceste informații sînt relevante pentru exercitarea atribuțiilor statutare care le revin, inclusiv coordonarea politicii monetare și furnizarea de lichidități, supravegherea sistemelor de plăți, a sistemelor de compensare și decontare și menținerea stabilității sistemului financiar;

b) sistemelor de protecție contractuală sau instituțională, astfel cum sînt prevăzute la art. 129 alin. (1) lit. d);

c) dacă este cazul, altor autorități publice responsabile de supravegherea sistemelor de plăți;

d) autorităților responsabile de stabilitatea financiară și riscul sistemic.

(2) Prevederile prezentului capitol nu împiedică autoritățile sau organismele menționate la alin. (1) să comunice Băncii Naționale a Moldovei informațiile în măsura în care îi sînt necesare în situațiile prevăzute la art. 127.

(3) Informațiile primite de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu alin. (2) sînt supuse cerințelor referitoare la secretul profesional prevăzute la art. 126.

(4) Informațiile furnizate de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu alin. (1) trebuie să fie supuse unor cerințe de păstrare a secretului profesional, prevăzute de legislația națională, cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126.

Articolul 132. Transmiterea informațiilor către alte entități

(1) Banca Națională a Moldovei poate furniza anumite informații referitoare la supravegherea prudențială a băncilor comisiilor de anchetă ale Parlamentului Republicii Moldova, Curții de conturi a Republicii Moldova și altor instituții din Republica Moldova cu competențe de anchetă, în următoarele condiții:

a) aceste instituții au un mandat legal special de investigare sau examinare a activității Băncii Naționale a Moldovei de supraveghere și reglementare prudențială a băncilor;

b) informațiile sînt necesare strict pentru îndeplinirea mandatului prevăzut la lit. a);

c) persoanele care au acces la informații sînt supuse unor cerințe de păstrare a secretului profesional, prevăzute de legislația națională, cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126;

d) dacă informațiile provin de la autorități competente și instituții dintr-un alt stat, acestea nu se divulgă fără acordul expres al autorităților și instituțiilor respective care le-au transmis și doar în scopurile pentru care respectivele autorități și instituții și-au dat acordul.

(2) În măsura în care furnizarea de informații potrivit alin. (1) implică prelucrarea de date cu caracter personal, trebuie respectate prevederile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Articolul 133. Divulgarea informațiilor obținute prin verificări și inspecții la fața locului

În situațiile prevăzute la art. 132, informațiile primite de Banca Națională a Moldovei potrivit art. 130 și cele obținute ca urmare a verificărilor la fața locului sau a inspecțiilor efectuate în condițiile art. 108 nu se divulgă de către aceasta fără acordul expres al autorității competente de la care au fost primite informațiile, respectiv al autorității competente din alt stat în care a fost efectuată o astfel de verificare la fața locului sau inspecție.

Articolul 134. Divulgarea informațiilor privind serviciile de compensare și decontare

(1) Prevederile prezentului capitol nu împiedică Banca Națională a Moldovei să furnizeze informațiile la care se referă prevederile art. 126-128 caselor de compensare sau altor structuri similare constituite în conformitate cu prevederile legii în vederea asigurării serviciilor de compensare și decontare pentru orice piață din Republica Moldova, în cazul în care consideră că este necesar să comunice aceste informații în scopul asigurării funcționării corespunzătoare a respectivelor structuri, având în vedere riscurile ca participanții pe piață să nu-și îndeplinească obligațiile de plată.

(2) Informațiile primite potrivit prevederilor alin. (1) sînt supuse unor cerințe referitoare la secretul profesional prevăzute de legislația națională, cel puțin echivalente celor prevăzute la art. 126.

(3) În situațiile prevăzute la alin. (1), informațiile primite de la alte autorități competente conform prezentului capitol nu se divulgă de Banca Națională a Moldovei fără acordul expres al autorității competente care a furnizat informațiile respective.

Articolul 135. Prelucrarea datelor cu caracter personal

Prelucrarea datelor cu caracter personal în sensul prezentei legi se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 pentru protecția datelor cu caracter personal.

Capitolul IV **CERINȚE DE PUBLICARE PENTRU BANCA NAȚIONALĂ** **A MOLDOVEI**

Articolul 136. Cerințe generale privind publicarea

(1) Banca Națională a Moldovei publică următoarele informații:

a) textul legilor și al actelor normative adoptate în domeniul supravegherii prudențiale a băncilor și al recomandărilor emise în aplicarea acestora;

b) criteriile generale și metodologiile utilizate pentru analizarea cadrului de administrare a activității, strategiilor, proceselor și mecanismelor implementate de către bănci în vederea respectării dispozițiilor prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia și pentru evaluarea riscurilor la care băncile sînt sau pot fi expuse;

c) fără a aduce atingere prevederilor privind secretul profesional, date statistice agregate privind aspectele principale ale aplicării cadrului legal și de reglementare în domeniul prudențial, inclusiv numărul și natura măsurilor de supraveghere conform art. 139 alin. (1) lit. a) dispuse față de băncile care nu îndeplinesc cerințele prezentei legi și a actelor normative emise în aplicarea acesteia, precum și a sancțiunilor și măsurilor sancționatoare aplicate conform prevederilor art. 141.

(2) Informațiile menționate la alin. (1) se publică și sînt accesibile pe pagina web a Băncii Naționale a Moldovei și se actualizează periodic.

Articolul 137. Cerințe de publicare specifice

Banca Națională a Moldovei publică următoarele informații în ceea ce privește tratamentul expunerilor la riscul de credit transferat prevăzut de actele normative emise în aplicarea prezentei legi:

a) criteriile generale și metodologiile adoptate pentru a verifica respectarea cerințelor stabilite prin actele normative respective;

b) fără a aduce atingere prevederilor privind secretul profesional, o descriere succintă a rezultatului verificărilor prudențiale și o descriere a măsurilor aplicate în cazurile de nerespectare de către bănci a cerințelor prevăzute la lit. a).

Capitolul V

MĂSURI DE SUPRAVEGHERE, SANȚIUNI ȘI ALTE MĂSURI SANȚIONATOARE

Articolul 138. Competențe de supraveghere și de sancționare

(1) În exercitarea funcțiilor sale, Banca Națională a Moldovei deține competența să dispună, față de o bancă sau față de persoanele responsabile, care încalcă dispozițiile prezentei legi, ale actelor normative sau ale altor acte emise în aplicarea acesteia, referitoare la supraveghere sau la condițiile de desfășurare a activității, măsuri potrivit prevederilor art. 139 și/sau să aplice sancțiuni și măsuri sancționatoare, potrivit prevederilor art. 141.

(2) Banca Națională a Moldovei își exercită competențele de supraveghere și de aplicare a măsurilor, sancțiunilor și măsurilor sancționatoare, potrivit prevederilor prezentei legi în oricare din următoarele modalități:

a) în mod direct;

b) în colaborare cu alte autorități;

c) prin delegarea competențelor sale către alte autorități, cu păstrarea responsabilității pentru competențele delegate;

d) prin sesizarea autorităților judiciare competente.

(3) Banca Națională a Moldovei are competența de a colecta toate informațiile necesare și de a efectua toate cercetările necesare în exercitarea funcțiilor sale.

(4) Fără a se aduce atingere prevederilor prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia, competența prevăzută la alin. (3) include:

a) competența de a solicita furnizarea tuturor informațiilor necesare de la orice persoană fizică sau juridică prevăzută la alin. (5), pentru îndeplinirea atribuțiilor care revin Băncii Naționale a Moldovei, inclusiv a informațiilor care trebuie furnizate, în scopuri de supraveghere și în scopuri statistice, la intervale regulate și în formatele specificate;

b) competența de a efectua toate cercetările necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor care revin Băncii Naționale a Moldovei, în legătură cu orice persoană fizică sau juridică prevăzută la alin. (5);

c) competența de a efectua toate inspecțiile necesare la sediile persoanelor juridice menționate la alin. (5) și la sediul oricărei alte societăți incluse în supravegherea consolidată pentru care Banca Națională a Moldovei este supraveghetor consolidant, cu condiția acordului prealabil al autorităților competente implicate.

(5) În sensul prevederilor alin. (4), sînt supuse obligației de a furniza informații:

- a) băncile cu sediul în Republica Moldova;
- b) societățile financiare holding cu sediul în Republica Moldova;
- c) societățile financiare holding mixte cu sediul în Republica Moldova;
- d) societățile financiare holding cu activitate mixtă cu sediul în Republica Moldova;
- e) persoanele fizice care sînt persoane afiliate societăților menționate la lit. a)-d);
- f) terțele persoane către care societățile menționate la lit. a)-d) au externalizat anumite funcții operaționale sau activități.

(6) Competența prevăzută la alin. (4) lit. b) include dreptul:

- a) de a solicita prezentarea de documente;
- b) de a examina evidențele și registrele persoanelor menționate la alin. (5) și de a ridica fotocopii sau extrase ale acestor evidențe și registre;
- c) de a obține explicații scrise sau verbale de la orice persoană prevăzută la alin. (5) sau de la reprezentanții ori personalul acesteia;
- d) de a intervieva orice altă persoană, cu consimțămîntul acesteia, în scopul colectării de informații referitoare la obiectul unei cercetări;
- e) de a avea acces la sistemele informaționale și de a solicita prezentarea de informații din bazele de date aferente.

Articolul 139. Măsuri de supraveghere

(1) Banca Națională a Moldovei dispune unei bănci să întreprindă, într-un stadiu incipient, măsurile necesare pentru a remedia deficiențele în cazul în care aceasta se află în următoarele situații:

- a) banca nu respectă cerințele prevăzute în prezenta lege sau în actele normative emise în aplicarea acesteia;
- b) Banca Națională a Moldovei dispune de indicii că în următoarele 12 luni este probabil ca banca să nu se conformeze prevederilor prezentei legi sau ale actelor normative emise în aplicarea acesteia;
- c) continuitatea activității și/sau securitatea informației poate fi afectată de riscurile identificate de către Banca Națională a Moldovei.

(2) În aplicarea prevederilor alin. (1), competențele Băncii Naționale a Moldovei le includ pe cele menționate la alin. (3)-(6) și la alin. (8).

(3) Pentru scopurile prevederilor alin. (1) și (2) și ale art. 100, art. 102 alin. (6) și art. 103 și pentru asigurarea aplicării cerințelor prudențiale prevăzute în actele normative emise în aplicarea prezentei legi, Banca Națională a Moldovei poate să dispună băncii, fără a se limita la acestea, următoarele măsuri de supraveghere:

a) să oblige banca să dispună de fonduri proprii la un nivel mai mare decât cel al cerințelor de fonduri proprii prevăzute la art. 60 și în actele normative emise în aplicarea acesteia, pentru acoperirea riscului de credit, riscului de piață, riscului operațional și riscului de decontare și acelor elemente ale riscurilor respective neacoperite;

b) să solicite băncii îmbunătățirea cadrului de administrare a activității, a strategiilor, proceselor și mecanismelor implementate în vederea respectării prezentei legi și a actelor normative emise în aplicarea acesteia;

c) să solicite băncii să aplice o politică specifică de formare a provizioanelor sau un tratament specific al activelor din perspectiva cerințelor de fonduri proprii;

d) să restricționeze sau să limiteze activitatea, operațiunile ori rețeaua teritorială, inclusiv prin retragerea aprobării acordate pentru înființarea sucursalelor din străinătate, sau să solicite încetarea activităților care implică riscuri excesive la adresa solidității băncii;

e) să solicite băncii reducerea riscurilor aferente activităților, produselor și/sau sistemelor acesteia;

f) să dispună băncii limitarea componentei variabile a remunerației la un procentaj din veniturile totale nete, dacă nivelul acesteia nu este în concordanță cu menținerea unei baze de capital sănătoase;

g) să dispună băncii să utilizeze profiturile nete pentru întărirea fondurilor proprii;

h) să dispună băncii înlocuirea membrilor organului de conducere și/sau a persoanelor care dețin funcții-cheie;

i) să dispună băncii ajustarea de valoare prudentială a activelor și a angajamentelor condiționale;

j) să dispună băncii limitarea deținerilor calificate în societăți financiare nonbancare sau nefinanciare;

k) să dispună băncii prezentarea unui plan de restabilire a conformității cu cerințele de supraveghere prevăzute de prezenta lege, precum și de actele normative emise în aplicarea acesteia, care să detalieze măsurile și acțiunile ce vor fi întreprinse în acest sens și care să stabilească termenul de implementare a respectivelor măsuri și acțiuni, precum și îmbunătățirile ulterioare aduse planului de restabilire, în ceea ce privește sfera de aplicare și termenul de implementare;

l) să limiteze sau să interzică distribuirea de către bancă a profitului către acționari și/ori plata de dobândă către deținătorii de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar, dacă interdicția nu reprezintă un caz de nerambursare pentru bancă;

m) să impună băncii cerințe de raportare suplimentare sau cu o frecvență mai mare, inclusiv de raportare a pozițiilor de capital sau de lichiditate;

n) să impună băncii cerințe de lichiditate specifice, inclusiv restricții în ceea ce privește neconcordanțele dintre scadențele activelor și datoriilor băncii;

o) să dispună băncii deducerea din fondurile proprii a sumelor ce depășesc limitele stabilite de Banca Națională a Moldovei cu privire la expunerile față de persoanele afiliate ale societății de credit;

- p) să dispună băncii publicarea de informații suplimentare;
- q) să dispună băncii reducerea riscurilor aferente securității informației.

(4) Măsura de supraveghere prevăzută la alin. (3) lit. a) este dispusă de Banca Națională a Moldovei cu privire la o bancă cel puțin în următoarele situații:

a) banca nu îndeplinește cerințele privind capitalul intern și cadrul de administrare a activității prevăzute în prezenta lege și/sau actele normative emise în aplicarea acesteia;

b) riscurile sau elemente de risc nu sînt acoperite de cerințele de fonduri proprii, inclusiv aferente amortizoarelor de capital prevăzute în prezenta lege și sau în actele normative emise în aplicarea acesteia;

c) aplicarea exclusivă a altor măsuri nu este susceptibilă să conducă la o îmbunătățire satisfăcătoare și în timp util a cadrului de administrare, a strategiilor, a proceselor și a mecanismelor implementate de către bancă;

d) verificarea realizată potrivit art. 100, care ia în considerare examinarea ajustărilor de valoare efectuate și a provizioanelor constituite pentru pozițiile/portofoliile din cadrul portofoliului de tranzacționare, precum și cea realizată potrivit prevederilor art. 102 alin. (6) arată că nerespectarea cerințelor pentru aplicarea abordării respective va conduce cel mai probabil la cerințe de fonduri proprii inadecvate;

e) există probabilitatea ca riscurile la care banca se expune să fie subestimate în pofida respectării cerințelor prevăzute de prezenta lege și/sau de actele normative emise în aplicarea acesteia;

f) banca raportează Băncii Naționale a Moldovei, potrivit actelor normative emise în aplicarea prezentei legi, că necesarul de fonduri proprii rezultat din simulările de criză depășește în mod semnificativ cerința de fonduri proprii pentru portofoliul de tranzacționare pe bază de corelație.

(5) În scopul determinării nivelului adecvat al fondurilor proprii pe baza verificării și evaluării efectuate conform prezentei legi, precum și conform actelor normative emise în aplicarea acesteia, Banca Națională a Moldovei determină dacă este necesară impunerea unei cerințe suplimentare de fonduri proprii, peste cerința de fonduri proprii pentru acoperirea riscurilor la care banca este sau ar putea fi expusă, luînd în considerare următoarele elemente:

a) aspectele cantitative și calitative ale procesului intern de evaluare al capitalului intern al băncii;

b) cadrul de administrare a activității, procesele și mecanismele băncii privind cadrul respectiv;

c) rezultatele verificărilor și evaluărilor efectuate conform art. 100 sau 102;

d) evaluarea riscului sistemic.

(6) În scopul determinării nivelului corespunzător al cerințelor de lichiditate pe baza verificării și evaluării realizate conform prezentei legi, și actelor normative emise în aplicarea acesteia, Banca Națională a Moldovei evaluează dacă impunerea vreunei cerințe specifice de lichiditate este necesară

pentru a acoperi riscurile de lichiditate la care banca este sau ar putea fi expusă, luând în considerare următoarele:

- a) modelul de afaceri al acesteia;
- b) cadrul de administrare a activității, procesele și mecanismele acesteia și, în special, aferente riscului de lichiditate;
- c) rezultatul verificării și evaluării realizate potrivit art. 100;
- d) riscul de lichiditate sistemic care amenință stabilitatea pieței financiare a Republicii Moldova.

(7) În mod special, fără a aduce atingere art. 140 și 141, Banca Națională a Moldovei analizează necesitatea aplicării unor sancțiuni sau a altor măsuri sancționatoare, inclusiv a unor cerințe prudențiale, al căror nivel este corelat în general cu diferența dintre poziția lichidității curente a unei bănci și oricare cerințe de lichiditate și finanțare stabilă definite la nivelul Republicii Moldova.

(8) Banca Națională a Moldovei urmărește să prevină reducerea nivelului capitalului sau a fondurilor proprii ale unei bănci sub nivelul minim necesar pentru acoperirea riscurilor specifice activității desfășurate de aceasta și solicită adoptarea de către bancă a unor măsuri urgente de remediere, dacă acest nivel nu este menținut sau restabilit.

(9) Adoptarea măsurilor prevăzute la alin. (3) este supusă dispozițiilor privind schimbul de informații și secretul profesional, potrivit prezentei legi.

(10) Prevederile prezentului articol nu aduc atingere prerogativelor Băncii Naționale a Moldovei de a aplica sancțiunile și/sau măsurile sancționatorii prevăzute la art. 141 ori de a dispune instituirea măsurilor de intervenție timpurie ori de rezoluție conform Legii nr. 232 din 3 octombrie 2016 privind redresarea și rezoluția băncilor.

Articolul 140. Faptele sancționabile

(1) Banca Națională a Moldovei are competența aplicării sancțiunilor și măsurilor sancționatorii prevăzute la art. 141 în toate cazurile în care constată că o bancă și/sau oricare dintre persoanele prevăzute la art. 43 se fac vinovate de următoarele fapte:

- a) banca a obținut licența pe baza unor informații false sau prin orice alt mijloc ilegal;
- b) banca nu informează Banca Națională a Moldovei cu privire la orice achiziții sau cesiuni de dețineri în capitalul respectivei bănci care depășește nivelurile prevăzute la art. 45, respectiv se situează sub nivelurile prevăzute la art. 50, de care a luat cunoștință, încălcând prevederile art. 51 alin. (1);
- c) banca listată pe o piață reglementată nu informează Banca Națională a Moldovei, cel puțin anual, cu privire la identitatea persoanelor care au dețineri calificate și cu privire la nivelul acestor dețineri, încălcând prevederile art. 54;
- d) banca nu dispune de cadrul de administrare a activității, solicitat de Banca Națională a Moldovei, încălcând prevederile art. 38;
- e) banca nu respectă cerințele prudențiale prevăzute în titlul III;

f) banca nu raportează sau raportează informații incomplete sau inexacte către Banca Națională a Moldovei referitoare la îndeplinirea cerințelor de fonduri proprii prevăzute la art. 60, încălcând prevederile art. 84;

g) banca nu raportează sau raportează informații incomplete ori inexacte către Banca Națională a Moldovei cu privire la fiecare piață de bunuri imobile față de care este expusă aceasta, încălcând prevederile actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

h) banca nu raportează sau raportează informații incomplete ori inexacte către Banca Națională a Moldovei cu privire la o expunere mare, încălcând prevederile art. 74;

i) banca nu raportează sau raportează informații incomplete ori inexacte către Banca Națională a Moldovei cu privire la lichiditate, încălcând prevederile art. 76;

j) banca nu raportează sau raportează informații incomplete ori inexacte către Banca Națională a Moldovei cu privire la indicatorul efectului de levier, încălcând prevederile art. 77;

k) banca nu deține active lichide, încălcând prevederile art. 76 și prevederile actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea legii, iar fapta are caracter repetat sau continuu;

l) banca își asumă o expunere care depășește limitele prevăzute de art. 74 și încălcând prevederile actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea legii;

m) banca este expusă riscului de credit al unei poziții din securitizare, fără a îndeplini condițiile prevăzute la art. 65 și 68 și în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea legii;

n) banca nu comunică/publică informații sau furnizează/publică informații incomplete ori inexacte, încălcând prevederile art. 91 și ale actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea legii;

o) banca efectuează plăți către deținătorii de instrumente incluse în fondurile proprii, încălcând prevederile relevante în materie sau în cazurile în care art. 60 și 62 și actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei interzic efectuarea unor astfel de plăți;

p) banca a comis o încălcare gravă a prevederilor art. 95 și/sau a prevederilor Legii nr. 190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și/sau ale actelor normative emise în vederea executării acestei legi, inclusiv neîndeplinirea deciziei de sistare a tranzacției emise de organul investit cu atribuții de prevenire și de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;

q) banca permite uneia sau mai multor persoane care încalcă prevederile art. 43 și ale actelor normative emise în aplicarea prezentei legi să devină ori să rămână membri ai organului de conducere;

r) banca realizează operațiuni fictive și fără acoperire reală, în scopul prezentării incorecte a poziției financiare sau expunerii băncii;

s) banca permite periclitarea credibilității și/sau viabilității sale prin administrarea necorespunzătoare a fondurilor atrase;

t) banca admite în mod deliberat compromiterea integrității datelor aferent sistemelor informaționale.

u) banca admite orice încălcări ale prezentei legi și/sau ale actelor normative emise în aplicarea acesteia în măsura în care aceste situații nu intră sub incidența prevederilor lit. a)- p) din prezentul articol;

v) banca nu respectă măsurile dispuse de Banca Națională a Moldovei.

(2) Banca Națională a Moldovei are competența de a aplica sancțiunile și măsurile sancționatoare prevăzute la art. 141 și în cazurile în care constată că orice persoană se face vinovată de următoarele fapte:

a) achiziționarea, direct sau indirect, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, a unei dețineri calificate într-o bancă sau, după caz, majorarea direct sau indirect, a unei dețineri calificate, astfel încât proporția drepturilor de vot sau a deținerii în capitalul social se situează sau depășește nivelurile de 1%, 5%, 10%, 20%, 33% ori de 50% sau astfel încât banca devine o filială, cu nerespectarea cerinței de solicitare a aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei, potrivit art. 45 alin. (1) lit. a) sau fără a ține seama de refuzul formulat de Banca Națională a Moldovei;

b) cedarea, direct sau indirect, a unei dețineri calificate într-o bancă ori reducerea acesteia, astfel încât proporția drepturilor de vot sau a deținerii la capitalul social se situează sub nivelurile de 1%, 5%, 10%, 20%, 33% ori de 50% sau astfel încât banca încetează să mai fie o filială, cu nerespectarea obligației de obținere a aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei prevăzute la art. 50.

Articolul 141. Sancțiunile și măsurile sancționatoare aplicabile

(1) Sancțiunile care pot fi aplicate potrivit prezentei legi sînt:

a) avertisment scris;

b) avertisment public prin care se indică persoana fizică, persoana juridică, inclusiv banca și natura încălcării;

c) aplică și percepe incontestabil amendă băncii pînă la 5% din fondurile proprii ale băncii calculate la data ultimei raportări și/sau deținătorilor direcți și indirecti de dețineri în capitalul social al băncii pînă la 100% din mărimea deținerii în capitalul social al băncii calculată la valoarea nominală;

d) amendă aplicabilă persoanei juridice, de pînă la 10% din valoarea totală netă a cifrei de afaceri realizată în exercițiul financiar precedent, care include venitul brut constînd din dobînzile de încasat și alte venituri similare, venituri din acțiuni și alte titluri cu randament variabil sau fix, precum și comisioanele ori taxele de încasat; în cazul în care persoana juridică are calitatea de filială a unei întreprinderi-mamă, venitul brut relevant este cel rezultat din situațiile financiare consolidate ale întreprinderii-mamă de cel mai înalt rang, din exercițiul financiar precedent;

e) amendă aplicabilă membrului organului de conducere sau persoanei care deține funcții cheie, de la 1 la 100 de salarii medii ale persoanei fizice sancționate, pentru ultimele 12 luni, care includ toate beneficiile (suplimente, prime și alte adaosuri la salariul de funcție);

f) amendă aplicabilă persoanei fizice, alta decît cea menționată la lit. e), de la 5000 (cinci mii) lei pînă la 100 (o sută) milioane lei;

g) retragerea aprobării acordate persoanelor prevăzute la art. 43;

h) amendă egală cu pînă la valoarea dublă a beneficiului obținut ca urmare a încălcării, dacă acesta poate fi determinat.

(2) Măsurile sancționatoare care pot fi aplicate potrivit prezentei legi sînt:

a) ordin de încetare a conduitei ilicite a persoanei și de abținere de la repetarea acesteia;

b) interzicerea temporară a exercitării unor funcții într-o bancă de către persoanele prevăzute la art. 43 responsabile de săvîrșirea încălcării;

c) retragerea licenței acordate băncii, potrivit prevederilor art. 22;

d) suspendarea exercitării drepturilor de vot ale acționarului sau acționarilor responsabili.

(3) Măsurile sancționatoare prevăzute la alin. (2) pot fi aplicate concomitent cu dispunerea de sancțiuni sau independent de acestea.

(4) Persoanele prevăzute la art. 43 cărora le-a fost retrasă aprobarea Băncii Naționale a Moldovei sau a unei alte autorități competente nu sînt în drept să exercite orice funcții în cadrul sectorului financiar bancar și nebanca din Republica Moldova în decurs de 10 ani din data retragerii aprobării.

(5) Sancțiunile prevăzute la alin. (1) lit. a), b), d), e) și f) și măsura sancționatorie prevăzută la alin. (2) lit. a) se aplică persoanelor cărora le poate fi imputată fapta, întrucît aceasta nu s-ar fi produs dacă persoanele respective și-ar fi exercitat în mod corespunzător responsabilitățile care decurg din îndatoririle funcției lor stabilite conform legislației, actelor normative emise în aplicarea prezentei legi și cadrului intern de administrare ori, după caz, persoanelor în privința cărora Banca Națională a Moldovei constată că acestea nu acționează în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase și/sau că nu mai corespund cerințelor de reputație și competență adecvată naturii, extinderii și complexității activității băncii și responsabilităților încredințate.

(6) Amenda se varsă la bugetul de stat.

Articolul 142. Aplicarea sancțiunilor și a altor măsuri sancționatoare

(1) Sancțiunile și măsurile sancționatoare aplicate potrivit art. 141 trebuie să fie eficace și proporționale cu faptele și deficiențele constatate și să fie de natură a avea un efect descurajant.

(2) La stabilirea tipului sancțiunii sau a măsurii sancționatoare și a cuantumului amenzii, Banca Națională a Moldovei are în vedere toate circumstanțele relevante ale săvîrșirii faptei, inclusiv următoarele aspecte, după caz:

a) gravitatea și durata faptei;

b) gradul de vinovăție a persoanei fizice sau juridice responsabile;

c) capacitatea financiară a persoanei fizice sau juridice responsabile de încălcare, astfel cum rezultă, de exemplu, din venitul anual al persoanei fizice responsabile sau din cifra de afaceri totală a persoanei juridice responsabile;

d) importanța profiturilor realizate sau a pierderilor evitate de către persoana fizică sau juridică responsabilă, în beneficiul acesteia, în măsura în care acestea pot fi determinate;

e) prejudiciile cauzate terților, în măsura în care pot fi determinate;

f) gradul de cooperare, a persoanei fizice sau juridice responsabile, cu Banca Națională a Moldovei;

g) încălcările săvârșite anterior de persoana fizică sau juridică responsabilă;

h) orice posibile consecințe sistemice ale faptei săvârșite.

(3) Aplicarea sancțiunilor se prescrie în termen de 6 luni de la data constatării faptei, dar nu mai târziu de 3 ani de la data comiterii ei.

(4) La aplicarea sancțiunilor și a măsurilor sancționatoare potrivit prezentei legi, sînt aplicabile, în mod corespunzător, prevederile art. 75² alin. (5) ultima propoziție, ale alin. (6) și ale alin. (10)-(15) din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. Comunicarea actelor privind aplicarea sancțiunilor și a măsurilor sancționatoare se realizează în condițiile prevăzute la art. 11 alin. (3¹) din aceeași lege.

Articolul 143. Constatarea faptelor și emiterea deciziilor

(1) Constatarea faptelor descrise în prezentul capitol, care constituie încălcări ale prezentei legi sau actelor normative emise în aplicarea acesteia, se face de către personalul Băncii Naționale a Moldovei, împuternicit în acest sens, pe baza raportărilor efectuate de către bancă potrivit legislației sau la solicitarea expresă a Băncii Naționale a Moldovei ori în cursul verificărilor desfășurate la sediile acesteia, conform prevederilor Legii nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, dacă prezenta lege nu prevede altfel.

(2) Dispozițiile prezentului capitol se aplică în mod corespunzător și sucursalelor din Republica Moldova ale băncilor din alte state.

(3) Actele cu privire la o bancă prin care sînt dispuse măsuri sau sînt aplicate sancțiuni și măsuri sancționatoare potrivit prezentului capitol se emit de către Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei. Sancțiunile și măsurile sancționatoare prevăzute la art. 141 alin. (1) lit. a) și b) și alin. (2) lit. a) pot fi aplicate de către guvernatorul, prim-viceguvernatorul sau viceguvernatorii Băncii Naționale a Moldovei.

(4) Prevederile art. 75¹ alin. (2)-(4), ale alin. (7), (8), (10) și (11) din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei sînt aplicabile.

Articolul 144. Contestarea actelor Băncii Naționale a Moldovei

(1) Actele Băncii Naționale a Moldovei prin care sînt dispuse măsuri sau sînt aplicate sancțiuni ori măsuri sancționatoare potrivit prezentei legi pot fi atacate în instanța de contencios administrativ competentă, cu respectarea prezentului articol și art. 11 și 11¹ din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII din 21 iulie 1995.

(2) Prin derogare de la prevederile legislației cu privire la contenciosul administrativ, în cazul retragerii licenței potrivit art. 22 alin. (2), numai acționarii

băncii care dețin în total cel puțin 25 la sută din acțiunile cu drept de vot, deponenții care dețin cel puțin 1/4 din suma depozitelor sau alți creditori care dețin cel puțin 1/4 din valoarea totală a creanțelor cu excepția debitelor, pot ataca în instanța de judecată competentă decizia Băncii Naționale a Moldovei, în decursul a 30 de zile de la data retragerii licenței, indicând motive argumentate care să probeze că banca nu se află în vreuna din situațiile prevăzute la art. 22 alin. (2) pentru care s-a decis retragerea licenței.

(4) Banca Națională a Moldovei este singura autoritate în măsură să se pronunțe asupra considerentelor de oportunitate, a evaluărilor și analizelor calitative care stau la baza emiterii actelor sale privind aplicarea sancțiunilor, măsurilor sancționatoare și a altor măsuri.

(5) Măsurile și sancțiunile aplicate de Banca Națională pot fi atacate în instanța de judecată competentă. În procesul de judecată intentat Băncii Naționale a Moldovei în legătură cu aplicarea prevederilor prezentei legi se vor respecta următoarele condiții:

a) în cazul în care instanța de judecată recunoaște că acțiunile Băncii Naționale față de bancă și/sau persoane/acționari sînt ilegale, Banca Națională va repara prejudiciile materiale, și se mențin toate efectele produse în baza actului anulat al Băncii Naționale care a fost emis în vederea punerii în aplicare a art. 45, 46 și 52 și a oricărui act și a oricărei operațiuni subsecvente de punere în aplicare a acestui act anulat, inclusiv retragerea licenței rămînînd în vigoare;

b) contestarea sau acțiunea în justiție nu va influența asupra procesului de lichidare și nu va suspenda executarea actelor impuse de Banca Națională a Moldovei;

c) instanța de judecată constată legalitatea acțiunilor întreprinse în scopul executării prezentei legi și decide numai asupra faptului dacă au fost făcute cu sau fără intenție;

d) angajații Băncii Naționale a Moldovei, membrii Consiliului de supraveghere sau ai Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei, administratorul special, lichidatorul și persoanele angajate pentru acordarea asistenței acestora nu răspund pentru prejudiciile, acțiunile sau omisiunile care au avut loc în exercitarea atribuțiilor lor, decît în cazul în care s-a demonstrat că acestea sînt intenționate și ilegale.

Articolul 145. Suspendarea executării actelor Băncii Naționale a Moldovei

Suspendarea executării actelor Băncii Naționale a Moldovei poate fi efectuată doar în conformitate cu prevederile art. 11¹ din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

Articolul 146. Publicarea sancțiunilor

(1) Banca Națională a Moldovei publică, fără întîrziere, pe pagina sa web, sancțiunile aplicate potrivit prevederilor art. 141, precum și informații privind tipul și natura încălcării săvîrșite și identitatea persoanei fizice sau juridice sancționate, după ce aceasta a fost informată cu privire la aplicarea sancțiunii. În cazul în care sancțiunea aplicată a fost contestată în condițiile legii, Banca

Națională a Moldovei va publica de asemenea, fără întârziere, informații privind stadiul contestării și rezultatul acesteia.

(2) Banca Națională a Moldovei publică sancțiunile fără a indica identitatea persoanelor fizice sau juridice sancționate, în oricare dintre următoarele circumstanțe:

a) în situația în care sancțiunea este aplicată unei persoane fizice și, în urma unei evaluări anterioare obligatorii, se dovedește că publicarea datelor cu caracter personal este disproporționată în raport cu fapta sancționată;

b) în situația în care publicarea ar pune în pericol stabilitatea piețelor financiare sau o cercetare penală în curs de desfășurare;

c) în situația în care publicarea ar cauza, în măsura în care se poate stabili acest lucru, un prejudiciu disproporționat persoanelor fizice sancționate.

(3) În cazul în care Banca Națională a Moldovei preconizează că circumstanțele prevăzute la alin. (2) pot înceta într-un termen rezonabil, aceasta poate amâna publicarea sancțiunilor fără a indica identitatea persoanelor fizice sau juridice sancționate, pînă la încetarea circumstanțelor.

(4) Informațiile publicate potrivit alin. (1) sau (2) sînt păstrate de Banca Națională a Moldovei pe pagina sa web o perioadă de cel puțin 5 ani. Datele cu caracter personal sînt păstrate pe pagina web a Băncii Naționale a Moldovei doar cît timp este necesar, cu respectarea prevederilor Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Articolul 147. Raportarea încălcărilor

(1) Banca Națională a Moldovei stabilește mecanisme eficiente și credibile pentru încurajarea raportării, încălcărilor actuale sau potențiale, ale prevederilor prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia.

(2) Mecanismele prevăzute la alin. (1) includ cel puțin:

a) proceduri specifice pentru primirea raportărilor privind încălcările, inclusiv cele potențiale, și luarea de măsuri ulterioare;

b) protecția corespunzătoare pentru angajații băncilor care raportează încălcările din cadrul acestor bănci, cel puțin împotriva represaliilor, discriminării sau a oricărui alt tip de tratament inechitabil, aplicate ca urmare a raportării;

c) protecția datelor cu caracter personal atît în privința persoanelor care raportează încălcarea, cît și a celor pretins vinovate de respectiva încălcare, în conformitate cu prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011;

d) prevederi clare în scopul garantării confidențialității pentru persoana care raportează încălcările din cadrul băncii, cu excepția cazului în care dezvoltarea are loc în contextul unor anchete suplimentare sau al unor proceduri judiciare ulterioare.

(3) Băncile trebuie să dispună de proceduri adecvate pentru raportarea internă de către angajați a încălcărilor prevederilor prezentei legi și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia, prin intermediul unui canal specific, independent și autonom.

Titlul VI

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 148. Dispoziții tranzitorii

(1) Licențele pentru desfășurarea activității băncilor, eliberate anterior în temeiul Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995, își păstrează valabilitatea până la obținerea noilor licențe, în condițiile stabilite la alin. (2) lit. a) din prezentul articol.

(2) În termen de 5 luni de la data intrării în vigoare prezentei legi:

a) băncile care dețin licența Băncii Naționale a Moldovei pentru desfășurarea activității, eliberate în temeiul Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995, vor obține noile licențe și a copiilor autorizate de pe licență pentru sucursale. Băncile, vor prezenta la Banca Națională a Moldovei originalul licențelor pentru activitățile financiare. Banca Națională a Moldovei va reperfecta licențele pentru activitățile financiare la data prezentării originalului licențelor deținute, iar copiile autorizate de pe licență – în termen de 3 zile de la data prezentării copiilor autorizate de pe licență;

b) băncile vor identifica persoanele care dețin funcții-cheie conform art. 43 și vor prezenta seturile de documente necesare pentru aprobare sau notificare;

c) băncile vor decide și vor crea comitetele specializate ale Consiliului băncii conform art. 44;

d) băncile își vor aduce statutele în conformitate cu prevederile prezentei legi;

e) băncile își vor reperfecta regulamentele filialelor elaborate conform Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995 în actele corespunzătoare aferente sucursalelor conform prezentei legi;

f) Banca Națională a Moldovei va elabora și va aproba actele sale normative de aplicare a prezentei legi cu specificarea termenelor și condițiilor de aplicare a acestora de către bănci și sucursalele băncilor din alte state înființate pe teritoriul Republicii Moldova.

(3) Licențele pentru desfășurarea activităților permise băncilor, eliberate anterior în temeiul Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995, cu modificările și completările ulterioare își păstrează valabilitatea până la obținerea noilor licențe în condițiile stabilite la alin. (2) lit. a) din prezentul articol.

(4) Pentru reperfectarea licențelor în scop de desfășurare a activităților permise băncilor și a copiilor autorizate de pe licență conform alin. (2) lit. a) din prezentul articol, precum și pentru înregistrarea modificărilor și completărilor în statutele băncilor și în regulamentele sucursalelor, în legătură cu ajustarea acestora la prevederile prezentei legi nu se percepe plată.

(5) Orice referire sau trimitere, în actele normative existente, la data intrării în vigoare a prezentei legi, la termenul de „instituție financiară” se va considera ca referire și/sau trimitere la termenul de „bancă” prevăzut la art. 3 din prezenta lege.

Articolul 149. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2018.

(2) Actele normative emise de Banca Națională a Moldovei în baza Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21 iulie 1995, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în continuare, pînă la abrogarea lor expresă.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii privind activitatea băncilor

1. Temei legal

Proiectul Legii privind activitatea băncilor ("Proiectul legii") este elaborat pentru executarea prevederilor Acordului de Asociere încheiat între R. Moldova și Uniunea Europeană la 27.06.2014, care stabilesc obligația Republicii Moldova de a se conforma normelor europene, inclusiv dispozițiilor legale europene din domeniu financiar-bancar în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a acordului menționat (Anexa XXVIII-A a Acordului ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014)

Totodată, proiectul legii are ca scop realizarea acțiunilor prevăzute în Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016.

Astfel, Banca Națională a Moldovei (BNM), a transpus în proiectul legii prevederile Directivei 2013/36/UE din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE și a Regulamentului 575/2013 din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012.

2. Scop și obiective

Proiectul legii are ca scop perfecționarea legislației bancare naționale ținând cont de cele mai bune standarde și practici internaționale (inclusiv standardele Basel III) aferente procesului de licențiere, reglementare și supraveghere efectuat de Banca Națională a Moldovei. Proiectul legii va substitui existența Lege nr. 550-XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare și va crea un nou cadru legislativ aferent activității băncilor din Republica Moldova.

Amendamentele incluse în proiectul de lege urmăresc următoarele obiective:

- Crearea unui cadru legislativ primar și secundar aferent activității băncilor din Republica Moldova coerent și consolidat, care să permită supravegherea eficientă a băncilor din Republica Moldova;
- Dezvoltarea unor instrumente de supraveghere necesare pentru prevenirea și minimizarea unor eventuale deficiențe în activitatea băncilor la etape incipiente, astfel asigurând stabilitatea sectorului bancar și protejarea intereselor deponenților;
- Armonizarea legislației bancare naționale cu standardele și principiile internațional acceptate și sporirea relațiilor de colaborare cu autoritățile de supraveghere din alte state pentru a asigura supravegherea prudențială pe bază consolidată și schimbul de informații, în special în cazul băncilor autohtone care fac parte din grupurile bancare internaționale.

3. Condițiile care au impus elaborarea proiectului

Proiectul legii a fost elaborat în cadrul proiectului Twinning, finanțat de UE de care BNM beneficiază începând cu 30 iunie 2015, în parteneriat cu Banca Națională a României și Banca Națională a Olandei. Totodată, proiectul legii menține prevederile legale elaborate și adoptate ca urmare a misiunii FMI și recomandărilor înaintate de acesta în perioada anului 2016.

Ținând cont de faptul că legislația bancară din Republica Moldova are la baza sa standarde internaționale din domeniu valabile în anii '90 ai secolului trecut (standardele Basel I, adoptate în 1988), implementarea unui nou cadru legislativ adaptat la necesitățile și posibilitățile băncilor, dar, în același timp, aliniat la practicile de reglementare și supraveghere prudențială aplicabile la moment în majoritatea statelor moderne devine o necesitate pentru modernizarea sistemului bancar autohton și sporirea atractivității lui pentru investitorii de calitate. Autoritatea de supraveghere consideră că adoptarea unei noi legi bancare va permite continuarea activităților de reformare a sectorului bancar și va restabili încrederea populației în soliditatea sectorului bancar.

4. Principalele prevederi ale proiectului

Noutatea proiectului Legii este transpunerea prevederilor Standardelor Basel III aferente cerinței de capital și, totodată, reglementarea la nivelul actului legislativ a tratamentului prudențial a diferitor riscuri (de credit, de piață, operațional ș.a.) pentru calculul expunerilor ponderate la risc (anterior, doar riscul de credit era luat în calcul).

Din punct de vedere al cerințelor administrative și organizaționale, proiectul Legii repetă prevederile existente în legislația actuală, dar și le consolidează ținând cont de principiile de guvernare internă aplicabile la nivel internațional. Astfel, cerințele aferente calității acționariatului rămân a fi aceleași după cum prevede Legea nr. 550-XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare, conform ultimilor amendamente din 2016.

Proiectul Legii vine cu concepte și noțiuni noi. Astfel, de exemplu, ținând cont de prevederile Acordului de Asociere RM-UE, la nivelul proiectului vizat au fost modificate ca sens noțiunile de "filială" și "sucursală" (noțiuni inversate ca sens în utilizare în Republica Moldova în comparație cu practica internațională). De asemenea, pentru a asigura realizarea eficientă a competențelor supraveghetorului și consolidarea guvernării corporative în bănci, proiectul Legii dispune unele derogări de la Legea privind societățile pe acțiuni, în special, ce ține de atribuțiile adunării generale a acționarilor, consiliului și organului executiv, precum și excluderea comisiilor de cenzori în cazul băncilor din Republica Moldova din lista organelor de control al băncilor.

Prin proiectul Legii în cauză, autorii își propun dezvoltarea semnificativă a funcției de supraveghere prudențială și a instrumentelor disponibile acesteia. Astfel, comparativ cu legislația în vigoare, proiectul vine cu o gamă largă de drepturi și atribuții pentru Banca Națională a Moldovei în ceea ce ține de procesul de evaluare și supraveghere a băncilor (SREP) și continuă promovarea ideii de mărire și diversificare semnificativă a sancțiunilor și măsurilor sancționatoare posibile de aplicat. În special, Banca Națională a Moldovei ar trebui să aibă competența de a aplica sancțiuni administrative pecuniare suficient de mari pentru a avea un efect de descurajare a unor deficiențe semnificative, sau care comportă riscuri sporite.

Suplimentar la cerințele prudențiale generale aplicabile întregului sector bancar, proiectul legii vine cu propunerea ca băncile să aibă un capital intern care, în funcție de riscurile la care sunt sau pot fi expuse, ar fi adecvat ca distribuție, calitate și cantitate. De asemenea, băncile vor aplica strategii și procese de evaluare și menținere a caracterului adecvat al capitalului lor intern. Aceste reguli fac parte din Pilonul II din Standardele Basel III și, indiscutabil, vor fi o noutate pentru supraveghetor și băncile din Republica Moldova.

5. Evaluarea impactului

Proiectele actelor normative în domeniul financiar bancar nu sînt supuse evaluării conform cerințelor din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. În același timp, cadrul normativ și situația în domeniul activității băncilor și cadrul de reglementare și supraveghere prudențială a fost supus evaluării sectorului financiar în cadrul misiunii FSAP (Programul de Evaluare a Sectorului Financiar) în 2014, precum și în cadrul unor alte misiuni de evaluare realizate de instituțiile financiare de profil.

Studiile menționate oferă o descriere a situației în aceste domenii, apreciază eficiența și calitatea reglementărilor aplicate în prezent și oferă propuneri în privința noului cadru normativ care necesită a fi aprobat în Republica Moldova în domeniul activității băncilor.

De asemenea, în cadrul proiectului Twinning menționat, au fost efectuate mai multe studii și exerciții de impact asupra sectorului bancar în cazul aplicării noilor cerințe de capital, lichiditate și levier financiar. Rezultatele acestor evaluări sunt pozitive și în perspectiva momentului în care BNM planifică ca noul cadru legislativ să intre în vigoare – toate băncile din Republica Moldova se vor conforma noilor reguli și limite prudențiale, iar aport suplimentar de capital nu va fi necesar.

6. Fundamentarea economico-financiară

Un sistem bancar puternic și rezistent reprezintă baza pentru o creștere economică sustenabilă, ținând cont de rolul de intermediere financiară în procesul de creditare pe care îl realizează băncile. Mai mult decât atât, băncile furnizează servicii importante persoanelor fizice, întreprinderilor mici și mijlocii, companiilor mari și autorităților publice care utilizează aceste servicii pentru derularea activităților lor zilnice la nivel național și internațional.

Sustenabilitatea și rezistența la șocuri și crize a băncilor în parte și a sistemului bancar în întregime sunt, de asemenea, importante ținând cont de faptul că aceste instituții activează cu surse financiare atrase de la populație, iar aceste economii constituie majoritatea surselor în bilanțurile băncilor. Respectiv, printre funcțiile de bază ale unui supraveghetor bancar se regăsesc atât necesitatea menținerii stabilității financiare, cât și siguranța depozitelor persoanelor fizice printr-un cadru coerent de reglementare și supraveghere.

Sergiu Cioclea

**Guvernatorul
Băncii Naționale a Moldovei**